

**ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΕΣ: Η ΑΚΡΑΙΑ ΜΟΡΦΗ
ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΗΝ
ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ**

ΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ

**ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΣΗΜΙΝΑ
ΜΟΥΖΗ ΜΕΛΠΩΜΕΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΠΕΡΔΙΚΟΓΙΑΝΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΔΡ. ΠΕΝΤΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ {ΣΕΥΠ}
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ {ΤΕΙ} ΠΑΤΡΑΣ**

ΠΑΤΡΑ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ.....	4
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	8
1.3 ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ....	14

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

2.1 ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	
1 ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ.....	22
2 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ.....	24
3 ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ.....	27
4 ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ.....	29
5 ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ.....	31
6 ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ.....	32
7 ΚΡΙΤΙΚΗ.....	33
2.2 ΟΡΙΣΜΟΙ-ΜΟΡΦΕΣ-ΑΙΤΙΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

3.1 ΑΠΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	42
3.2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ.....	45
3.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ.....	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

4.1 Ο ΑΝΔΡΑΣ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ.....	51
4.2 Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ.....	56
4.3 ΤΕΧΝΙΚΕΣ / ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ.....	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

5.1 ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΩΝ.....	66
5.2 Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΩΝ.....	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:

6.1 ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ.....	78
--	----

ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:

7.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	84
7.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΙΟΠΟΙΪΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ.....	89
7.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ.....	90
7.4 ΠΙΝΑΚΕΣ, ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ.....	133
7.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	151
7.6 ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ.....	157

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	158
--------------------------	------------

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Ως τελειόφοιτοι κοινωνικοί λειτουργοί θεωρούμε καθήκον μας και υποχρέωσή μας πριν ξεκινήσουμε την ανάλυση της πτυχιακής μας εργασίας, να ευχαριστήσουμε κάποιους ανθρώπους που μας βοήθησαν στην επίτευξη της έρευνάς μας.

Πρώτα απ'όλα ευχαριστούμε την υπεύθυνη καθηγήτριά μας δρ Κυρία Πενταράκη Μαρία. Έπειτα την Κυρία Ψαρρά Αγγελική, δημοσιογράφο του ένθετου 'ΙΟΣ ' της εφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ για τις προτάσεις της στο θέμα των ΜΜΕ. Τον Κύριο Τρίμη Δημήτρη, γενικό γραμματέα της ΕΣΗΕΑ για την συνέντευξη που μας παραχώρησε με θέμα το ρόλο των ΜΜΕ σχετικά με τις συζυγοκτονίες. Επίσης το προσωπικό της γενικής γραμματείας ισότητας (ΚΕΘΙ) για την επεξεργασία και ανάλυση κάποιων στοιχείων που αφορούν την πτυχιακή μας. Τους υπεύθυνους από την ΠΑΝΤΕΙΟ ΣΧΟΛΗ, το ΤΕΙ και τη βιβλιοθήκη ΠΑΤΡΩΝ, το ΤΕΙ ΑΘΗΝΩΝ, και τη βιβλιοθήκη μεταπτυχιακών ΑΘΗΝΑΣ. Επιπλέον την Κυρία Κοράκη Μαρία για τις κατευθυντήριες οδηγίες για το που θα μπορούσαμε να απευθυνθούμε. Και τέλος την υπεύθυνη του ηλεκτρονικού αρχείου της ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ που μας παρέδωσε τα άρθρα που αφορούσαν τις συζυγοκτονίες από το 1995-2005.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αρχικά θα θέλαμε να αναφερθούμε γενικά στην ανάλυση της πτυχιακής μας εργασίας η οποία αφορά τις συζυγοκτονίες. Η μελέτη μας είναι βιβλιογραφική η οποία διεξήχθη μέσα από την ανάλυση των άρθρων από το χρονικό διάστημα 1995-2005, το πώς δηλαδή τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τις συζυγοκτονίες στο ευρύτερο κοινό. Επίσης μέσω της βιβλιογραφικής μας επισκόπησης αναλύουμε τους λόγους που ένας σύζυγος /σύντροφος δολοφονεί τη σύζυγο / σύντροφό του και αντίστροφα. Επιπλέον παρουσιάζουμε τα μέτρα αντιμετώπισης των συζυγοκτονιών, τα ποσοστά μέσα από την ανάλυση των άρθρων με πίνακες και διαγράμματα, την έκταση των συζυγοκτονιών στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και στατιστικά στοιχεία.

ΜΕΡΟΣ Α: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην πτυχιακή αυτή, εξετάζεται το φαινόμενο της συζυγικής βίας στην πιο ακραία μορφή της, που είναι ο φόνος και στο κατά πόσο τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης συμβάλλουν στην ανάδειξη ή αποσιώπηση των συζυγοκτονιών που τελούνται.

Η βία κατά των γυναικών είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο. Ωστόσο μόλις πρόσφατα έχει αρχίσει να αναδεικνύεται με αργούς ρυθμούς. Σαν φαινόμενο, η βία κατά των γυναικών αντικατοπτρίζει τη σύγχρονη πατριαρχική δομή της οικογένειας η οποία με τη σειρά της αντικατοπτρίζει τις ευρύτερες κοινωνικές σχέσεις εξουσίας.

Τα στατιστικά στοιχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης δηλώνουν ότι: Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί τη βασική αιτία θανάτου και αναπηρίας για τις γυναίκες ηλικίας 16-44 ετών. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, αναφέρει ποσοστό μέχρι και 70% περιπτώσεων γυναικών που δολοφονήθηκαν από τους άντρες συντρόφους τους. 600 γυναίκες δολοφονούνται ετησίως από το σύζυγό τους ή από το σύντροφό τους στην Ευρώπη και 60.000 ανά τον κόσμο. Στη χώρα μας 1 γυναίκα στις 5 είναι θύμα βίας από τον σύζυγο ή σύντροφό της. (16/10/2004: Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης)

Η οικογενειακή βία οφείλεται στις σχέσεις εξουσίας μεταξύ των μελών της. Όταν η δομή της στηρίζεται στο ποιος θα αναλάβει το ρόλο της αρχηγίας και ποιος θα κατέχει την υψηλότερη θέση ιεραρχικά τότε η κατάληξη είναι η βία, η οποία μπορεί να καταλήξει στην πιο ακραία μορφή της το φόνο.

Όπως, ήδη έχει αναφερθεί η άνιση κοινωνική θέση της γυναίκας ευθύνεται για τη βία που υφίστανται μέσα στην συζυγική/συντροφική της σχέση. Όταν η κοινωνία αναδεικνύει την ισχύ του άντρα και μειώνει τη γυναίκα περιορίζοντας τις ικανότητες και τα δικαιώματα της, έχει ως αντίκτυπο ένα μεγάλο ποσοστό να έχει την ίδια αντιμετώπιση και από το σύντροφό τους. Αυτό συμβαίνει γιατί και οι δύο μεγαλώνουν στην ίδια κοινωνία και λαμβάνουν αντίστοιχα μηνύματα και βιώματα. Αυτή η εξουσία που αποκτάει ο άντρας απέναντι στη γυναίκα του τον οδηγεί και στη βία με σκοπό την καθυπόταξή της. Μερικές φορές η άσκηση βίας καταλήγει σε δολοφονίες του ερωτικού συντρόφου, αυτό που εμείς αποκαλούμε συζυγοκτονίες.

Γιατί όμως το φαινόμενο της οικογενειακής βίας δεν έχει αναδειχτεί? Μήπως τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης λειτουργούν ως συνένοχοι όταν παρουσιάζουν τα εγκλήματα αυτά και αν ναι πώς συμβαίνει αυτό? Το εμπειρικό μέρος της έρευνάς μας προσπαθεί να απαντήσει σε αυτό το ερώτημα. Η παρούσα πτυχιακή αποτελείται από δύο μέρη. Το θεωρητικό και το εμπειρικό. Το θεωρητικό μέρος περιλαμβάνει στοιχεία : Για τη βία (γενικότερα σαν μορφή), την οικογενειακή βία, τις μορφές βίας που συναντάμε, τα αίτια που οδηγούν στη κακοποίηση τη συμβολή των Μέσων Ενημέρωσης, τα μέτρα προστασίας των γυναικών καθώς και μέτρα που επιβάλλεται να επιβληθούν για τους άντρες που ασκούν βία.

Το εμπειρικό μέρος παρουσιάζει την ανάλυση περιεχομένου δημοσιευμάτων που αφορούν συζυγοκτονίες όπως έχουν καταγραφεί από μία από τις μεγαλύτερες σε κυκλοφορία εφημερίδα Ελευθεροτυπία κατά το χρονικό διάστημα 1995-2005. Μέσω αυτών των στοιχείων μελετήθηκαν: τα ποσοστά εγκλημάτων από χρόνο σε χρόνο ,το ποσοστό ηλικιών που έφτασαν στο έγκλημα, το ποσοστό εγκλημάτων στην Αττική, τις αιτίες που οδήγησαν το θύτη στο φόνο, το κατά πόσο υπήρχαν δείγματα βίας μέσα στο ζευγάρι, και η συμβολή της Αστυνομίας. Τέλος, εξετάστηκε το πώς τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης παρουσιάζουν το έγκλημα, το θύμα, το θύτη και κατά

πόσο η δημοσιογραφική κάλυψη που παρέχουν συμβάλλει στην ανάδειξη ή όχι του φαινομένου των συζυγοκτονιών.

Μέσα από την ανάλυση περιεχομένου των δημοσιευμάτων που αφορούν τις συζυγοκτονίες εντοπίσαμε :

- ♦ ότι τα Μ.Μ.Ε. διαιωνίζουν στερεότυπα και προκαταλήψεις που σχετίζονται με τα δύο φύλα με αποτέλεσμα πολλές φορές μέσω της δημοσιογραφικής κάλυψης να ακολουθείτε μία τακτική δικαιολόγησης και απενεχοποίησης του δράστη του εγκλήματος.

Επισημαίνεται, ότι εξαιτίας της έλλειψης ελληνικής βιβλιογραφίας σε θέματα συζυγοκτονιών επιλέξαμε να χρησιμοποιήσουμε βιβλιογραφία που προέρχεται από την θεματική της βίας κατά των γυναικών αφού οι συζυγοκτονίες εντάσσονται σε αυτήν την προβληματική.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η κακοποίηση των γυναικών έχει τυλιχτεί μέσα σε μύθους. Οι περισσότεροι από αυτούς διαιωνίζουν τη λαθεμένη άποψη ότι το θύμα ευθύνεται για τη κακοποίηση του. Η κακοποιημένη γυναίκα περιγράφεται από τους περισσότερους σαν ένα μικρό, εύθραυστο, τσακισμένο άτομο που κάποτε θα πρέπει να ήταν όμορφο. Έχει μερικά μικρά παιδιά, δεν έχει καμία επαγγελματική γνώση και εξαρτάται οικονομικά από τον άνδρα της. Συχνά υποτίθεται ότι είναι φτωχή και ότι ανήκει σε κάποια ομάδα μειονότητας. Έχει συνηθίσει να ζει μέσα στη βία, τονίζονται η φοβία και η παθητικότητα της,

είναι τρελή και μαζοχίστρια και της αξίζει η κακοποίηση. (κακοποιημένη γυναίκα της Λ. Ουόκερ, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1989.)

Όλα αυτά δεν είναι τίποτε παραπάνω από λαθεμένες προσεγγίσεις μιας σκληρής πραγματικότητας. Ο στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι να δείξουμε, ότι οι ευθύνες δεν βρίσκονται στην γυναίκα αλλά βαραίνουν το αντίθετο φύλλο που προέρχεται τόσο από το οικογενειακό όσο και από το εργασιακό της περιβάλλον. Έχουμε αναφερθούμε για την βία που ασκείται στις γυναίκες από το αντίθετο φύλλο μέσα στην οικογένεια και στο εργασιακό τους περιβάλλον.

Η γυναίκα που επιδιώκει την αγάπη, την ασφάλεια και το καταφύγιο μέσα στην οικογένεια δεν είναι τίποτε παραπάνω από ένα θύμα που μπαίνει σε ένα κύκλο βίας από την παιδική της κιόλας ηλικία.

Η βία που προέρχεται από το περιβάλλον της γυναίκας, ασκείται από τα αρσενικά που είναι ή που ήταν, σε θέσεις εμπιστοσύνης, οικειότητας ή οικονομικής ισχύος π.χ. σύζυγοι, φίλοι, πατέρες, πατριοί, αδελφοί, θείοι, γιοι, ή άλλοι συγγενείς. Η βία διαπράττεται σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους άντρες ενάντια στις γυναίκες. Μπορούν όμως και οι γυναίκες να είναι βίαιες αλλά σε μικρότερο ποσοστό σε σχέση με τους άντρες. Η βία κατά των γυναικών είναι συχνά ένας κύκλος κακοποίησης που φανερώνεται με πολλές μορφές σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Από την αρχή της ζωής της γυναίκας είναι δυνατό να εμφανιστούν διάφορες μορφές βίας που εκδηλώνονται με επιβεβλημένο υποσιτισμό, έλλειψη πρόσβασης στην ιατρική φροντίδα και εκπαίδευση, αιμομιξία, θηλυκός γεννητικός ακρωτηριασμός, πρόωρος γάμος και αναγκασμένη πορνεία ή εξαναγκαστική εργασία. Άλλα εγκλήματα κατά των γυναικών στην εφηβεία και κατά τη διάρκεια της ενηλικίωσή τους περιλαμβάνουν την αναγκαστική εγκυμοσύνη, την αναγκαστική άμβλωση ή την στείρωση, και επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές που συναντάμε σε χώρες του τρίτου κόσμου κυρίως όπως η Ινδία, π.χ. το sati (το κάψιμο της χείρας στη νεκρική πυρά του συζύγου της), και η δολοφονία εν ονόματι της τιμής.

Οι περισσότερες από τις κακοποιημένες γυναίκες ανήκουν στη μεσαία και ανώτερη τάξη, αλλά η οικονομική ισχύ είναι στα χέρια των ανδρών τους. Πολλές από αυτές είναι μεγαλόσωμες και θα μπορούσαν να αμυνθούν ακόμη και σωματικά. Οι γυναίκες μπορεί να προσβάλλονται κοινωνικά, οικονομικά, ψυχολογικά αλλά με την κατάλληλη βοήθεια επανακτούν σε σύντομο χρονικό διάστημα τις δυνάμεις τους και ξεφεύγουν από τη σχέση κακοποίηση. Αν και μερικές είναι άνεργες, πολύ περισσότερες εργάζονται και, μάλιστα, σε υψηλού επιπέδου εργασίες, κάνοντας επιτυχημένες καριέρες. Στις κακοποιημένες γυναίκες περιλαμβάνονται γιατροί, δικηγόροι, υπάλληλοι, νοσοκόμες, γραμματείς, νοικοκυρές κ.λ.π. Κακοποιημένες γυναίκες βρίσκονται σε όλες τις ομάδες ηλικιών, φυλών, εθνοτήτων και θρησκειών. (Domestic violence against women and girls, Innocenti Digest, No.6, June 2000, Unicef.)

Τα τελευταία μόνο χρόνια έχουμε μία κινητικότητα από διεθνής οργανισμούς που προσπαθούν να θέσουν πλαίσια για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την κατάργηση της βίας κατά των γυναικών (1993) η οποία καθορίζει τη βία ενάντια στις γυναίκες ως « οποιαδήποτε πράξη βασισμένη στη βία ανάμεσα στα δύο φύλλα που οδηγεί ή είναι πιθανό να οδηγήσει σε φυσική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη ή βασανισμό στις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων απειλών και πράξεων, όπως ο εξαναγκασμός ή η αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας είτε συμβαίνει στη δημόσια ή στην ιδιωτική ζωή.» Αυτός ο ορισμός αναφέρεται στις ρίζες της βίας από το ένα φύλλο προς στο άλλο, αναγνωρίζοντας τη βία ενάντια στις γυναίκες, ως έναν από τους κρίσιμους κοινωνικούς μηχανισμούς εξαιτίας των οποίων οι γυναίκες αναγκάζονται να είναι σε κατώτερη θέση σε σχέση με τους άνδρες. Επίσης διευρύνει το καθορισμό της βίας, συμπεριλαμβάνοντας τη σωματική και ψυχολογική βλάβη που προκαλείται προς στις γυναίκες με πράξεις που αφορούν τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή.

Η διακήρυξη επίσης καθορίζει τη βία ενάντια στις γυναίκες σε τρεις περιοχές: α) βία που εμφανίζεται στην οικογένεια ,β) βία μέσα στη γενική κοινότητα και γ) βία που διαπράττεται ή που συγχωρείται από το κράτος .

- Η βία στο σπίτι , όπως καθορίζεται σε αυτή την έκθεση , περιλαμβάνει τη βία που διαπράττεται από τον σύντροφο και άλλα οικογενειακά μέλη και προσδιορίζεται μέσω: 1. σωματική κακοποίηση όπως, χτύπημα, ξυλοδαρμός , αναστροφή του βραχίονα, στραγγαλισμός , κάψιμο, πνίξιμο, λάκτισμα, επίθεση με μαχαίρι, απειλές με ένα αντικείμενο ή όπλο και δολοφονία. Περιλαμβάνει επίσης παραδοσιακές πρακτικές επιβλαβείς στις γυναίκες όπως ο ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων και η κληρονομιά της συζύγου (η πρακτική της διαβίβασης μιας χήρας και της περιουσίας της, στον αδερφό του νεκρού συζύγου).
- Σεξουαλική κακοποίηση όπως εξαναγκασμός σεξουαλικής συνεύρεσης μέσω απειλών, εκφοβισμού ή σωματικής βίας και καταναγκασμός σε ανεπιθύμητες σεξουαλικές πράξεις με άλλους άνδρες.
- Ψυχολογική κακοποίηση που περιλαμβάνει συμπεριφορά που έχει σκοπό να εκφοβίσει και να καταδιώξει. Έχει τη μορφή απειλών εγκατάλειψης, ή κακοποίησης, περιορισμού στο σπίτι, επιτήρησης, απειλής της την επιμέλειας των παιδιών , καταστροφή των αντικειμένων, απομόνωσης, λεκτικής επιθετικότητας και συνεχείς ταπείνωσης.
- Η οικονομική κακοποίηση, περιλαμβάνει πράξεις όπως η άρνηση να συμβάλει οικονομικά, η άρνηση για προσφορά φαγητού και κάλυψης βασικών αναγκών, και ο έλεγχος πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη , απασχόληση κ.λ.π.

Πράξεις παράληψης θεωρούνται επίσης μορφές βίας ενάντια στις γυναίκες. Διακρίσεις μεταξύ των δύο φύλλων που αφορούν στην σίτιση, τη μόρφωση

και τη πρόσβαση στη υγειονομική περίθαλψη ισοβαθούν με παραβίαση των δικαιωμάτων της γυναίκας.

Η παγκόσμια διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε με θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα στη Βιέννη (1993) , αποδέχεται ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών είναι « αναπαλλοτρίωτο, ακέραιο και αδιαίρετο κομμάτι των καθολικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.». Η Γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών , το Δεκέμβριο του 1993, υιοθέτησε τη διακήρυξη σχετικά με την κατάργηση της βίας κατά των γυναικών . Είναι το πρώτο διεθνές όργανο αρμόδιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα που ασχολήθηκε αποκλειστικά με τη βία ενάντια στις γυναίκες. Η ριζοσπαστική αυτή διακήρυξη έγινε η βάση για πολλές άλλες παρόμοιες διαδικασίες.

Το 1994 η επιτροπή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δημιούργησε μια ομάδα που επιφορτίστηκε την τεκμηρίωση του φαινομένου ότι ορισμένες κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες για τις παραβιάσεις ενάντια στις γυναίκες. Ενώ το 1979 στη συνθήκη σχετικά με την κατάργηση όλων των μορφών διάκρισης ενάντια στις γυναίκες (CEDAW) δεν γίνεται ξεκάθαρη αναφορά στα βία ανάμεσα στα δύο φύλα, το 1992 η επιτροπή επιτήρησης της συνθήκης CEDAW, υιοθετεί τη γενική σύσταση 19, η οποία δηλώνει ότι είναι μια μορφή διάκρισης η οποία εμποδίζει τη δυνατότητα μιας γυναίκας να απολαύσει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες σε μια βασική ισότητα σε σχέση με τους άνδρες. Ζητά από τις κυβερνήσεις να λάβουν υπόψη τους το περιεχόμενο της σύστασης κατά την άσκηση της πολιτικής τους και την αναθεώρηση των νόμων. Κάτω από το νέο προαιρετικό πρωτόκολλο CEDAW, που υιοθετείται από τα Ηνωμένα Έθνη στη γενική συνέλευση του Οκτώβρη 1999, επικυρώνει ότι τα κράτη αναγνωρίζουν την δικαιοδοσία της επιτροπής η οποία πρέπει να λάβει και να εξετάσει τις καταγγελίες που γίνονται μέσα στα όρια του κάθε κράτους. Βάση αυτών των καταγγελιών , η επιτροπή μπορεί να διεξάγει εμπιστευτικές έρευνες και να διαχειρίζεται επείγοντα ζητήματα ώστε η κυβέρνηση να λαμβάνει μέτρα για την προστασία των θυμάτων. Τέλος η

επιτροπή φροντίζει για την εναρμόνιση της συνθήκης με άλλα όργανα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως η συνθήκη ενάντια στο βασανισμό.

Η βία κατά των γυναικών είναι παρούσα σε κάθε χώρα. Ο πολιτισμός, το ταξικό επίπεδο, η εκπαίδευση, το εισόδημα, η εθνικότητα και ηλικία διαμορφώνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα. Ακόμα αν και οι περισσότερες κοινωνίες απαγορεύουν τη βία ενάντια στις γυναίκες, η πραγματικότητα είναι ότι οι παραβιάσεις ενάντια στα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών εγκρίνονται συχνά κάτω από τον μανδύα των πολιτιστικών πρακτικών και κανόνων ή από τις παρερμηνείες των θρησκευτικών αρχών. Επιπλέον, όταν η παραβίαση πραγματοποιείται μέσα στο σπίτι, όπου η περίπτωση αυτή είναι πολύ συχνή, η κακοποίηση τελικά συγκαλύπτεται από τη σιωπηρή αντιμετώπιση και την παθητικότητα που επιδεικνύεται από το κράτος και τους μηχανισμούς επιβολής του νόμου.

Οι διεθνείς διαστάσεις αυτής της βίας είναι ανησυχητικές, όπως τονίζεται και από τις μελέτες για την επίπτωση και την επικράτησή τους. Καμιά κοινωνία δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι δεν έχει φαινόμενα βίας απέναντι στο γυναικείο φύλλο απλά υπάρχουν διαφοροποιήσεις από περιοχή σε περιοχή και από χώρα σε χώρα. Συγκεκριμένες ομάδες γυναικών είναι πιο ευάλωτες, όπως ομάδες μειονότητας, γηγενείς γυναίκες και γυναίκες μετανάστες, πρόσφυγες, γυναίκες εμπλεκόμενες σε περιστατικά ένοπλης βίας, γυναίκες υπό περιορισμό σε ιδρύματα, γυναίκες με αναπηρίες, γυναίκες νεαρής αλλά και μεγαλύτερης ηλικίας. Αυτή η έκθεση στρέφεται συγκεκριμένα στην ενδοοικογενειακή βία που είναι η πιο επικρατούσα αλλά παράλληλα πιο κρυμμένη και αγνοημένη μορφή βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών. Ενώ αξιόπιστες στατιστικές είναι δύσκολο να ληφθούν, οι μελέτες υπολογίζουν ότι από χώρα σε χώρα, γύρω στο 20- 50% των γυναικών έχουν πέσει θύματα σωματικής βίας στα χέρια ενός οικείου προσώπου-συντρόφου ή άλλου μέλους της οικογένειας.

1.3 ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η έκταση της ενδο-οικογενειακής βίας και της γυναικείας κακοποίησης γενικότερα αποτελούν, όπως προαναφέραμε, ένα φαινόμενο με παγκόσμιες διαστάσεις. Στη συνέχεια θα παραθέσουμε τα στατιστικά στοιχεία που αποδεικνύουν περίτρανα τη σκληρή αυτή πραγματικότητα.

Το συμβούλιο της Ευρώπης έχει δηλώσει ότι η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί τη βασική αιτία θανάτου και αναπηρίας για τις γυναίκες ηλικίας 16 ως 44 ετών και ευθύνεται για περισσότερους θανάτους και προβλήματα υγείας από ότι ο καρκίνος ή τα αυτοκινητιστικά δυστυχήματα.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αναφέρει ότι σε ποσοστό μέχρι και 70% των περιπτώσεων δολοφονιών γυναικών, τα θύματα σκοτώθηκαν από τους άρρενες συντρόφους τους.

Σύμφωνα με την από 16/10/2004 Έκθεση του συμβουλίου της Ευρώπης της κοινοβουλευτικής συνέλευσης, 600 γυναίκες δολοφονούνται ανά έτος από τον σύζυγο ή σύντροφό τους στην Ευρώπη των 15 πριν την διεύρυνση.

Με έρευνα που έγινε το 1993 για την βία των γυναικών στις γυναίκες στις βιομηχανικές χώρες έχουμε :

ΚΑΝΑΔΑΣ : 29% των γυναικών (ένα εθνικά αντιπροσωπευτικό δείγμα 12.300 γυναικών) δήλωσε ότι έχει δεχθεί επίθεση από προηγούμενο ή τωρινό σύντροφο από την ηλικία των 16 ετών .

ΙΑΠΩΝΙΑ: Το 59% από τις 796 γυναίκες που πήραν μέρος στην έρευνα ανέφεραν ότι είχαν δεχτεί σωματική βία από τους συντρόφους τους.

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ : Το 20% από τις 314 γυναίκες που ερωτήθηκαν , ανέφεραν χτυπήματα ή σωματική κακοποίηση από έναν αρσενικό σύντροφο.

ΕΛΒΕΤΙΑ: Με έρευνα που έγινε το 1997 διαπιστώθηκε το 20% από τις 1500 γυναίκες που ερωτήθηκαν εξέθεσε ότι έχει δεχθεί επίθεση.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ: 25% των γυναικών (ένα τυχαίο δείγμα των γυναικών από μια περιοχή) τις είχε χαστουκίσει ή χτυπήσει με γροθιά ο σύντροφος ή πρώην σύντροφος τους σε κάποια στιγμή της ζωής τους .

ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ : 28% των γυναικών (ένα εθνικά αντιπροσωπευτικό δείγμα γυναικών) , ανέφερε τουλάχιστον ένα επεισόδιο σωματικής βίας από τον σύντροφο τους.

Στις υπόλοιπες χώρες τα ποσοστά είναι αντίστοιχα:

ΑΣΙΑ & Ο ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ

ΚΑΜΠΟΤΖΗ : 16% των γυναικών (ένα εθνικά αντιπροσωπευτικό δείγμα των γυναικών) ανέφερε ότι δεν έχει κακοποιηθεί σωματικά από το σύζυγο και από αυτές το 8% δήλωσε ότι έχει πέσει θύμα τραυματισμού.

ΚΟΡΕΑ : το 38% των γυναικών συζύγων ανέφεραν σωματική βία από τον σύζυγο, η έρευνα βασίστηκε σε τυχαίο δείγμα γυναικών.

ΙΝΔΙΑ: Μέχρι και το 45% των έγγαμων ανδρών παραδέχτηκαν ότι κακοποιούν σωματικά τις συζύγους τους, σύμφωνα με έρευνα του 1996 σε 6902 άνδρες στην περιοχή Uttar Pradesh.

ΤΑΪΛΑΝΔΗ: 20% των συζύγων (ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα 619 συζύγων) παραδέχτηκε ότι κακοποίησε σωματικά τη γυναίκα σύζυγο τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια του γάμου τους ασκήθηκε μια φορά βία στο γάμο τους .

ΚΡΑΤΗ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ : Ποσοστό 35% των γυναικών (από πανεθνικό αντιπροσωπευτικό δείγμα γυναικών) ανέφεραν ότι έχουν χτυπηθεί από τους συζύγους τους σε κάποια στιγμή του έγγαμου βίου τους .

ΙΣΡΑΗΛ : Σύμφωνα με έρευνα που έγινε το 1997 σε δείγμα 1826 γυναικών, το 32% δήλωσε τουλάχιστον ένα επεισόδιο σωματικής κακοποίησης από σύντροφο τους και το 30% ανέφερε σεξουαλικό εξαναγκασμού από τους συζύγους τους τον προηγούμενο χρόνο.

ΑΦΡΙΚΗ

ΚΕΝΥΑ : Το 42% από τις 612 γυναίκες που πήραν μέρος στην έρευνα σε μια περιοχή ανέφεραν ξυλοδαρμό από το σύντροφο τους ,από αυτές το 58% ανέφεραν ότι χτυπήθηκαν από κάποιο σύντροφο τους επανειλημμένως.

ΟΥΓΚΑΝΤΑ: Το 41% από αντιπροσωπευτικό δείγμα γυναικών και των συντρόφων τους σε δύο περιοχές ανέφεραν ξυλοδαρμό ή σωματική βλάβη από ένα σύντροφο, ενώ το 41% των ανδρών ανέφερε ότι έχει κακοποιήσει τη σύντροφο τους.

ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ: Το 32% από τις 966 γυναίκες που ερωτήθηκαν σε μια επαρχία , δήλωσε σωματική κακοποίηση από μια οικογένεια ή ένα οικιακό μέλος από την ηλικία των 16 ετών .

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΡΑΪΒΙΚΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ :

ΧΙΛΗ : Το 26% των γυναικών (αντιπροσωπευτικό δείγμα των γυναικών από το Σαντιάγο) , δήλωσε τουλάχιστον ένα επεισόδιο βίας από ένα σύντροφο , το 11% ένα επεισόδιο σκληρής βίας, και το 15% ένα τουλάχιστο επεισόδιο λιγότερο σκληρής βίας.

ΚΟΛΟΜΒΙΑ: Το 19% από τις 6097 των γυναικών που ερωτήθηκαν έχουν δεχθεί επίθεση από το σύντροφο τους στη διάρκεια της ζωής τους.

ΜΕΞΙΚΟ: 30% των 650 γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα στη Γουαδαλαχάρα ανέφερε τουλάχιστον ένα επεισόδιο σωματικής βίας από το σύντροφο τους, το 13% ανέφερε σωματική βία το προηγούμενο χρόνο σύμφωνα με έρευνα του 1997. **ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ :** 52% των γυναικών (αντιπροσωπευτικό δείγμα των γυναικών σε Leon) εξέθεσε ότι δεν έχει χρησιμοποιηθεί σωστά από ένα συνεργάτη τουλάχιστον μια φορά . Όπως και το 27% εξέθεσε σωματική κακοποίηση στο προηγούμενο έτος.

Με έρευνα που έγινε το 1994 σε δείγμα 2,315 γυναικών έχουμε:

ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ :

ΕΣΘΟΝΙΑ: το 29% των γυναικών ηλικίας 18- 24 φοβούνται τη βία στο σπίτι ,και με την άνοδο της ηλικίας αυξάνεται το ποσοστό, έχει επίπτωση στο 52% των γυναικών ηλικίας 65 και άνω.

ΠΟΛΩΝΙΑ: Το 60% των διαζευγμένων γυναικών που πήραν μέρος στην έρευνα από το κέντρο μελέτης της κοινής γνώμης δήλωσαν ότι είχαν κακοποιηθεί τουλάχιστον μία φορά από τους πρώην συζύγους τους .ένα επιπλέον 25% ανέφερε επαναλαμβανόμενη βία.

ΡΩΣΙΑ : Ποσοστό 25% των κοριτσιών (και 11% των αγοριών) ανέφεραν ανεπιθύμητη σεξουαλική επαφή σύμφωνα με έρευνα μεταξύ 174 αγοριών και 172 κοριτσιών ηλικίας 14 με 17 ετών .

ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ: ΤΟ 23% από 550 γυναίκες ηλικίας 18-40 ανέφεραν σωματική κακοποίηση, σύμφωνα με έρευνα.

(Adapted from 'Violence Against Women', WHO, FRH/WHD/97.8, 'Women in Transition, 'Regional Monitoring Report, UNICEF 1999, and a study by Domestic Violence Research Centre, Japan.)

Όπως είδαμε από τα παραπάνω στοιχεία η βία κατά των γυναικών συναντάτε σε όλα τα κράτη με διαφορετικές εκφάνσεις όμως. Για παράδειγμα, οι γυναίκες στο μουσουλμανικό κόσμο καταπιέζονται, και στις στρατικοποιημένες κοινωνίες κακοποιούνται από το εξτρεμιστικό Ισλάμ και τον ίδιο τον πολιτισμό ακριβώς επειδή είναι γυναίκες . Σε μερικούς ισλαμικούς πολιτισμούς οι γυναίκες θεωρούνται η προσωποποίηση του διαβόλου. Στην πραγματικότητα, αυτό που συμβαίνει είναι ότι οι άνδρες πιστεύουν ότι με τη σεξουαλική επαφή μόνο μεταξύ των αρσενικών εξασφαλίζουν μια θέση δίπλα στο Θεό και την αθανασία.(Δεν είναι παρά ένα εξωφρενικό επιχείρημα που αποβλέπει στη δικαιολόγηση της ομοφυλοφιλίας και της κακοποίησης των γυναικών). Το συμπέρασμα είναι ότι όλα γίνονται για να παραμείνουν οι γυναίκες υποτακτικές και κάτω από τον έλεγχο τους. Οι γυναίκες στα μουσουλμανικά κράτη εξαναγκάζονται σε τέτοιες βάρβαρες πρακτικές από φόβο για τη μη αποδοχή τους στη κοινωνία αλλά και αφαίρεσης της ίδιας τους της ζωής .Μία ακατάπαυτη ψυχολογική ,συναισθηματική ,σωματική και πνευματική καταπίεση έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ολόκληρων γενεών από βασανισμένες ψυχές. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα να αφαιρεί ζωές ειδικά προβάλλοντας ως πρόσχημα τη θρησκεία και αρχές όπως η τιμή.

Σε αυτό το σημείο θα αναφερθούμε στα εγκλήματα τιμής ,όπως χαρακτηρίζονται, στα μουσουλμανικά έθνη. Αρχικά θα μιλήσουμε λίγο για την

ζωή των γυναικών σε αυτά τα έθνη. (θα δούμε σε βάθος αυτές τις περιοχές και θα δώσουμε περισσότερη προσοχή στις Αφγανές γυναίκες, και την εξτρεμιστική μουσουλμανική ερμηνεία που συναντάμε στις θεωρίες για τη θέση της γυναίκας στο Ισλάμ και τους Taliban). Το Ισλάμ δε σημαίνει «ειρήνη». Σημαίνει «υποταγή» ή « παράδοση της θέλησης κάποιου στους νόμους του Ισλάμ και του Αλλάχ ». Αποτελεί στόχο της πλειοψηφίας των οπαδών του Ισλάμ , να καταλάβουν τον κόσμο(ήσυχα ή ανοιχτά) και να επιβάλουν τη θρησκεία τους ή να σκοτώσουν, εκείνους που δεν την αποδέχονται. Υπάρχουν όμως και κάποιοι μουσουλμάνοι που δεν έχουν αυτή την νοοτροπία . Βλέπουν αυτά τα εγκλήματα ως μια μικρή μειονότητα και απεχθάνονται τις πράξεις αυτών των συγκεκριμένων μουσουλμάνων. Αντίθετα βλέπουν ότι η ζωή του καθενός είναι ιερή και δε θέλουν να βλάψουν ή να εξουσιάσουν κανένα .Δεν είναι ότι όλοι τους είναι έτοιμοι να σκοτώσουν ή να σκοτωθούν για το Ισλάμ .

Στα περισσότερα από αυτά τα έθνη είναι οι γυναίκες, δεν είναι ελεύθερες, αλλά είναι ιδιοκτησία των αρσενικών συγγενών τους . Οι άνδρες έχουν τον απόλυτο έλεγχο. Οι ζωές των γυναικών θεωρούνται άχρηστες ,παρόλο που ξοδεύουν τη σύντομη διάρκεια ζωής τους με σκληρή εργασία και συνεχείς εγκυμοσύνες.(Το 2003, ο κωμικός Dennis Miller σχολίασε σχετικά με τις γυναίκες που κάνουν το ένα παιδί μετά το άλλο, ότι « είναι σώμα , και όχι ένα αυτοκίνητο κλόουν ».)Επίσης σε αυτούς τους πολιτισμούς ,οι γυναίκες δεν είναι ελεύθερες να βγουν από τα σπίτια τους μόνες τους, δεν έχουν την άδεια να οδηγήσουν, να παίξουν μουσικά όργανα , να χορέψουν, να πάρουν μέρος σε αθλήματα, να λάβουν την κατάλληλη ιατρική φροντίδα, να χωρίσουν από τους συζύγους τους. Δεν μπορούν να έχουν την επιμέλεια των παιδιών τους, πρέπει επίσης να φορούν μπούρκες και να καλύπτουν το σώμα τους από πάνω μέχρι κάτω, βλέπουν τον κόσμο μέσα από μια οθόνη και τους απαγορεύεται να μιλούν σε οποιονδήποτε δεν είναι συγγενής τους.

Οι άνδρες υπαγορεύουν τι μπορούν ή δεν μπορούν να κάνουν οι γυναίκες ενώ εκείνοι είναι ελεύθεροι να κάνουν με τις γυναίκες τους ότι

θέλουν. Στην Σαουδική Αραβία , οι γυναίκες και τα παιδιά μπορούν να κρατηθούν ενάντια στη θέλησή τους με τις πλήρεις ευλογίες της Σαουδικής κυβέρνησης. Αυτό περιλαμβάνει και τους Αμερικάνους πολίτες στη Σαουδική Αραβία επίσης . Οι γυναίκες και τα παιδιά δε μπορούν να αφήσουν τη χώρα χωρίς γραπτή άδεια από το σύζυγο ή τον πατέρα. Συχνότερα από δύο ώρες μια γυναίκα σκοτώνεται από έναν αρσενικό συγγενή για οποιοδήποτε λόγο ακόμα και αν ο λόγος είναι πλασματικός και υποστηρίζεται από τις απόψεις των εθνών και των θρησκειών στα οποία ζουν. Η αιτιολόγηση για τις δολοφονίες είναι να σωθεί η οικογενειακή τιμή από την φρικτή πράξη που η γυναίκα έκανε υποθετικά, επειδή αυτό σημαίνει ότι υπάρχει «κακό αίμα» μέσα στην οικογένεια.

Οι άνδρες εντούτοις , δεν υπόκεινται στη ίδια διαδικασία στην οποία επιβάλλουν στις γυναίκες. Κανείς δεν προστατεύει τη γυναίκα, ούτε η κοινωνία ούτε οι νόμοι, ούτε η θρησκεία, ούτε η ίδια τους η οικογένεια. Οι γυναίκες κατηγορούνται επειδή έπεσαν θύματα βιασμού (συχνά από τους συγγενείς τους), επειδή θέλουν να μορφωθούν, να επιλέξουν ποιόν θα παντρευτούν ή έχουν σεξουαλική επαφή εκτός γάμου. Δολοφονούνται επειδή δεν υπακούν στους συζύγους τους ή επειδή ο άνδρας θέλει μια άλλη σύζυγο. Σε αυτούς τους πολιτισμούς ο θάνατος σε μια γυναίκα δικαιολογείται εύκολα, και ο μόνος μάρτυρας που μετρά συνήθως στο δικαστήριο είναι ο άνδρας. Αν ένας άνδρας κατηγορήσει μια γυναίκα έστω και για ασήμαντη αφορμή, αυτό σημαίνει ότι η τιμή της οικογένειας της έχει καταστραφεί , και ο μόνος τρόπος για να σωθεί η τιμή της οικογένειας είναι ή να την εξωθήσουν στην πορνεία ή να την δολοφονήσουν. Δεν έχει καμιά ευκαιρία να υπερασπιστεί τον εαυτό της και συχνά όταν πηγαίνει στην φυλακή βιάζεται ή σκοτώνεται μέσα σε αυτή.

Ένα άλλο έγκλημα που βρίσκεται σε έξαρση στην Ιδία και στο Πακιστάν είναι οι επιθέσεις με οξύ. Εάν ένα άτομο αισθάνεται επιπληγμένο για οποιοδήποτε λόγο , από οποιοδήποτε θηλυκό (ακόμα και εάν είναι παιδί-πολλά παιδιά έχουν σημαδευτεί για μια ζωή) ρίχνει οξύ στο πρόσωπο και στο σώμα της για να καταστρέψει για πάντα τη ζωή της. Αυτό γίνεται επειδή

βλέπουν τις γυναίκες σαν ιδιοκτησία και αυτό σημαίνει, ότι για να παντρευτεί ένας άνδρας μια γυναίκα την παίρνει σαν προίκα .Εάν για οποιοδήποτε λόγο κάποιο κορίτσι αρνηθεί να παντρευτεί τον άντρα που τις δίνουν , αυτός ζημιώνεται οικονομικά και γι' αυτό τιμωρεί τον πατέρα της καίγοντας με οξύ τη κόρη του ώστε να μην μπορεί να την παντρέψει με άλλον.

Οι γυναίκες που ζουν στις εφιαλτικές συνθήκες των προαναφερθέντων κοινωνιών απεχθάνονται αυτές τις παραδόσεις και τον τρόπο ζωής τους . Οι γυναίκες μέσα από μία κραυγή απόγνωσης επιθυμούν να ακουστούν και να βοηθηθούν ώστε οι νόμοι να αλλάξουν και να μπορούν τελικά να έχουν την ελευθερία τους. Αυτές οι γυναίκες ζουν σα ζωντανοί νεκροί σε μια διαρκή φυλακή του σκότους, της μοναξιά, της απόγνωση, της προδοσίας, της φτώχειας , της ασθένειας ,του φόβου, της κακοποίησης , του θυμού και του πόνου. Δεν μπορούν να εμπιστευθούν κανένα και δεν έχουν καμιά χαρά στη ζωή τους. Μερικές προσπαθούν απελπισμένα να κάνουν τη διαφορά, είτε με την συμμετοχή σε ομάδων υποστήριξης κακοποιημένων γυναικών, είτε προσπαθώντας να εκλογικεύσουν τους νομοθέτες και τους θρησκευτικούς ηγέτες για να υπάρξει νέα νομοθεσία. Προφανώς, η διακήρυξη των Η.Ε. για ίσα δικαιώματα δεν σημαίνει τίποτε σε αυτές τις κοινωνίες. Εν τούτοις η πρόοδος σε αυτό το θέμα είναι τρομερά αργή. Η Ιορδανία είναι ένα έθνος που ζητά αυτή την περίοδο την αλλαγή στους νόμους και το Ισραήλ είναι το μόνη χώρα στη Μέση Ανατολή όπου μια γυναίκα από την Αραβία μπορεί να ψηφίσει. Όμως η Ιορδανία είναι η εξαίρεση παρά ο κανόνας. Σε κάποια έθνη, όπως η Σαουδική Αραβία, ακολουθούν πορεία οπισθοδρόμησης και επικρατεί μια διαρκής αντίφαση. Από τη μία θέλουν τις γυναίκες και τα παιδιά σκλάβους και από την άλλη επιθυμούν την οικειοποίηση του δυτικού τρόπου ζωής (μουσική, ένδυση, κινηματογράφος, βιομηχανία κ.λ.π.)

.(Honor killings and women's rights by E. Nora H. Amrani,www.vibrani.com/honorkillings.htm,8-11-2005)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

2.1 ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΔΟ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε πως οι διάφορες ερμηνευτικές προσεγγίσεις ερμηνεύουν και αιτιολογούν την ύπαρξη της ενδο-οικογενειακής βίας.

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ: πρόκειται για το πρώτο μοντέλο που αναπτύχθηκε στην προσπάθεια ερμηνείας της ενδο-οικογενειακής βίας, το οποίο επικράτησε και επηρέασε για πολλά χρόνια την επιστημονική σκέψη όχι μόνο των κλινικών ψυχολόγων αλλά και των εκπροσώπων των κοινωνικών επιστημών. Στην ουσία ακόμη και στη σύγχρονη εποχή αποτελεί ένα από τα δημοφιλέστερα ερμηνευτικά μοντέλα μεταξύ των κοινωνικών υποκειμένων καθώς διαφαίνεται ότι ο πυρήνας του αντανακλάται στις κοινωνικές αντιλήψεις και αναπαραστάσεις για το δράστη και το θύμα κακοποίησης. Συγκεκριμένα το ψυχιατρικό μοντέλο επιχειρεί να ερμηνεύσει τη συζυγική κακοποίηση και τη σχέση βίας μεταξύ των μελών μιας ερωτικής δυάδας μέσα από μεταβλητές όπως: ψυχική ασθένεια, ψυχοπαθολογία, κατάχρηση αλκοόλ και άλλων τοξικών ουσιών, πνευματική διαταραχή ή άλλη ψυχονοητική δυσλειτουργία του δράστη της καταχρηστικής συμπεριφοράς. (Παπαμιχαήλ. Π. Σ, (Ιούνιος 2004), Αθήνα, σελ. 123-126)

Οι ψυχολογικές θεωρίες όπως και η κοινωνιολογικές έχουν ως πρωταρχικό σκοπό τους την διερεύνηση των αιτιών που οδηγούν στην εκδήλωση σεξουαλικής βίας. Οι θεωρίες αυτές αναζητούν τα αίτια σε ατομικούς

παράγοντες. Οι ψυχολογικές θεωρίες υποστηρίζουν ότι ο βίαιος εγκληματίας είναι άτομο ψυχολογικά απροσάρμοστο, υποφέρει από συναισθηματικές διαταραχές και η συμπεριφορά του είναι μια έκφραση της ψυχοπαθολογικής του προσωπικότητας.

Μια από τις μορφές βίας είναι η σεξουαλική βία ή ο βιασμός γενικότερα. Σύμφωνα μ' αυτή τη προσέγγιση θα παρουσιάσουμε το προφίλ του δράστη και κατ' επέκταση του ατόμου που ασκεί βία. Έχει υποστηριχθεί ότι ο βίαιος σεξουαλικός εγκληματίας είναι άτομο το οποίο 1) πάσχει από απωθημένο σύμπλεγμα ευνουχισμού ή σεξουαλικής ανεπάρκειας που αναγκάζεται να μεταμφιέσει μέσα από μια επιθετική σεξουαλική συμπεριφορά, 2) πάσχει από ενδο-ψυχικές συγκρούσεις, εσωτερική δυσαρμονία και κοινωνική απομόνωση, 3) έχει λανθάνουσες ομοφυλοφιλικές τάσεις, τις οποίες συγκαλύπτει αναπτύσσοντας βίαιες συμπεριφορές εναντίον των γυναικών, 4) υπήρξε το ίδιο θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης κατά τη διάρκεια της παιδικής του ηλικίας και 5) βίωσε μια αντιφατική και ταυτόχρονα σκληρή και ερωτική μητρική συμπεριφορά. (Τσιγκρής, Α. Τα σεξουαλικά εγκλήματα, σελ. 47-50.)

Η Greer συνέδεσε το φαινόμενο του βιασμού με τα αισθήματα μίσους των ανδρών απέναντι στις γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα υποστήριξε ότι η κατηγορία ανδρών που μισούν τις γυναίκες είναι μια ομάδα υψηλής επικινδυνότητας για την εκδήλωση βίαιης σεξουαλικής επιθετικότητας μειώνοντάς τες σε αφάνταστο βαθμό. Ο βιαστής αυτού του είδους δικαιολογεί την πράξη του ρίχνοντας την ευθύνη του βιασμού στην γυναικεία προκλητικότητα. Από την άλλη μεριά διατυπώθηκε η άποψη ότι ο βιασμός είναι το αποτέλεσμα απωθημένων συναισθημάτων εχθρότητας του βιαστή προς τη μητέρα του. Σύμφωνα με την Greer είναι ανόητη η απορία γιατί ο πολιτισμός μας επιδεικνύει μια ψυχωτική στάση απέναντι στις γυναίκες όταν όλα τα παιδιά αφήνονται σχεδόν αποκλειστικά στο έλεος μιας γυναίκας κατά τη διάρκεια

των 5 πρώτων και καθοριστικών χρόνων της ζωής του. (Τσιγκρής, Α, Α. Βιασμός το αθέατο έγκλημα, σελ. 45-47).

Οι ψυχοπαθολογικές απόψεις υποστηρίζουν ότι ο βιαστής είναι ένα άτομο ψυχικά διαταραγμένο. Η συμπεριφορά του θεωρείται έκφραση είτε νευρωτικής, είτε ψυχοπαθητικής, είτε και σχιζοφρενικής συμπτωματολογίας. Η βία με τις διάφορες μορφές εκδήλωσής της (π.χ. βιασμός), μπορεί να εκδηλωθεί στον καθένα κάτω από ορισμένες συνθήκες. Η βία δεν είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας ιδιαίτερης προσωπικότητας αλλά κάτι που ενυπάρχει στον καθένα μας και που εκδηλώνεται κάτω από διαφορετικές για τον καθένα συνθήκες. Σύμφωνα πάντα με την Τσαλίκου η εξάρτηση του ατόμου, η αίσθηση ότι δεν είναι ενεργός φορέας των ενεργειών του, η αδυναμία επενέργειας στο περιβάλλον του και η ασάφεια των ορίων του εαυτού, δημιουργούν ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάπτυξη βίαιης συμπεριφοράς. (Τσαλίκου, Φ. Μυθολογίες βίας και καταστολής, σελ.45-49).

Συμπερασματικά λοιπόν και σύμφωνα με αυτήν την προσέγγιση, η πρωταρχική πηγή της κακοποίησης εντοπίζεται στα παθολογικά χαρακτηριστικά της δομής της προσωπικότητας του δράστη ή/και του θύματος, τα οποία είναι απόρροια της ελλιπούς ψυχονοητικής ανάπτυξης του ατόμου στην (πρώιμη) παιδική ηλικία. Παράλληλα υποστηρίζεται ότι υπάρχουν υψηλά ποσοστά ψυχοπαθολογίας στα άτομα που παρουσιάζουν καταχρηστική συμπεριφορά. (Επιδημιολογική έρευνα, (2003) Αθήνα, σελ.107-108)

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ: η κοινωνιολογική ερμηνεία του φαινομένου της κακοποίησης των γυναικών απ' τους συζύγους/ συντρόφους τους αναπτύχθηκε στη δεκαετία του 70 ως μια προσπάθεια απάντησης στην ψυχιατρική ανάλυση του φαινομένου. Όπως αναλύθηκε οι ψυχιατρικές θεωρίες υποστηρίζουν ότι οι δράστες κακοποίησης είναι μόνο οι άνδρες που

έχουν διαγνωσμένες ψυχιατρικές διαταραχές. Οι εκπρόσωποι της κοινωνιολογικής ανάλυσης αναδεικνύουν μια πραγματικότητα που είχε αγνοηθεί απ' τη ψυχιατρική ερμηνεία: ότι η κακοποίηση των γυναικών / συζύγων δεν είναι κυρίως μια πράξη παρανοικών αλλά «φυσιολογικών» ανδρών, οι οποίοι πίστευαν στην κυριαρχία και στην υπεροχή τους, αλλά δεν έχουν τα μέσα για να ανταποκριθούν σ' αυτό το ρόλο. Άλλωστε σε μια πατριαρχική κοινωνία η χρήση βίας ως μέσο διατήρησης της ανδρικής κυριαρχίας είναι απολύτως φυσιολογική και γι' αυτό κοινωνικά αποδεκτή. Το γεγονός ότι η κακοποίηση είναι μια επιλεγμένη μορφή συμπεριφοράς που εμφανίζεται μέσα σε ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο, φαίνεται ότι αγνοείται από τους επιστήμονες που μελετούν το φαινόμενο μέσα από τη ψυχοπαθολογία του δράστη και του θύματος.

Σύμφωνα με την κοινωνιολογική προσέγγιση αντιθέτως, υποστηρίζεται ότι η κακοποίηση είναι κατεξοχήν μια επιλεγμένη συμπεριφορά που αναπτύσσεται μέσα στη δυναμική των κοινωνικών δομών. Συνεπώς στα κοινωνικά συστήματα όπου η λήψη των αποφάσεων και οι οικονομικές επιλογές αναπτύσσονται στη βάση της δημοκρατικής συμμετοχής, της αποκεντρωμένης και σχετικά ανοιχτής πρόσβασης στις συλλογικές πηγές, στην συλλογική και ατομική υπευθυνότητα, η ενδο-οικογενειακή αναμένεται να παρουσιάζεται μειωμένη.

Η κακοποίηση όπως κάθε άλλη μορφή βίας μπορεί να ερμηνευθεί και να μελετηθεί μόνο σε συνδυασμό με τις κοινωνικές και ατομικές συσχετίσεις των δομών της κοινωνίας που τη περιλαμβάνει ως τρόπο συμπεριφοράς. Αυτού του είδους η προσέγγιση αφορά

- 1) τους περιορισμούς και τις δυνατότητες ανάπτυξης που προκύπτουν μέσα από την ιστορία, την οικολογία, τη γεωπολιτική της κοινωνίας,
- 2) τη δεδομένη οργάνωση των κοινωνικών δομών ως αποτέλεσμα των προηγούμενων συσχετισμών,
- 3) τη θέση που έχει η οικογένεια ως θεσμός στην κοινωνική οργάνωση και

4) τη διαντίδραση μεταξύ της ατομικής κοινωνικοποίησης και της κοινωνικής οργάνωσης.

Οι πράξεις βίας που εκδηλώνονται στην οικογένεια παραβιάζουν και διαταράσσουν τη «φυσική» ανάπτυξη των μελών της. Η ενδο-οικογενειακή βία αποκτά περιεχόμενο και νόημα, καθορίζεται, ανταποκρίνεται και συνοδοιπορεί με τη δομική βία όπως αυτή προκύπτει από τις δομές και τον τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας.

Όταν οι άνδρες κακοποιούν τις συντρόφους τους ενισχύουν τη θεσμικά κατοχυρωμένη ατομική τους δύναμη και εξουσία. Η παρουσία και η αποδοχή της ανδρικής βίας στις διαπροσωπικές σχέσεις καθώς και μέσα στις οργανωμένες κοινωνικές σχέσεις αποκτά νόημα: η ανδρική εχθρότητα και ο θυμός, η κριτική και η αποδοκιμασία παραπέμπουν στη βία ως μέσο επιβολής της ανδρικής κυριαρχίας. Οι άνδρες που ασκούν σκληρή βία που τρομοκρατούν τις γυναίκες τους αποτελούν μέλη μιας κοινωνίας. Οι βίαιοι άνδρες δεν λειτουργούν και δεν αναπτύσσονται παρά εντός συγκεκριμένων συστημάτων. Στα πλαίσια της κοινωνιολογικής ερμηνείας της βίας εξετάζονται παράγοντες που συνδέονται με την κοινωνική πίεση και την πρόκληση άγχους και στρες στα υποκείμενα. Οι παράγοντες αυτοί αφορούν στην απασχόληση, στο εισόδημα, στην άνιση κατανομή των πολιτισμικών αγαθών, στην κοινωνική αντιμετώπιση της φυσικής μειονεξίας και ασθένειας. Παράλληλα μελετούνται οι πολιτισμικές αξίες που συνδέονται με τη θέση που κατέχει η βία στο σύνολο της κοινωνίας τον τρόπο με τον οποίο κατανέμεται η κοινωνική ισχύς στα μέλη μιας οικογένειας και η κοινωνική ανοχή απέναντι στην ενδο-οικογενειακή βία. (Παπαμιχαήλ Π. Σ (Ιούνιος 2004). Αθήνα, σελ.223-225). Η μελέτη του Amir είναι η πιο περιεκτική από τις πρώιμες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις. Η θεωρία του Amir για τη σεξουαλική βία βασίστηκε στη «θεωρία του υπο-πολιτισμού της βίας» του Wolfgang που διατυπώθηκε για το έγκλημα της ανθρωποκτονίας. Η παραπάνω θεωρία σε γενικές γραμμές υποστηρίζει ότι τα κοινωνικώς μειονεκτούντα άτομα σχηματίζουν έναν υποπολιτισμό και ένα σύνολο αξιών

που διαφέρει από αυτό του κυρίαρχου πολιτισμού. Λόγω της αδυναμίας τους τα μέλη αυτού του υποπολιτισμού καταφεύγουν στη βία – συμπεριλαμβανομένης και της σεξουαλικής βίας – για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους. Η εξαθλίωση και η κοινωνική απομόνωση αυτών των ομάδων, τις οδηγεί στην εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς(Τσιγκρής Α. Α.Βιασμός, το αθέατο έγκλημα, σελ. 43-45)

Μέσα στα πλαίσια της θεωρίας αυτής ο βιασμός εκπηγάει από έναν υποπολιτισμό χαρακτηριστικό των πιο χαμηλών κοινωνιο-οικονομικών τάξεων. Η μειονεξία εξαθλιωμένων κοινωνικά ομάδων όπως είναι π.χ οι Νέγροι της Αμερικής εξωθεί στη σεξουαλική επίθεση. Στόχος δεν είναι το σεξ αλλά η πρόσκτηση μέσα από τη σεξουαλική επίθεση, του κύρους και του γοήτρου που λείπουν.(Τσαλίκογλου, Φ. Μυθολογίες βίας και καταστολής, σελ. 47-49).

ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ: Ο προβληματισμός γύρω από τον τρόπο με τον οποίο κατανέμεται η ισχύς ανάμεσα στα δυο φύλα σε μια κοινωνία αγγίζει τις αρχές της φεμινιστικής θεωρίας. Την κεντρική θέση της φεμινιστικής εκδοχής πάνω στη συζυγική κακοποίηση καταλαμβάνει η άποψη ότι η οικονομικο-κοινωνική και ιστορική εξέλιξη των κοινωνικών δομών λειτουργεί άμεσα στους κόλπους της οικογένειας και των υπολοίπων κοινωνικών θεσμών. Η ανδρική κυριαρχία είναι η παραδειγματική μορφή της συμβολικής βίας.

Η κακοποίηση της γυναίκας από τον άνδρα αποτελεί έναν από τους μηχανισμούς αναπαραγωγής του μοντέλου της ανδρικής κυριαρχίας και υποταγής της γυναίκας στην εξουσία του άνδρα – δυνάστη της. Εντούτοις η βία είναι οφθαλμοφανής η εξουσία λιγότερο.

Οι γυναίκες γενικά κατέχουν λιγότερη κοινωνική δύναμη από τους άνδρες γι' αυτό το λόγο κατέχουν και λιγότερα μέσα για να αντιμετωπίσουν τη βία των ανδρών. Απέναντι στην ανδρική κυριαρχία, οι γυναίκες είναι περιορισμένες σε

ένα ρόλο θεατών που παραπέμπουν στον άνδρα τη μεγαλοποιημένη εικόνα αυτού του ίδιου, με την οποία οφείλει και θέλει να εξισωθεί και ενδυναμώνουν έτσι τη ναρκισσιστική του επένδυση σε μια εξιδανικευμένη εικόνα της ταυτότητάς του.

Η φεμινιστική θεωρία της ενδο-οικογενειακής βίας αποτέλεσε μια από τις σημαντικότερες προσπάθειες ανάδειξης του προβλήματος της βίας κατά των γυναικών σε κοινωνικό πρόβλημα που απαιτεί τη παρέμβαση όλων των κοινωνικών φορέων και την αυστηροποίηση των μηχανισμών του κοινωνικού ελέγχου. (Παπαμιχάη, Π. Σ. (Ιούνιος 2004), Αθήνα, σελ.219-220)

Η κεντρική υπόθεση της φεμινιστικής προσέγγισης είναι ότι ο βιασμός είναι προϊόν περισσότερο του θεσμοποιημένου σεξισμού, παρά της ψυχοπαθολογίας του δράστη, της υποκουλτούρας της βίας και της πρόκλησης του θύματος. Οι φεμινιστές υποστηρίζουν ότι ο βιασμός και η απειλή του βιασμού έχουν παραδοσιακά υπηρετήσει το σκοπό της διατήρησης της υποταγής των γυναικών σε ένα άνισο κοινωνικό σύστημα.

Η δύναμη και η ανδρική σεξουαλικότητα είναι δυο στοιχεία στενά συνδεδεμένα στη κοινωνία μας. Άρα η επιθετική συμπεριφορά του άνδρα είναι μια πράξη επιβολής δύναμης και εξουσίας, από τους άνδρες που στερούνται δύναμης και εξουσίας, δηλαδή από όρους απαραίτητους για τη δόμηση του ανδρισμού τους. Με βάση τα παραπάνω έχει υποστηριχθεί ότι οι άνδρες με τις περισσότερες ανασφάλειες σχετικά με το ρόλο τους στον κόσμο, οι άνδρες που αισθάνονται την έλλειψη μιας σημαντικής θέσης ή ενός αισθήματος εξουσίας ή γενικότερα αισθάνονται αλλοτριωμένοι, είναι πιθανότερο να εκδηλώσουν βίαιη σεξουαλική επιθετικότητα στις σχέσεις τους με τις γυναίκες. (Τσιγκρής, Α. Α. Βιασμός, το αθέατο έγκλημα, Αθήνα, σελ.45-46).

Σύμφωνα με την φεμινιστική προσέγγιση ο βιασμός είναι ένας μηχανισμός κοινωνικού ελέγχου των γυναικών που υπάρχει σε όλες τις πατριαρχικές κοινωνίες και που κρατά ή τοποθετεί τις γυναίκες σε θέση υποταγής.

Συμπερασματικά λοιπόν, η κοινωνία με πατριαρχικές δομές ενθαρρύνει τη βία από τους άνδρες στις γυναίκες. Σε αυτές τις κοινωνίες, οι γυναίκες υφίστανται κακοποίηση επειδή θεωρούνται υποδεέστερες από τους άνδρες.

Σε αυτήν την προσέγγιση, κρίνεται ουσιώδες να κατανοηθεί η ιστορική υποτέλεια των γυναικών στους άνδρες. Η φεμινιστική θεωρία τίθεται υπέρ μιας ερμηνείας της κοινωνικής δομής, η οποία έχει σχεδιαστεί ώστε να παραβλέπει ή να ενθαρρύνει και να διαιωνίζει την επικυριαρχία των ανδρών στις γυναίκες. (Επιδημιολογική Έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ.108-109)

ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ: σύμφωνα με τη θεωρία της υποκουλτούρας της βίας, η βίαιη συμπεριφορά εξαρτάται περισσότερο από τις πολιτισμικές διαφορές και λιγότερο από τις βιοψυχικές διαφορές των δυο φύλων. Ο όρος υποκουλτούρα αναφέρεται σε ένα διαμορφωμένο σύμπλεγμα κανόνων, αξιών και στάσεων μέσα στο οποίο η βία και η επιθετικότητα έχουν καθιερωθεί και επικρατήσει στο σύνολο των αξιών της κοινωνίας. Η υποκουλτούρα της βίας διαμορφώνει τον τρόπο ζωής όσων ζουν και αναπτύσσονται στα πλαίσια μιας συγκεκριμένης κοινωνίας ή κοινωνικής ομάδας, τη διαδικασία κοινωνικοποίησής τους, καθώς και τους κανόνες και τις αρχές που διέπουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις.

Η προσέγγιση της υποκουλτούρας της βίας έχει το πλεονέκτημα να ενώνει τις ψυχολογικές και κοινωνιολογικές θεωρήσεις. Οι κυριότερες θέσεις του συγκεκριμένου ερμηνευτικού μοντέλου αφορούν στα ακόλουθα:

- καμία υποκουλτούρα δεν μπορεί να είναι απόλυτα διαφορετική ή σε πλήρη σύγκρουση με την κοινωνία της οποίας αποτελεί μέρος
- η καθιέρωση της ύπαρξης μιας υποκουλτούρας της βίας δεν συνεπάγεται ότι τα άτομα που την υιοθετούν εκδηλώνουν βίαιη συμπεριφορά σε όλες τις περιπτώσεις. Σε συγκεκριμένα πλαίσια διαντίδρασης η βίαιη και επιθετική αντίδραση είτε είναι αναμενόμενη είτε απαιτούμενη από όλα τα μέλη που συμμετέχουν και υιοθετούν κοινό σύστημα αξιών. Εντούτοις,

δεν συνεπάγεται ότι τα μέλη που εντάσσονται στην υποκουλτούρα της βίας εμπλέκονται διαρκώς σε βίαιες σχέσεις, γιατί κάτι τέτοιο θα έθετε σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας ή της ομάδας

- η πιθανότητα ή η επιθυμία χρήσης βίας σε διάφορες περιπτώσεις υπογραμμίζει την ισχύ και την έκταση της κεντρικής ιδέας, της βίας. Ο αριθμός και το είδος των περιπτώσεων στις οποίες ένα υποκείμενο χρησιμοποιεί βία αποτελούν δείκτη του βαθμού ταύτισης του με τις αξίες που χαρακτηρίζουν την υποκουλτούρα της βίας
- ο υποπολιτισμός χαρακτήρας της βίας κυριαρχεί και επιδρά στα μέλη της ομάδας της υποκουλτούρας ανεξαρτήτως φύλου αλλά εμφανίζεται ιδιαίτερα έντονος σε μια συγκεκριμένη ηλικιακή κατηγορία ξεκινώντας από το τέλος της εφηβείας μέχρι και τη μέση ηλικία.
- Η μη-βία αποτελεί αντίθετη αξία. Το άτομο-μέλος της υποκουλτούρας που δεν χρησιμοποίησε βία στις περιπτώσεις όπου σύμφωνα με την ομάδα αναμενόταν ή απαιτούνταν βίαιη αντίδραση, κινδυνεύει με εξοστρακισμό από την ομάδα. Για παράδειγμα ο άνδρας που δεν υπερασπίζεται την τιμή της γυναίκας του, ακόμη και με τη χρήση βίας θα ευνοχιστεί κοινωνικά ο «δειλός» και «άτολμος» θα εξαναγκαστεί να απομακρυνθεί από την ομάδα και να αναζητήσει τη θέση του σε μια νέα ομάδα
- Η βία αποκτά θετικό περιεχόμενο στα πλαίσια της υποκουλτούρας μέσα από τη διαδικασία της κοινωνικής μάθησης. Τα άτομα που συμμετέχουν στην υποκουλτούρα της βίας δεν ενσωματώνουν κι εσωτερικεύουν στον ίδιο βαθμό την αξία της βίας καθώς ατομικά χαρακτηριστικά και μεταβλητές της προσωπικότητάς τους διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία
- Η επιθετικότητα χαρακτηρίζεται από α) τον πόνο και το πλήγμα που επιφέρει στο θύμα και β) την εξωτερική επιβράβευσή της. Και τα δυο χαρακτηριστικά στην υποκουλτούρα της βίας και ο μηχανισμός

ενεργοποίησής τους προωθείται μέσα από την κοινωνική υποστήριξη που έχει ο δράστης βίαιης συμπεριφοράς από την ομάδα του

- Η χρήση της βίας στα πλαίσια της υποκουλτούρας της βίας είναι νομιμοποιημένη και δεν αξιολογείται ως μια συμπεριφορά μη αποδεκτή. Ο δράστης βίαιης συμπεριφοράς δεν αντιμετωπίζει την κοινωνική αποδοκιμασία και γι' αυτό δεν αναπτύσσει και αισθήματα ενοχής. Η βία αποτελεί τρόπο ζωής και μέσο επίλυσης προβλημάτων
- Στην συνείδηση του δράστη βίας δεν υπάρχει ενοχή γιατί α) με τη συμπεριφορά του δεν αντιλαμβάνεται ότι προσβάλλει το θύμα β) το θύμα συχνά ανήκει στην ίδια υποκουλτούρα με το δράστη με αποτέλεσμα να αποδέχεται τη βία, ως ενδεδειγμένο τρόπο επίλυσης διαφορών. (Παπαμιχαήλ, Π. Σ. (Ιούνιος 2004), Αθήνα, σελ.222-223)

Συμπερασματικά, η καταχρηστική συμπεριφορά επισυμβαίνει τακτικά και είναι αποδεκτή, τόσο από τους δράστες, όσο και από τα θύματα, εντός ενός συγκεκριμένου περιβάλλοντος υποκουλτούρας. Συγκεκριμένα, υποστηρίζεται ότι κάποιες κοινωνικές ομάδες έχουν διαφορετικά επίπεδα βίας, καθώς κινούνται σε συνθήκες και χώρους διαβίωσης, στους οποίους οι υπάρχουσες νόρμες και αξίες ενθαρρύνουν τη βίαιη συμπεριφορά. Η θεωρία αυτή ενδυναμώνεται από το γεγονός ότι τα βίαια επεισόδια φαίνεται να συμβαίνουν κυρίως σε περιορισμένες γεωγραφικές περιοχές. (Επιδημιολογική Έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ.107)

ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ: η θεωρία των κοινωνικών πόρων εξετάζει την οικογένεια ως ένα κοινωνικό σύστημα όπου η οργάνωσή του στηρίζεται στην ισχύ ή την απειλή ισχύος. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία όσο περισσότερους πόρους, ατομικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς κατέχει ένα άτομο, τόσο περισσότερη κοινωνική δύναμη έχει. Οι πιθανότητες να χρησιμοποιήσει αυτή τη δύναμη του εξασφαλίζει εκ των προτέρων την

υπεροχή, τον έλεγχο και την εξουσία στις κοινωνικές του σχέσεις. Εντούτοις, η έλλειψη ή η διακινδύνευση των υπαρχόντων πόρων μπορεί να οδηγήσει τα υποκείμενα στην άσκηση βίας προκειμένου να ανακτηθεί και να διατηρηθεί η χαμένη «δύναμη».(Παπαμιχαήλ, Π. Σ.(Ιούνιος 2004), Αθήνα, σελ.223-225)

Η συγκεκριμένη θεωρία υποστηρίζει ότι όλα τα κοινωνικά συστήματα στρέφονται γύρω από τις απειλές ή τη χρήση βίας. Οι δράστες κακοποίησης διαθέτουν περισσότερους πόρους / μέσα (κοινωνικά, οικονομικά, ψυχολογικά), με αποτέλεσμα να υποτιμούν τα θύματα και να είναι σε θέση να επιβάλλουν τη θέληση τους στα τελευταία. Ακόμα και η έλλειψη πόρων αρκετές φορές είναι δυνατόν να οδηγήσει σε βίαιη συμπεριφορά με σκοπό την διατήρηση της εξουσίας.(Επιδημιολογική Έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ.106)

ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: μια θεωρία που καταλαμβάνει ιδιαίτερα έκταση στη μελέτη των μοντέλων βίας στις διαπροσωπικές και οικογενειακές σχέσεις είναι η θεωρία της κοινωνικής μάθησης. Σύμφωνα με τους εκπροσώπους της θεωρίας της κοινωνικής μάθησης κεντρική θέση στην ερμηνεία της βίας μεταξύ των συζύγων/ συντρόφων καταλαμβάνει η οικογένεια και τα γονεϊκά πρότυπα που επιδρούν και διαμορφώνουν τη συμπεριφορά των κοινωνικών υποκειμένων. Η οικογένεια εξετάζεται ως πρωτογενής φορέας κοινωνικοποίησης που αναλαμβάνει να «διδάξει» στα νέα μέλη της, τις κοινωνικές αξίες, τους κοινωνικούς κανόνες και ρόλους, τα πρότυπα συμπεριφοράς, τους τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων και επίλυσης των διαφορών και των συγκρούσεων.

Η θεωρία της κοινωνικής μάθησης εφαρμόστηκε εκτεταμένα στις προσπάθειες κατανόησης και ερμηνείας των διαφοροποιήσεων που επισημαίνονται στη συμπεριφορά των δυο φύλων. Βασικό άξονα της θεωρίας αποτελεί η υπόθεση ότι τα πρότυπα συμπεριφοράς και οι κοινωνικοί ρόλοι

αποτελούν αντικείμενο μάθησης που ξεκινά από την οικογένεια όταν το άτομο βρίσκεται σε πολύ μικρή ηλικία. Τα παιδιά παρατηρούν τη συμπεριφορά των άλλων, ανάμεσα στους οποίους είναι τα άλλα παιδιά, οι ενήλικες, τα συμβολικά μοντέλα, (όπως για παράδειγμα τηλεοπτικοί ήρωες). Τα παιδιά μιμούνται συμπεριφορά ατόμων και από τα δυο φύλα αν και οι συνέπειες αυτής της μίμησης διαφέρουν ανάλογα με το φύλο του παιδιού. (Παπαμιχάη, Π. Σ. (Ιούνιος 2004), Αθήνα, σελ.223-225)

Συμπερασματικά λοιπόν, ο δράστης έχει μάθει να φέρεται βίαια, καθώς έχει υπάρξει είτε μάρτυρας σκηνών βίας, είτε θύμα βίαιης συμπεριφοράς, κυρίως στην οικογένεια προέλευσης. Παράλληλα, η (βίαιη) συμπεριφορά του έχει ενισχυθεί μέσω επιβράβευσης από το περιβάλλον του, από το οποίο το άτομο δεν μαθαίνει μόνο να είναι βίαιο, αλλά μαθαίνει να δικαιολογεί ηθικά και κοινωνικά την καταχρηστική του συμπεριφορά. Η θεωρία αυτή ερμηνεύει επαρκώς το γεγονός ότι σε κάποιες οικογένειες είναι δυνατόν να υπάρξουν πολλαπλοί δράστες σωματικής ή/και σεξουαλικής βίας. (Επιδημιολογική Έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ.105-106)

ΚΡΙΤΙΚΗ

Ως κοινωνικοί λειτουργοί μέσω της βιβλιογραφικής μας επισκόπησης, εντοπίσαμε ότι η ενδοοικογενειακή βία είναι αποτέλεσμα της άνιση σχέσης μεταξύ των συζύγων.

Στις περισσότερες οικογένειες συναντάμε ότι οι σχέσεις ισχύος σχετίζονται με το οικονομικό και κοινωνικό στάτους. Αφού οι άνδρες πολύ συχνότερα από τις γυναίκες παίρνουν μεγαλύτερη αμοιβή για την εργασία τους, η οποία έχει και μεγαλύτερο κοινωνικό κύρος αποκτούν μια θέση υπεροχής στη λήψη των αποφάσεων μέσα στην οικογένεια. Επίσης, οι περισσότεροι άνδρες

υπερέχουν σε φυσική δύναμη όπου είναι μια άλλη πηγή δύναμης και σιγουριάς. (Λένορ Ουόκερ)

Όπως αντιλαμβανόμαστε η βία που ασκείται ενάντια στο γυναικείο πληθυσμό και ειδικότερα μέσα στην οικογένεια είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο που μαστίζει όλο και περισσότερο στις σχέσεις μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Όπως γνωρίζουμε υπάρχουν πολλές μορφές κακοποίησης (π.χ σωματική, λεκτική, ψυχολογική), όπου η πιο ακραία μορφή είναι το έγκλημα που είναι αποτέλεσμα χρόνιας κακοποίησης ενάντια στη γυναίκα. Αυτό εντοπίζεται στην έρευνα που διεξάγουμε και σκοπός μας είναι να παρουσιάσουμε το έντονο αυτό φαινόμενο ως ιδιαίτερα κοινωνικό και ότι είναι ανησυχία όλων μας να εντοπισθούν τα αίτια που δημιουργούν αυτές τις μορφές κακοποίησης με αποτέλεσμα πολλές γυναίκες να χάνουν τη ζωή τους από το σύντροφο/συζυγό τους. Είναι πολύ σημαντικό, όπως αναφέρεται και στην ερμηνεία του φεμινισμού να μειωθεί και να διαιωνιστεί η επικυριαρχία των ανδρών ενάντια στις γυναίκες.

Είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει ενημέρωση και ευαισθητοποίηση διότι πολλές φορές μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ένα έγκλημα παρουσιάζεται ως ερωτικό πάθος ή ερωτική ζήλια. Στην ουσία όμως το έγκλημα είναι αποτέλεσμα μιας χρόνιας κακοποίησης που έχει ως αφετηρία της, την άνιση σχέση μεταξύ των συζύγων/συντρόφων.

Τέλος, ο σύζυγος/ σύντροφος αισθάνεται ότι η σύζυγος/ σύντροφός του είναι η ιδιοκτησία του, ασκώντας εξουσία απέναντί της, με αποτέλεσμα να νιώθει ότι έχει το δικαίωμα ακόμα και να της αφαιρέσει τη ζωή με το πιο αποτρόπαιο τρόπο.

2.2 ΟΡΙΣΜΟΙ- ΜΟΡΦΕΣ - ΑΙΤΙΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τους ορισμούς, τις μορφές και τις αιτίες που αναφέρονται στην ενδο- οικογενειακή βία και γενικότερα στην κακοποίηση των γυναικών.

Αρχικά, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο επίσημος ορισμός της βίας κατά των γυναικών αντιστοιχεί στον ορισμό που υιοθέτησε το 1995, η 4^η Παγκόσμια Διάσκεψη Γυναικών και αναφέρεται στις παραγράφους 113 και 118 της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου. (Ποσοτική ανάλυση στοιχείων για τις γυναίκες, (2005), Αθήνα, σελ.19-20).

Συγκεκριμένα (παράγραφος 113): « ο όρος 'βία κατά των γυναικών' περιλαμβάνει κάθε πράξη βίας που στηρίζεται στο φύλο και έχει ως αποτέλεσμα ή είναι δυνατό να έχει ως αποτέλεσμα τη σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη ή πόνο για τις γυναίκες συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέτοιων πράξεων, τον εξαναγκασμό ή την αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας είτε αυτό προκύπτει στη δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή.

Σύμφωνα με την παράγραφο 118: « η βία κατά των γυναικών είναι η εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων εξουσίας γυναικών και ανδρών οι οποίες οδήγησαν στην κυριαρχία των ανδρών επί των γυναικών και στις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών και στην παρεμπόδιση της ολοκληρωτικής προόδου των γυναικών». (Εθνικό Τυπογραφείο, (Φεβρουάριος 2003), Αθήνα, σελ.19-20)

Επίσης, το φαινόμενο της ενδο- οικογενειακής βίας αναφέρεται ως « η βία που ασκείται στην οικογένεια ή στην οικογενειακή μονάδα, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, σωματικής και πνευματικής επίθεσης, συναισθηματικής και ψυχολογικής κακοποίησης, βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης, αιμομιξίας, βιασμού μεταξύ συζύγων, μόνιμων ή

περιστασιακών συντρόφων και συγκατοίκων, εγκλημάτων τιμής, ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων και άλλων παραδοσιακών πρακτικών επιζήμιων για τις γυναίκες, όπως οι αναγκαστικοί γάμοι». (Ποσοτική ανάλυση στοιχείων για τις γυναίκες, (2005), Αθήνα, σελ.223-224).

Τέλος, από το Αρχηγείο της ελληνικής αστυνομίας, ως ενδο-οικογενειακή βία ορίζεται κάθε είδους σωματική, σεξουαλική η ψυχολογική βία που ασκείται σε βάρος του θύματος από το πρώην ή νυν σύζυγο/ σύντροφο καθώς και από τα μέλη της οικογένειάς του.

Η βία μέσα στην οικογένεια μπορεί να εμφανίζεται με μορφές όπως είναι η ψυχολογική βία, η οικονομική εκμετάλλευση, η σωματική και σεξουαλική κακοποίηση. Η ενδο-οικογενειακή βία περιλαμβάνει συνήθως πέραν της προσβολής της προσωπικότητας του θύματος, μια σειρά αδικημάτων (εξύβριση, παράνομη βία, απειλή, παράνομη κατακράτηση, σωματική βλάβη, βιασμό, αιμομιξία) που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις του ποινικού δικαίου. (Τυπογραφείο Ελληνικής Αστυνομίας, (Απρίλιος 2005), Αθήνα, σελ.29-30)

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε και θα αναλύσουμε τις μορφές που συνοδεύουν την ενδο-οικογενειακή βία. Η βία μέσα στην οικογένεια εξακολουθεί να θεωρείται από τους /τις περισσότερους / περισσότερες μια αυστηρά ιδιωτική υπόθεση ακόμη κι όταν συμβαίνει στο διπλανό σπίτι. Εκατομμύρια γυναίκες κάθε χρόνο στον κόσμο δέχονται από το σύζυγο/σύντροφο τους διάφορες μορφές βίας. (Πενταράκη, Μ. (2002), σελ.127-128)

Οι μορφές της ενδο-οικογενειακής βίας είναι ποικίλες. Η βία διακρίνεται σε σωματική, ψυχολογική, διαρκή ή επαναλαμβανόμενη, παθητική και ενεργητική. (Παπαρρήγα, Κ. Κ.. Μορφές και αιτίες της ενδοοικογενειακής βίας, σελ. 427-432.) Επίσης, οι μορφές κακοποίησης περιλαμβάνουν οικονομική αποστέρηση και κοινωνική απομόνωση του θύματος. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε πλήρης οικονομική εξάρτηση του θύματος πάνω στο θύτη. Ο θύτης

δεν επιτρέπει στο θύμα να έχει δικά του λεφτά. Του παίρνει ακόμα κι αυτά που κερδίζει από την εργασία του.(Αδαμάκη, Ν.(2000), Αθήνα, σελ.25-27) Όσων αφορά την κοινωνική απομόνωση του θύματος, ο θύτης απαγορεύει στο θύμα να έχει οποιαδήποτε σχέση με συγγενείς, φίλους ή γείτονες.(Ποσοτική ανάλυση στοιχείων για τις γυναίκες, (2005), Αθήνα, σελ.20-23)

Οι μορφές αυτές συχνά παρουσιάζονται διαδοχικά ή ταυτόχρονα και προσδιορίζουν τα στάδια από τα οποία περνάει μια σχέση βίας και υποταγής. Σύμφωνα με τους Straus and Gelles **η σωματική βία** αφορά πράξεις που γίνονται με την πρόθεση ή την προσλαμβάνουσα πρόθεση της πρόκλησης του σωματικού πόνου ή τραυματισμού σ' ένα άλλο πρόσωπο. Η σωματική βία φτάνει όχι σπάνια μέχρι το βιασμό και τη σεξουαλική κακοποίηση και σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και στο φόνο: μια στις δυο γυναίκες που δολοφονούνται κάθε χρόνο είναι θύμα του τωρινού ή του πρώην συντρόφου της. Αναμφίβολα είναι η πιο φανερή μορφή ενδο-οικογενειακής βίας. Η συγκεκριμένη μορφή βίας προσδιορίζεται από διακυμάνσεις μεταξύ ενός χαστουκιού στο πρόσωπο έως τη σοβαρή σωματική βλάβη.(Ποσοτική ανάλυση στοιχείων για τις γυναίκες, (2005), Αθήνα, σελ.19-20) Ο όρος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων βίαιες πράξεις όπως : ξυλοδαρμός με γροθιές, κλωτσιές, χαστούκια, τράβηγμα μαλλιών, σπρώξιμο από σκάλα, πέταγμα στον τοίχο, απόπειρα πνιγμού, καψίματος και άλλες πράξεις που μπορεί να καταλήξουν σε βαρύ τραυματισμό του ατόμου και να αποτελέσουν σοβαρή απειλή θανάτου για το θύμα εξ' αιτίας της βαρβαρότητας τους. Έτσι, στη σωματική βία υπάγονται η ανθρωποκτονία, οι σωματικές βλάβες, διάφορα βασανιστήρια, ο βιασμός και ο συζυγικός, ο περιορισμός των κινήσεων κλπ.

Ακόμη, ως **σεξουαλική κακοποίηση** ορίζεται ο εξαναγκασμός του θύματος σε σεξουαλική επαφή μέσω της άσκησης σωματικής βίας ή της απειλής αυτής, από την πλευρά του δράστη. Τις περισσότερες φορές επιτυγχάνεται με το βιασμό του θύματος.

Η σεξουαλική κακοποίηση, σε αρκετές περιπτώσεις, πλαισιώνεται και από σωματική, λεκτική και ψυχολογική βία. Ο σεξουαλικός εξαναγκασμός μπορεί να προκύψει χωρίς την άσκηση σωματικής βίας, αλλά υπό την απειλή αυτής και σε αυτό το σημείο υπεισέρχεται η συναισθηματική βία.

Η σεξουαλική βία ή κακοποίηση είναι η πιο άγνωστη και σιωπηρή μορφή βίας. Αν και φαίνεται ότι είναι κι αυτή πλατειά διαδεδομένη τα θύματα σπανίως μιλούν γι' αυτήν – βιασμός μέσα στο γάμο, βιασμός έξω από τον γάμο, αιμομιξία. (Αδαμάκη, Ν. (2000), Αθήνα, σελ.25-26).

Οι βίαιες συμπεριφορές που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της οικογένειας δεν περιορίζονται μόνο στην άσκηση σωματικής ή ψυχολογικής βίας. Όταν μια γυναίκα υποχρεώνεται μέσω της άσκησης βίας ή της απειλής αυτής σε ερωτική πράξη ή επαφή απ' τον σύζυγο ή σύντροφό της, κακοποιείται σεξουαλικά. (Ποσοτική ανάλυση στοιχείων για τις γυναίκες, (2005), Αθήνα, σελ.92)

Ως λεκτική επιθετικότητα ορίζεται η συμπεριφορά εκείνη που σκοπό έχει να προκαλέσει ψυχικό πόνο και να πλήξει το [Εγώ] του θύματος μέσα από τον υποβιβασμό, εξευτελισμό και την καταστροφή της αυτό-εκτίμησης τους. Η λεκτική βία έχει συμβολικό χαρακτήρα. Περιλαμβάνει πράξεις ενεργητικές όπως : χυδαιότητες, υποτιμητικά σχόλια [λεκτική – ενεργητική], το χτύπημα μιας πόρτας ή το σπάσιμο ενός αντικειμένου [μη λεκτική-ενεργητική], ή μια νεκρική σιγή και κακοδιαθεσία [μη λεκτική –παθητική] από την πλευρά του δράστη. Πολλές φορές περιλαμβάνει απειλές σωματικής βίας και παρουσιάζεται όταν η σύγκρουση του ζευγαριού βγαίνει εκτός ελέγχου. Μερικές φορές η απειλή δεν χρειάζεται καν να είναι λεκτική για να είναι αποτελεσματική.

Συγγενείς μορφές της λεκτικής βίας είναι η συναισθηματική και ψυχολογική κακομεταχείριση που περιλαμβάνουν εκτός της λεκτικής επίθεσης και του υποβιβασμού την εκούσια παραμέληση ικανοποίησης και ανταπόκρισης του δράστη στις συναισθηματικές ανάγκες του θύματος. Οι πιο συνηθισμένες είναι :

- A) η καταστροφή αντικειμένων και η επίθεση σε κατοικίδια ζώα
- B) η συναισθηματική πίεση και ο εξαναγκασμός του θύματος για ικανοποίηση των επιθυμιών του δράστη
- Γ) ο υπερβολικός έλεγχος (π.χ πλήρης αναφορά και έλεγχος των δραστηριοτήτων), ο περιορισμός και οι απαγορεύσεις)
- Δ) η παθολογική ζήλια συνοδευόμενη από καχυποψία και αβάσιμες κατηγορίες για απιστία του θύματος
- Ε) απομόνωση του θύματος από το στενό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, ως μέρος της υπερβολικά ελεγκτικής συμπεριφοράς. Η απομόνωση είναι κοινό χαρακτηριστικό για δράστες και θύματα. Ο δράστης εξαιτίας της εξάρτησης, της ζήλιας και του φόβου του ότι οι άλλοι μπορεί να ανακαλύψουν το πρόβλημά του, θέτει συχνά αυστηρούς περιορισμούς στην κοινωνική δράση της συντρόφου του αυξάνοντας το βαθμό εξάρτησης της από τον ίδιο.

Ακόμη, μια μορφή βίας είναι **η οικονομική αποστέρηση**. Η οικονομική αποστέρηση αφορά τον έλεγχο της χρήσης και της διάθεσης των οικονομικών πόρων της οικογένειας από το δράστη στο θύμα. Το θύμα εμποδίζεται από την απόκτηση οικονομικής ανεξαρτησίας, αποκλείεται από τη διαχείριση των χρημάτων ή στερείται αυτών για να καλύψει τις ανάγκες του νοικοκυριού.

Η κοινωνική κακομεταχείριση αφορά τον έλεγχο που ασκεί ο δράστης πάνω στις κοινωνικές δραστηριότητες του θύματος. Ο περιορισμός και η απαγόρευση δημιουργίας κοινωνικών σχέσεων οδηγεί το θύμα στην απομάκρυνση του από το οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον και την απομόνωσή του στα στενά πλαίσια της σχέσης κακοποίησης. Με αυτό τον τρόπο ο δράστης έχει τον απόλυτο έλεγχο πάνω στο θύμα του και ισχυροποιεί τη θέση του. (Παπαμιχαήλ, Π. Σ. (2004), Αθήνα, σελ.95)

Στην ψυχολογική βία αποτελείται η ταπείνωση, η παραμέληση αλλά και ο εξαναγκασμός σε ακούσιο γάμο και φυσικά και ο βιασμός. Διαρκή (επαναλαμβανόμενη) βία έχουμε στην αιμομιξία. Παράδειγμα παθητικής βίας αποτελεί η παραμέληση. Ενεργητικής βίας ο ξυλοδαρμός. Όπως εύκολα γίνεται αντιληπτό είναι πάμπολλες οι πράξεις που εντάσσονται στις πιο πάνω μορφές βίας και θα μπορούσαμε να αναφέρουμε σωρεία παραδειγμάτων. (Παπαρρήγα, Κ. Κ. Μορφές και αιτίες της ενδοοικογενειακής βίας, σελ. 427-432).

Με αφορμή των παραπάνω μορφών βίας, παρακάτω θα παρουσιάσουμε ποσοστά γυναικών μέσω ερευνών που υπέστησαν αυτές τις μορφές κακοποίησης. Σε έρευνα δείγματος 1200 γυναικών, ηλικίας 18-60 ετών έδειξε ότι το 3,6 % είχε υποστεί σωματική βία και το 3,5% είχε εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή. Επίσης, το 56% είχε υποστεί λεκτική/ ή και ψυχολογική βία. (Επιδημιολογική Έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ.18-20). Σε μια άλλη έρευνα των Thyfault and Walker αποκαλύπτει ότι το 59% των κακοποιημένων γυναικών που μελέτησαν, εξαναγκάστηκε σε σεξουαλική επαφή, ενώ το 49% κάτι τέτοιο συνέβη για περισσότερες από μια φορά. (Παπαρρήγα, Κ. Κ. Μορφές και αιτίες της ενδοοικογενειακής βίας, σελ.427-432). Τέλος, σε μια άλλη έρευνα έδειξε ότι σε σύνολο 189 γυναικών που απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα (Αθήνας-Πειραιά) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, το 21% είχε υποστεί ψυχολογική, σωματική και σεξουαλική βία. (Δειγματοληπτική Στατιστική Αξιοποίηση, (2004), Αθήνα, σελ. 17-19)

Ως προς τις αιτίες της ενδο-οικογενειακής βίας υπάρχουν δυο θεωρίες. Η μία εντάσσει τις αιτίες στους ψυχολογικούς παράγοντες και η άλλη θεωρεί ως αιτίες της βίας τις κοινωνικές δομές και αντιλήψεις. Σύμφωνα με τη θεωρία των ψυχολογικών παραγόντων την ενδο- οικογενειακή βία προκαλούν:

A) Η χρήση του αλκοόλ και των ναρκωτικών

B) Η διδαχθείσα από τους (βίαιους) γονείς συμπεριφοράς προς τα παιδιά, είτε αυτά είναι δράστες, είτε είναι τα θύματα της βίας

Γ) Η πνευματική ή ψυχική νόσος του δράστη, που οδηγεί στη σεξουαλική ανεπάρκεια

Δ) Το στρες που διογκώνεται από οικονομικές συνθήκες ζωής, τον υπερπληθυσμό, τη δυσκολία εξεύρεσης εργασίας, το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον αλλά και

Ε) Οι πολιτιστικοί παράγοντες.

Κατά τη θεωρία των κοινωνικών αιτιών, οι κοινωνικοί παράγοντες θεωρούνται ως οι κυρίως ρυθμιστικοί της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Η γενική στάση της κοινωνίας, η ανοχή, ο θαυμασμός ορισμένων συμπεριφορών, ενισχύουν την εμφάνισή τους, ακόμα και αν ο νόμος τις τιμωρεί. Οι κοινωνικές επιταγές είναι ισχυρότερες από τις νομοθετικές (για παράδειγμα τα εγκλήματα τιμής σε ορισμένες περιοχές της χώρας μας). Σύμφωνα λοιπόν μ' αυτήν τη θεωρία η βία είναι προϊόν της ίδιας της δομής της κοινωνίας που έχει καθιερώσει το μοντέλο των κοινωνικών και σεξουαλικών ανισοτήτων των δυο φύλων. Κατά τις κρατούσες κοινωνικές αντιλήψεις, οι γυναίκες θεωρούνται κατώτερες από τους άνδρες συνεπώς οι τελευταίοι δικαιολογημένα κυριαρχούν στον κοινωνικό στίβο, οπότε τους συγχωρείται και η κακή συμπεριφορά. Θα πρέπει να προσθέσουμε εδώ ότι η βία που ασκείται στους κόλπους της οικογένειας τις περισσότερες φορές παραμένει κρυφή. Σ' αυτό συντελούν επίσης οι κοινωνικές αντιλήψεις - που ενισχύονται και από τα ήθη και από τους νόμους- σύμφωνα με τους οποίους η ζωή της οικογένειας – η ιδιωτική ζωή – δεν αφορά τους τρίτους. Όμως σύμφωνα με τις υπάρχουσες μελέτες, δεν πρόκειται για πρόβλημα ιδιωτικό ή οικογενειακό αλλά για πρόβλημα ολόκληρης της κοινωνίας.(Παπαρρήγα Κ. Κ. Μορφές και αιτίες της ενδοοικογενειακής βίας, σελ.427-432).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1) ΑΠΟΥΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Πιστεύουμε ότι εάν οι φορείς του επίσημου κοινωνικού ελέγχου, όπως η αστυνομία, αντιμετώπιζε με μεγαλύτερη αυστηρότητα τα περιστατικά της ενδο-οικογενειακής βίας που απευθύνοντας σε αυτήν ίσως να μειώνονταν οι συζυγοκτονίες. Αλλά στην Ελλάδα δυστυχώς τα περιστατικά αυτά δεν αντιμετωπίζονται ως σοβαρά εγκλήματα με αποτέλεσμα κάποιες φορές να καταλήγουν αυτές οι περιπτώσεις σε συζυγοκτονίες. Είναι πολύ σημαντικό όμως η κάθε μορφή συζυγικής/συντροφικής βίας να μην αντιμετωπίζεται ως ένα ιδιωτικής φύσης πρόβλημα, αλλά ως ένα ιδιαίτερα έντονο κοινωνικό φαινόμενο στο οποίο απαιτείται η άμεση παρέμβασή μας.

Στο παρόν κεφάλαιο λοιπόν θα σας αναλύσουμε ποια είναι η στάση της αστυνομίας σε περιπτώσεις συζυγικής/συντροφικής βίας που κάποιες φορές μπορεί να καταλήξουν σε συζυγοκτονίες.

A) Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Ένα από τα πιο βασικά βήματα μιας κακοποιημένης γυναίκας, είναι να απευθυνθεί στην αστυνομία, διότι θεωρεί ότι έτσι θα νιώσει ασφάλεια για να αντιμετωπίσει το θύτη της. Εάν ο ρόλος της αστυνομίας μπορεί να της δώσει την ασφάλεια που απαιτείται συνυφασμένη με τις απαραίτητες οδηγίες για την καθοδήγηση του περιστατικού, τότε μπορεί να προχωρήσει σε καταγγελία, αλλιώς εάν κάτι τέτοιο δεν συμβεί, τότε θα σταματήσει. Τις περισσότερες φορές όμως το θύμα σταματάει και επιστρέφει στο σύζυγο / σύντροφό της, διότι προφανώς τέτοιες υποθέσεις από την αστυνομία αντιμετωπίζονται συνήθως ως απλές καταγγελίες, οι οποίες δεν έχουν και πολύ μεγάλη σημασία γι' αυτούς.

Ενώ θα μπορούσε η αστυνομία να προσφέρει την απαραίτητη ασφάλεια απέναντι σε μια κακοποιημένη γυναίκα, αντίθετα εφαρμόζει ορισμένους τύπους συμπεριφοράς που οδηγεί το θύμα τελικά σε ακριβώς αντίθετο συναίσθημα, την ανασφάλεια.

Πολλές φορές οι ερωτήσεις των αστυνομικών είναι προσβλητικές, απότομες, ειρωνικές με αποτέλεσμα να υποβιβάζουν την αξιοπρέπεια και τη προσωπικότητα του θύματος. Καλό θα ήταν όμως να αναγνωριστεί ότι είναι μια γυναίκα, η οποία έχει την ανάγκη της στήριξης της αστυνομίας, έτσι ώστε να 'ξεφύγει' από αυτήν την βάνουση συμπεριφορά του συζύγου / συντρόφου της.

Η αστυνομία κρατάει έναν ρόλο 'μεσολαβητή' για διάφορους λόγους που θα αναλυθούν παρακάτω.

Εξ' αιτίας του ότι μια καταγγελία αντιμετωπίζεται από την αστυνομία ως ένα απλό περιστατικό, εκείνη επιδιώκει να την πείσει να γυρίσει στο σύζυγο / σύντροφό της με διάφορες αναφορές, όπως δεν θα το ξανακάνει, μας το υποσχέθηκε κλπ. Το αποτέλεσμα αυτής της μεσολάβησης από την

αστυνομία, είναι η γυναίκα / θύμα να επιστέψει στο σύζυγο / σύντροφό της και να περιμένει την επόμενη φορά της κακοποίησης της που μπορεί να είναι και η τελευταία μορφή κακοποίησης, δηλαδή ο φόνος. Έτσι η στάση και ο ρόλος της αστυνομίας είναι επιεικώς απαράδεκτος και αυτό αντικατοπτρίζεται στο γεγονός ότι ορισμένες κλήσεις θυμάτων δεν καταγράφονται καν ή καταγράφονται όχι ως εγκλήματα που έχουν τελεστεί αλλά ως απλές καταγγελίες.

Τελικά αναρωτιόμαστε τα εξής: Η αστυνομία βοηθάει αποτελεσματικά μια κακοποιημένη γυναίκα η οποία υφίσταται την ενδοοικογενειακή βία; Μπορεί να της προσφέρει την απαραίτητη στήριξη και ασφάλεια απέναντι σ' αυτό που καθημερινά αντιμετωπίζει;

Την προστατεύει με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε μια καταγγελία να φτάσει στις δικαστικές αίθουσες;

Αυτά τα ερωτήματα μάλλον απαντώνται με αρνητικό τρόπο, διότι όχι μόνο η αστυνομία τα παραπάνω δεν παρέχει, αλλά προσπαθεί κιόλας να πείσει το θύμα να επιστέψει στον βασανιστή της, με αποτέλεσμα να συνεχίζει να υπομένει τους βασανισμούς της μέχρι ο δράστης/άνδρας να φτάσει κάποιες φορές έως και την αφαίρεση της ίδιας της ζωής (Βλάχου, 2001)

Έτσι, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η παρέμβαση της αστυνομίας είναι μάλλον αναποτελεσματική, δεν υπάρχει καμία ευαισθησία και άμεση αντιμετώπιση κι αυτό παρουσιάζεται και στις δικαστικές αίθουσες, όπου η εξέλιξη ενός περιστατικού καταλήγει ως ανθρωποκτονία, είτε από την μεριά της κακοποιημένης γυναίκας που δεν άντεξε την χρόνια κακοποίηση και τον δολοφόνησε, είτε από την μεριά του άντρα όπου έφτασε στο σημείο να την δολοφονήσει.

3.2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ:

1) ΟΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ:

Οι πεπιοθήσεις και οι απόψεις των αστυνομικών όσον αφορά την εδοοικογενειακή βία, είναι μάλλον επιφανειακές. Πολλές φορές πιστεύουν ότι ένα έγκλημα που διαπράττεται μέσα στα πλαίσια του οικογενειακού περιβάλλοντος δεν θεωρείται ‘πραγματικό’ έγκλημα, σε αντιστοιχία με ένα έγκλημα που διαπράττεται με έναν άγνωστο σε δημόσιο τόπο. Θεωρούν ότι αφού το θύμα ανέχεται τις δυσλειτουργίες που υπάρχουν στις σχέσεις τους μέσα στην οικογένεια, το έργο της αστυνομίας είναι μάλλον μη παρεμβατικό. Τα περιστατικά που συμβαίνουν εντός της οικογένειας θεωρούν ότι δεν εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, με αποτέλεσμα να περιορίζονται μόνο στην επιβολή της δημόσιας τάξης και της ειρήνης υπό την προϋπόθεση τα περιστατικά να μην είναι πολύ σοβαρά γι’ αυτούς. Για το αν θα μεταχειριστούν κάποιο περιστατικό εξαρτάται από τη δική τους αποδοχή ή διάπραξη της σωματικής βίας.

Τέλος, δεν είναι λίγες οι φορές που τα όργανα της τάξης επηρεάζονται από την καταγωγή και την κοινωνική θέση των θυμάτων και των θυτών με αποτέλεσμα η κρίση τους να μην είναι αντικειμενική.

2) ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΚΑΙ Η ΒΟΥΛΗΣΗ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ:

Πολλές φορές οι προσδοκίες των θυμάτων συσχετίζονται με το παρεμβατικό ρόλο της αστυνομίας. Η παρέμβαση έχει προειδοποιητικό χαρακτήρα απέναντι στο σύζυγο / σύντροφο, χωρίς την επιβολή αυστηρότερων μέτρων όπως είναι η άμεση σύλληψη. Αυτό συμβαίνει διότι κυριαρχεί ο φόβος από την μεριά του θύματος, για την καθημερινή αντίδραση του δράστη με την εκδήλωση αντιποίνων, την δυσκολία φροντίδας των παιδιών καθώς και την απουσία από την εργασία.

Έτσι η πλειοψηφία των συζύγων/συντρόφων γυναικών, συνήθως επιζητεί βραχυπρόθεσμους τρόπους αντιμετώπισης της κατάστασης, όπως απομάκρυνση του συζύγου / συντρόφου από την οικία, χωρίς την παράλληλη επιβολή αυστηρότερων μέτρων.

Τέλος, πολύ σημαντικός παράγοντας, είναι ο βαθμός συνεργασίας των συζύγων / συντρόφων γυναικών, με τους αστυνομικούς, το οποίο θα επηρεάσει την κρίση των αστυνομικών από τη βούληση των γυναικών. Πολλές φορές ανακαλεί το θύμα τις κατηγορίες, είτε αρνείται να καταθέσει. Οπότε η υπόθεση δεν οδηγείται σε δικαστική εξέλιξη. Έτσι οι αστυνομικοί θεωρούν ότι χάθηκε πολύτιμος χρόνος για τη συγκεκριμένη περίπτωση, αφού δεν προχώρησε στη διαδικασία απονομής ποινικής δικαιοσύνης. Επίσης, δεν είναι λίγες οι φορές που οι αστυνομικοί αντιμετωπίζουν με αδιαφορία το θύμα επειδή ακολουθούν τα κοινωνικά στερεότυπα, ότι η γυναίκα προκαλεί με την 'ανάρμοστη' συμπεριφορά της απέναντι στο σύζυγο / σύντροφό της.

3) Η ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ :

Η αστυνομία όταν αναλάβει ένα περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας, δεν μπορεί να μην λάβει υπόψη της και την άποψη της κοινής γνώμης, μέσω διάφορων έμμεσων επιρροών, όπως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Γι' αυτό το λόγο η αστυνομία ενδιαφέρεται να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της κοινής γνώμης, σχετικά με την δράση της, σε συνδυασμό με τη χάραξη αποτελεσματικής αντεγκληματικής πολιτικής.

4) Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ:

Οι γενικές αρχές όσον αφορά την εκπαίδευση των αστυνομικών, στηρίζονται στην αντιμετώπιση περιστατικών βίας. Πολλές φορές δεικνύουν και αναπαράγουν τα κοινωνικά στερεότυπα περιστατικών που συμβαίνουν στο δρόμο αναφορικά με το 'πραγματικό' έγκλημα, το 'πραγματικό' θύμα, και το 'πραγματικό' θύτη. Επίσης, ενισχύουν τα στερεότυπα που αφορούν τους έγχρωμους, τις γυναίκες και τους νοητικά καθυστερημένους.

Η εκπαίδευσή τους όσον αφορά στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας είναι μάλλον ανεπαρκείς και μηδενική. Αυτό φαίνεται από τον τρόπο αντιμετώπισης μιας γυναίκας που υφίσταται την βία μέσα στην οικογένεια της. Έτσι, συμπεραίνουμε ότι πρέπει να γίνει ενισχυτική εκπαιδευτική διαδικασία, με σεμινάρια, στόχους προβολής ενημερωτικών εντύπων με αποτέλεσμα να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση και ενημέρωσή τους.

5) Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ:

Ο τρόπος δράσης του περιστατικού επηρεάζεται από τη συμπεριφορά και το χαρακτήρα του δράστη. Η εκδήλωση ασέβειας και επιθετικότητας από τη μεριά του δράστη απέναντι στις Αρχές ενδεχομένως μπορεί να οδηγήσει στη σύλληψή του.

6) ΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ:

Όσον αφορά την κοινωνική θέση και το πνευματικό επίπεδο των αστυνομικών, δεν υπάρχει διαφοροποίηση στον τρόπο αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας. Ωστόσο, συχνά το αστυνομικό τμήμα από το οποίο προέρχονται το γένος τους και ως ένα βαθμό το φύλο υποδηλώνουν τη στάση τους απέναντι στα θύματα.

Συνήθως, οι αστυνομικοί προερχόμενοι από την περιφέρεια θεωρούν σπάνιο δραστικό μέτρο τη σύλληψη των δραστών. Αντίστοιχα, με τους αστυνομικούς που προέρχονται από τις πόλεις συνήθως δεν καταφεύγουν στη σύλληψη, διότι θεωρούν ότι η καταγγελία θα αποσυρθεί από το θύμα.

3.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ:

Ο ρόλος της αστυνομίας είναι ο πιο σημαντικός για την αντιμετώπιση της εδοοικογενειακής βίας. Η πρώτη αντίδραση μιας κακοποιημένης γυναίκας είναι να απευθυνθεί στις Αστυνομικές Αρχές, διότι εκεί θεωρείται ότι θα αισθανθεί ασφάλεια και σιγουριά. Ο ρόλος των αστυνομικών από την άλλη θα πρέπει να προσφέρει αυτό το συναίσθημα της σιγουριάς που είναι το πιο ανακουφιστικό σε τέτοιες γυναίκες που βρίσκονται σε μια μετέωρη κατάσταση για τη ζωή τους.

Σίγουρα, οι Αστυνομικές Αρχές βασίζονται σε κάποιες αρχές και αξίες για το σύνολο των πολιτών, αλλά όπως έχουμε αναλύσει σε προηγούμενη παράγραφο, ο ρόλος των αστυνομικών είναι μάλλον απών σε τέτοια περιστατικά.

Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε με ποιον τρόπο οι αστυνομικοί θα πρέπει να αντιμετωπίζουν μια κακοποιημένη γυναίκα και γενικά ένα περιστατικό βίαιης συμπεριφοράς.

- Το πρώτο και κυριότερο είναι να δώσουν την δυνατότητα και την ευκαιρία στις γυναίκες / θύματα να οδηγηθούν σε αυτήν την κατεύθυνση χωρίς να αισθάνονται ντροπή, άγχος, αγωνία, φόβο σκεπτόμενη για το πώς θα αντιμετωπιστεί.
- Το δεύτερο βήμα είναι οι αστυνομικοί να σέβονται την ψυχολογική κατάσταση της κακοποιημένης γυναίκας κατά τη διάρκεια της κατάθεσης. Σίγουρα, το θύμα εκείνη τη στιγμή να αισθάνεται πολύ άσχημα, η αυτοεκτίμηση και η αξιοπρέπεια της να έχει μειωθεί σημαντικά. Γι' αυτό το λόγο η αντιμετώπισή της από τους αστυνομικούς οφείλει να είναι ψύχραιμη, αντικειμενική, ήρεμη, ανακουφιστική και κατανοητή.
- Έπειτα, για να υπάρχει μια συνεργάσιμη σχέση μεταξύ των αστυνομικών και του θύματος καλό θα είναι να επιβεβαιώνεται η απόλυτη εχεμύθεια, η

προστασία. Όταν το θύμα αντιληφθεί ότι η δική της περίπτωση αντιμετωπίζεται ως μια πολύ 'ξεχωριστή' υπόθεση και με την καταλληλότερη κατάρτιση από τη μεριά των αστυνομικών, τότε η γυναίκα/θύμα θα προσπαθήσει να δώσει όλες εκείνες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την περίπτωσή της. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να βοηθήσει το έργο της αστυνομίας να κάνει με το καλύτερο τρόπο, την διελεύκανση της υπόθεσης.

- Η αστυνομία επίσης θα πρέπει να γνωρίζει όλες τις αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες, ώστε να μπορεί το θύμα να απευθυνθεί.
- Τέλος, και ίσως το βασικότερο απ' όλα είναι οι αστυνομικοί να μην επηρεάζονται από τα ήδη υπάρχοντα στερεότυπα που δίνουν το δικαίωμα στον άνδρα / σύζυγο / σύντροφο να κακοποιεί τη σύζυγο / σύντροφό του, αν η συμπεριφορά της είναι ανάρμοστη ή αν δεν είναι όπως εκείνος θα επιθυμούσε.

Συμπερασματικά λοιπόν, σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, αυτό που χρειάζεται περισσότερη καθοδήγηση είναι η κατάλληλη εκπαίδευση των αστυνομικών οργάνων, μέσω σεμιναρίων που θα ειδικεύεται σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας και η ευαισθητοποίηση τους σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισής της. (Βλάχου, Μ (2001), Αθήνα. Διδακτορική διατριβή, « Η στάση των Αστυνομικών και των δικαστικών απέναντι στην κακοποίηση των γυναικών».)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Ο ΑΝΔΡΑΣ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούμε γενικά στο πως οι περισσότεροι άνδρες αποκτούν το δικαίωμα της εξουσίας, ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και πως οδηγούνται στο στάδιο να αφαιρέσουν τη ζωή των συζύγων/ συντρόφων τους. Λόγω του ότι δεν έχουμε αρκετό βιβλιογραφικό υλικό θα αναφερθούμε σε πηγές που σχολιάζουν γενικά για το πως η βία μπορεί να κλιμακωθεί με αποτέλεσμα να καταλήξει σε δολοφονία.

Οι περισσότεροι άνδρες σύμφωνα με έρευνες ασκούν εξουσία στη σύζυγο/ συντροφό τους. Πως όμως γίνεται αυτό; Σύμφωνα με την Καίτη Κωσταβάρα επισημαίνει ότι οι άνδρες δεν είναι από τη φύση τους βίαιοι. Η βία μαθαίνεται. Είναι αποτέλεσμα διδασκούμενης μεθόδου για την έκφραση του ανδρισμού στις διαπροσωπικές σχέσεις. Και αυτό το γεγονός συμβαίνει διότι η ανατροφή του αγοριού ή οι μηχανισμοί της κοινωνικοποίησής του (οικογένεια, σχολείο, στρατός αλλά και τα ΜΜΕ) τον βοηθούν να αναπτύξει ένα πλούσιο πλέγμα προνομίων και μορφών εξουσίας. Το προνόμιο της άσκησης της εξουσίας είναι το πιο σημαντικό το οποίο συνδέεται με τη βία οποιασδήποτε μορφής ως εργαλείο επιβολής και ελέγχου. Ωστόσο, η βία οδηγεί όχι μόνο στην άνιση κατανομή της εξουσίας αλλά και η αίσθηση της αναγνώρισης αυτού του προνομίου. Όπως για παράδειγμα « η υποχρέωση » της γυναίκας να έχει έτοιμο το φαγητό του συζύγου την ώρα που εκείνος επιστρέφει στο σπίτι. Αν αυτό δεν συμβεί, τότε έχει εκείνος το δικαίωμα να την κακοποιήσει.

Έχοντας λοιπόν ο άνδρας αναπτύξει αυτό το προνόμιο της εξουσίας, ταυτόχρονα αποκτά κι άλλα προνόμια τα οποία θα αναλύσουμε παρακάτω.

Έτσι ένα άλλο προνόμιο που έχει είναι το επιτρεπτό της άσκησης της βίας. Σύμφωνα μ' αυτό ένας μεγάλος αριθμός πράξεων βίας όχι μόνο επιτρέπονται στους άνδρες αλλά οι πράξεις αυτές δοξάζονται και ανταμείβονται. Οι πράξεις βίας διαφημίζονται στα σπορ, στον κινηματογράφο, στη λογοτεχνία, στις διάφορες συγκρούσεις. Μ' αυτόν τον τρόπο λοιπόν, η άσκηση της βίας διαφημίζεται ως κάτι φυσιολογικό, σωστό και επιτρεπτό, με αποτέλεσμα να δημιουργούν στους περισσότερους άνδρες την αίσθηση της σιγουριάς ότι δηλαδή ασκώντας βία απέναντι στη γυναίκα είναι κάτι το επιτρεπτό.

- επίσης, ένα ακόμα προνόμιο που έχουν οι άνδρες είναι ο ανδρισμός τους ως φυσική καταπιεστική μηχανή. Το αγόρι το μαθαίνουμε από μωρό να καταπνίγει τα αισθήματά του φόβου και του λόγου. Στην οικογένεια ζητάμε από τα αγόρια να μην κλαίνε και να φέρονται σαν άνδρες. Ένα ακόμη λάθος και αυτό ξεκινάει δυστυχώς από τα πολύ μικρά χρόνια του παιδιού, με αποτέλεσμα να αναπτύσσεται σαν άτομο με δύναμη και εξουσία ασκώντας την όμως με λανθασμένες αντιδράσεις.
- Ακόμα, πολύ σημαντική είναι η εμπειρία του παρελθόντος. Η βία μεταφέρεται από τον πατέρα στον γιο και συνεχίζεται με τη βοήθεια του σχολείου. Η γνώση εμπλουτίζεται από την εμπειρία, όταν το αγόρι μεγαλώνει σε οικογένεια όπου ο πατέρας συμπεριφέρεται βίαια. Κατά τους ειδικούς σπάνια το αγόρι αυτό θα δείξει συμπεριφορά διαφορετική από το πατέρα του.
- Όμως είναι σημαντικό να καταγράψουμε και ένα παράδοξο στην άσκηση της ανδρικής εξουσίας. Οι πολλοί τρόποι με τους οποίους οι άνδρες εξόπλισαν την κοινωνική και ατομική τους εξουσία είναι πηγή ενός πολύ μεγάλου φόβου (δειλίας), απομόνωσης και πόνου. Η ικανότητα άσκησης της εξουσίας χρειάζεται συνεχή επαγρύπνηση και ενασχόληση ιδιαίτερα για τους νεαρούς άνδρες. Ο φόβος της αποτυχίας της μη εκπλήρωσης του ρόλου παραμονεύει σε κάθε βήμα. Η βία στη περίπτωση αυτή γίνεται αντισταθμιστικός (επανορθωτικός,

αναπληρωματικός) μηχανισμός. Είναι το μέσο για την αποκατάσταση της ανδρικής ισορροπίας, της επιβεβαίωσης, της πίστης στον ανδρισμό τους για τους ίδιους και για τους άλλους. Σ' αυτήν την περίπτωση για την εκδήλωση της βίας επιλέγονται τα πιο αδύναμα άτομα, τα πιο ευάλωτα (παιδιά και γυναίκες).

Σύμφωνα με τα παραπάνω η ανδρική βία η οποία ασκείται με οποιαδήποτε μορφή εξουσίας, δύναμης και κύρους έχει ως αποτέλεσμα την ανεξέλεγκτη, συμπεριφορά εκμεταλλεύοντας με το πιο απάνθρωπο τρόπο τη γυναίκα. (Σπάζοντας τη σιωπή, (2000), Ζάππειο, σελ 55-56.)

Η διερεύνηση της προσωπικότητας του δράστη επεισοδίων βίας και κακοποίησης της συζύγου/συντρόφου του, αποτέλεσε ένα πεδίο ιδιαίτερου ερευνητικού ενδιαφέροντος. Μέσα από ερευνητικά ευρήματα αναδύθηκε η προσωπικότητά του, άλλοτε ως διαταραγμένη και συμπλεγματική, άλλοτε ως πεδίο συσσώρευσης δυσάρεστων και βίαιων παιδικών βιωμάτων ή/και εμπειριών απόρριψης και υποβάθμισης μέσα σε ένα σύγχρονο ανταγωνιστικό κοινωνικό περιβάλλον. Σίγουρα, η πολιτισμική ταυτότητα, καθώς και οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες ασκούν κάποιες επιδράσεις στα άτομα, οι έρευνες όμως δεν έχουν ακόμη αποφανθεί με σαφήνεια σε ποιο βαθμό αυτοί οι παράγοντες λειτουργούν καταλυτικά στην εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί πως μεγάλο ερευνητικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η αιτιακή σχέση μεταξύ χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και βίαιης συμπεριφοράς καθώς η αιτιακή σχέση μεταξύ βίαιων παιδικών βιωμάτων του δράστη και εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς στην μετέπειτα ενήλικη ζωή του. Οι συγκεκριμένες σχέσεις θα πρέπει να εξετάζονται με ιδιαίτερη προσοχή και σκεπτικισμό, καθώς από τη μια πλευρά, διάφορες έρευνες καταλήγουν σε αντιφατικά πορίσματα, ενώ από την άλλη η de facto αποδοχή αυτών των σχέσεων χωρίς περαιτέρω προβληματισμό ενισχύει τους μύθους που κυριαρχούν στο ευρύ κοινό – και στο μυαλό των κακοποιημένων γυναικών – για την αποκλειστική ευθύνη των εξαρτησιογόνων ουσιών ή των βίαιων παιδικών βιωμάτων του δράστη για την κακοποίηση των

συζύγων/συντρόφων τους.(Ποσοτική ανάλυση στοιχείων για τις γυναίκες, (2005), Αθήνα, σελ 115).

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε τα χαρακτηριστικά των ανδρών που χρησιμοποιούν βία: αυτά είναι:

- 1) είναι συχνά αμφιθυμικοί και αγχώδεις απέναντι στην οικειότητα με τη σύντροφο
- 2) ταυτόχρονα επιθυμούν και φοβούνται τη συναισθηματική αλληλεγγύη, βιώνουν έντονες ματαιώσεις και άγχος σχετικά με την αυτονομία της συντρόφου τους.
- 3) Η πιεστική συμπεριφορά τους είναι δυνατόν να εξαλείψει την αίσθηση της αυτονομίας της συντρόφου.
- 4) Χρησιμοποιούν βία μέσα στην οικογένεια για την κάλυψη οποιαδήποτε συναισθηματικής του ανάγκης.
- 5) Η ζήλια και η χαμηλή αυτοεκτίμηση πυροδοτούν την βίαιη συμπεριφορά τους.
- 6) Η άσκηση βίας τους παρέχει ικανοποίηση εάν ήδη αντικατάστασης και αναπλήρωσης για το οποιοδήποτε αίσθημα αδυναμίας άσκησης ελέγχου που βιώνουν σε άλλους τομείς της ζωής τους.
- 7) Η χαμηλή αυτοεκτίμηση που έχουν επιδεινώνονται από την καταχρηστική συμπεριφορά.
- 8) Αρκετοί άνδρες χρησιμοποιούν τη βία κατά της συζύγου/ συντρόφου τους ως μέσο αντισταθμιστικό για τα αισθήματα αποστέρησης, θυμού ή ακόμα και για τις ψυχοπιεστικές καταστάσεις που βιώνουν στο χώρο της εργασίας τους. Έτσι, μ' αυτόν τον τρόπο επανακτούν την αυτοεκτίμησή τους και την αίσθηση της σημαντικότητας και αυτοψίας που προσβάλλονται στο επαγγελματικό τους περιβάλλον.(Επιδημιολογική Έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ. 33-34).

Οι περισσότεροι άνδρες έχοντας αποκτήσει τα προνόμια που αναφέραμε παραπάνω αποκτά ταυτόχρονα και το δικαίωμα να ασκήσει και

την τελευταία μορφή βίας που είναι ο φόνος. Αυτό βέβαια ξεκινάει αρχικά από την οικογένεια λέγοντας ότι οι άνδρες δεν κλαίνε και συνεχίζεται στην οικογένειά μας ότι οι γυναίκες είναι υποδιέστερες και εσύ είσαι το αφεντικό του σπιτιού. Έχοντας αυτές τις αντιλήψεις οι περισσότεροι άνδρες εκμεταλλεύονται αυτά τα προνόμια και λόγω και της φυσικής τους δύναμης ασκούν την εξουσία με τον πιο απάνθρωπο και μοιραίο τρόπο απέναντι στις συζύγους/ συντρόφους τους. Η κοινωνία έχει τη μεγαλύτερη ευθύνη γι' αυτό το γεγονός, με αποτέλεσμα ακόμα και σήμερα να υπάρχουν αυτές οι αντιλήψεις εναντίον των γυναικών ακόμα και τον φόνο. Δυστυχώς η βία μεταφέρεται από άνθρωπο σε άνθρωπο, από οικογένεια σε οικογένεια, από γενιά σε γενιά, από κοινωνία σε κοινωνία δημιουργώντας έτσι έναν φαύλο κύκλο, ο οποίος γυρνάει συνεχώς.

Καταλήγωντας θα ήθελα να σημειώσω ότι αυτές οι αντιλήψεις θα πρέπει με κάποιο τρόπο να εξαλειφθούν, διότι όσο ο άνδρας αποκτά το αίσθημα της παντοδυναμίας, της εξουσίας και της άσκησης ελέγχου, τόσο περισσότερο θα αποκτά και το δικαίωμα να αφαιρεί τη ζωή της συζύγου/ συντρόφου.

4.2 Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ

Ξεκινώντας, θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι λόγω απουσίας βιβλιογραφικού υλικού σχετικά με το θέμα των συζυγοκτονιών, ανατρέχουμε σε παραπλήσιες έρευνες που θα μας βοηθήσουν να εξετάσουμε αυτό το μείζον θέμα της κακοποίησης γενικά.

Σ' αυτό το κεφάλαιο, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να παρουσιάσουμε:

- 1) Τι είναι αυτό που ονομάζουμε κακοποιημένη γυναίκα;
- 2) Από ποιους παράγοντες εξαρτάται η εμφάνιση της βίας σε μια σχέση συζύγων/ συντρόφων έτσι ώστε να καταλήγει σε κακοποίηση;
- 3) Και πως αυτό δημιουργείται ανάμεσα στις σχέσεις ανάμεσα στις σχέσεις των συζύγων;

Έπειτα, θα παρουσιάσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κακοποιημένων γυναικών, ποια είναι τα αποτελέσματα και οι αντιδράσεις των γυναικών μετά την κακοποίηση και τέλος ποιες είναι οι διαφορές ανάμεσα στις γυναίκες που σκοτώνουν από εκείνες που δεν σκοτώνουν.

Ξεκινώντας λοιπόν, για να σκιαγραφήσουμε τον αντιπροσωπευτικό τύπο της κακοποιημένης γυναίκας θα πρέπει πρώτα απ' όλα να ορίσουμε τι σημαίνει κακοποιημένη γυναίκα. Κακοποιημένη γυναίκα είναι αυτή που υποβάλλεται σε βίαιη συμπεριφορά (σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική) από έναν άντρα ο οποίος την εξαναγκάζει να κάνει ότι εκείνος θέλει ανεξάρτητα απ' τις δικές της επιθυμίες, τα δικαιώματα ή συμφέροντα, η γυναίκα έχει στενή σχέση με τον άνδρα χωρίς να είναι απαραίτητως παντρεμένοι, και ως ζευγάρι, θα πρέπει να έχουν εκδηλώσει τουλάχιστον δυο περιστατικά βίαιης συμπεριφοράς- να έχουν διανύσει τουλάχιστον δηλαδή δύο φορές τον κύκλο της βίας.(Walker L. Όταν η αγάπη σκοτώνει, σελ. 43-44.)

Μια σχέση συζύγων/ συντρόφων μπορεί να καταλήξει στην κακοποίηση από ποικίλους παράγοντες, όμως παρακάτω θα παρουσιάσουμε τους πιο σημαντικούς που οδηγούν στην εμφάνιση της βίας στην οικογένεια. Αυτοί οι παράγοντες ως επί το πλείστον έχουν να κάνουν με δυσκολίες στην

επικοινωνία μέσα στην οικογένεια (διαφωνίες, εντάσεις, συγκρούσεις) μεταξύ των συζύγων, με το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε πριν από την σοβαρή δέσμευση (συμβίωση, αρραβώνας, γάμος),[όσο μικρότερο είναι το χρονικό διάστημα, τόσο μεγαλύτερες είναι οι πιθανότητες για την εμφάνιση βίας], με το ιστορικό προηγούμενης βίας συνδέεται με την ύπαρξη βίας στις παρούσες σχέσεις της γυναίκας και τέλος τα κοινωνιο-δημογραφικά χαρακτηριστικά της γυναίκας και του συζύγου/ συντρόφου (ηλικία, μορφωτικό επίπεδο, επαγγελματική κατάσταση, εισόδημα, οικογενειακή κατάσταση, παιδιά), μπορεί να οδηγήσουν στην βία μεταξύ συζύγων/ συντρόφων.(Επιδημιολογική Έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ. 55-56)

Όλα αυτά συνυφασμένα μαζί και με το ψυχολογικό υπόβαθρο του καθενός δημιουργούνται σχέσεις εξουσίας μεταξύ των συζύγων/ συντρόφων που έχουν σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση βίας στην γυναίκα και τον άνδρα.

Ανατρέχοντας σε κοινωνιολογικές έρευνες της δεκαετίας του 70 σύμφωνα με τη Βασιλεία Σαριδάκη, διαπιστώνουμε ότι το 8/10 των γυναικών της έρευνας νεαρές οικογένειες (Πρεσβέλου και Τεπερόγλου 1976) συμφωνούν με τον παραδοσιακό διαχωρισμό των κοινωνικών ρόλων του άνδρα και της γυναίκας. Οι σχέσεις εξουσίας αυτές που αναπτύσσονται μέσα στην οικογένεια επηρεάζουν την προσωπικότητα και την συμπεριφορά των μελών και οδηγούν αναπόφευκτα σε συγκρούσεις. Έτσι, ο γάμος και η οικογένεια γενικότερα μπορεί να αποτελέσουν άλλοθι για την επιβολή σχέσεων εξουσίας. Η κακοποίηση, η προσβολή της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας της γυναίκας που ασκείται στα πλαίσια της εκμετάλλευσης της στο χώρο της οικογένειας αποτελεί πλέον ένα εκτεταμένο κοινωνικό φαινόμενο. Το πρόβλημα της κακοποιημένης γυναίκας βγαίνει στην επιφάνεια το 1970 και συνδέεται με τις κινήσεις για ισότητα. Η άσκηση βίας θεωρείται μέσω κοινωνικού ελέγχου της γυναίκας από τον άνδρα.(Ενδοοικογενειακή βία με επίκεντρο τη βία κατά της γυναίκας, σελ. 208-209).

Η γυναίκα- σύζυγος προσδιορίστηκε σε σχέση με τον άνδρα- σύζυγο και ορίστηκε ως το άλλο, το δεύτερο, το κατώτερο. Εξαρτημένη και υποταγμένη

ακόμα και όταν μετέχει στην παραγωγική διαδικασία, όταν έχει δηλαδή αμειβόμενη εργασία. Ο άνδρας είναι εκείνος που ορίζει, η γυναίκα είναι εκείνη που ορίζεται. Ο ωραιοποιημένος χώρος της οικογένειας μετατρέπεται για ένα πολύ μεγάλο ποσοστό γυναικών σε παγίδα που βιώνουν την πιο έντονη εξάρτηση, υποτίμηση, αναξιοπρέπεια και βία. (Χρονάκη, Ζ.(1999), Αθήνα, σελ. 23-27)

Στην συνέχεια της ανάλυσής μας θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε ενδεικτικά τα χαρακτηριστικά των γυναικών που υπόκεινται στην βία και την κακοποίηση από τις σχέσεις εξουσίας που δημιουργούνται μέσα στην οικογένεια.

Οι γυναίκες αυτές ανάλογα με το ψυχολογικό τους υπόβαθρο παρουσιάζουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- 1) χαμηλή και ελλιπή αυτοεκτίμηση
- 2) δεν έχουν επαρκώς αναπτυγμένη την ικανότητα να ασκήσουν έλεγχο στην ζωή τους και να πάρουν δραστικά μέτρα για να την βελτιώσουν
- 3) έχουν υποστεί οι ίδιες κακοποίηση ή έχουν υπάρξει μάρτυρες κακοποίησης της μητέρας τους
- 4) έχουν αναπτυγμένο το αίσθημα της ντροπής με αποτέλεσμα να απομακρύνουν τα σωματικά/ ψυχολογικά τους τραύματα
- 5) δεν έχουν κατάλληλα εκπαιδευτικά, οικονομικά ή ακόμα και ψυχολογικά εφόδια ώστε να ξεφύγουν απ' την καταχρηστική κατάσταση
- 6) είναι πλήρως εξαρτημένες από το σύζυγο/ σύντροφο με αποτέλεσμα να είναι πρόθυμες να υποστούν οποιαδήποτε προσβολή ή βλάβη
- 7) σημαντική κρίνεται η αδυναμία τους να διαχωρίσουν τη σεξουαλική πράξη από τον έρωτα και την αγάπη με αποτέλεσμα να θεωρούν ότι τα παραπάνω αισθήματα εκφράζονται και εκδηλώνονται μόνο μέσω έντονων σεξουαλικών σχέσεων (Επιδημιολογική έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ. 57-59)

- 8) έχουν εσωτερικεύσει στερεοτυπικούς ρόλους των φύλων με συνέπεια να αισθάνονται ένοχες να αμφισβητούν και να αποκολληθούν από την άκαμπτη πατριαρχική δομή
- 9) η κακοποιημένη γυναίκα υποτιμάει τον εαυτό της
- 10) έχει αυτοεκτίμηση και βασίζει το συναίσθημα της αυτοαξίας στην ικανότητα να είναι καλή σύζυγος και νοικοκυρά
- 11) παρόλο που έχει φιλελεύθερες αντιλήψεις για τους ρόλους των δυο φύλων συμπεριφέρεται με τους στερεότυπους ρόλους προκειμένου να ευχαριστήσει το βασανιστή της
- 12) επιπλέον, πιστεύει ότι είναι υπεύθυνη για τη βίαιη συμπεριφορά του και κατά συνέπεια υποφέρει από τύψεις
- 13) εκδηλώνει έντονη άρνηση για τους φόβους και την οργή της
- 14) τέλος, η κακοποιημένη γυναίκα εκδηλώνει παθητικότητα στην πραγματικότητα όμως είναι πολύ δυνατή. (Walker, L. Όταν η αγάπη σκοτώνει, σελ. 48-49)

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά σύμφωνα με έρευνες παρουσιάζονται στις κακοποιημένες γυναίκες που υπόκεινται σε κακοποίηση κάθε μορφής με αποτέλεσμα να φέρουν ψυχολογικές διαταραχές μετά την κακοποίηση τους.

Έτσι, εμφανίζουν αισθήματα

- 1) φόβου, θυμού και απογοήτευσης
- 2) βιώνουν έντονα το αίσθημα της ανικανότητας μετά την καταχρηστική συμπεριφορά
- 3) το άγχος και το καταθλιπτικό συναίσθημα συνήθως σχηματίζονται ως θυμικές αντιδράσεις αργότερα
- 4) η γυναίκα υποφέρει από μόνιμο στρες και έντονα ψυχοσωματικά συμπτώματα και κατάθλιψη
- 5) απομονώνεται καθώς αποφεύγει να αποκαλύψει στους άλλους το τρομερό μυστικό της απρόβλεπτης βίαιης συμπεριφοράς του συζύγου της αλλά και για το λόγο ότι η αυταρχική και ζηλότυπη φύση την εμποδίζει να επιδιώξει την φιλία των άλλων

6) τέλος, η ίδια πιστεύει ότι αν βρει τη σωστή συνταγή ή κακή πλευρά του βασανιστή θα εξαφανιστεί

Τα παραπάνω αποτελέσματα ή οι ψυχολογικές διαταραχές που αποκτούν οι γυναίκες μετά την κακοποίηση, πολλές φορές οδηγούνται στο συμπέρασμα να κατανοήσουν την βαναυσότητα της σωματικής, σεξουαλικής ή και ψυχολογικής βίας που υφίστανται. Αυτή η αντίληψη όμως διαφέρει από γυναίκα σε γυναίκα, ανάλογα πάντα μ' αυτό που φέρει σαν σύνολο, σαν άτομο. Πολλές γυναίκες έχοντας αυτήν την αντίληψη της βίας οδηγούνται στο φόνο του συζύγου/ συντρόφου. Υπάρχουν όμως και γυναίκες που συνεχίζουν να βιώνουν αυτήν την βάνουση συμπεριφορά χωρίς να αντιδρούν, χωρίς να ανασαίνουν. Είναι υπόλογες στο σύζυγο/ σύντροφο τους. Γι' αυτό το λόγο ακριβώς θα παρουσιάσουμε τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα σ' αυτές τις γυναίκες που βιώνουν ακριβώς την ίδια κατάσταση αλλά και τις ομοιότητές τους.

Οι ομοιότητες αυτών των γυναικών είναι ότι προέρχονται απ' όλες τις οικονομικές τάξεις, απ' όλους τους πολιτισμικούς χώρους, απ' όλες τις θρησκείες, απ' όλες τις φυλές. Είναι γυναίκες με πτυχία και με μεταπτυχιακές σπουδές, αλλά και γυναίκες αμόρφωτες. Είναι μητέρες ή άτεκνες, θρησκευόμενες ή άθεες, μένουν σε αγροτικές περιοχές, σε αστικά κέντρα και σε μικρές πόλεις, από άκρη σε άκρη εκ τούτης της χώρας αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. (Walker, L. Όταν η αγάπη σκοτώνει, σελ.49-50).

Έτσι από στοιχεία που υπάρχουν το πρόβλημα της βίας το αντιμετωπίζουν γυναίκες ανεξάρτητα από ηλικία, μορφωτικό επίπεδο ή οικονομική κατάσταση. Πολλές φορές η βία από άτομα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο είναι περισσότερο ψυχική και επώδυνη. (Σαγκανά, Δ. Βία στην οικογένεια, σελ.36-40). Η βία ποτέ δεν κάνει διακρίσεις. Εμφανίζεται χωρίς θόρυβο, δειλά-δειλά έως ότου συμβεί το μοιραίο.

Σύμφωνα με τη ψυχολόγο Άντζελα Μπράουνι η οποία άρχισε το 1979 ένα ερευνητικό πρόγραμμα με 400 κακοποιημένες γυναίκες, μας παρουσιάζει ότι η μόνη ουσιαστική διαφορά ήταν στην περί βίας αντίληψη των γυναικών.

- Οι γυναίκες που σκότωσαν είχαν την αντίληψη ότι οι άντρες τους χρησιμοποίησαν όλο και πιο έντονη βία με αποτέλεσμα να υφίστανται όλο και περισσότερους τραυματισμούς απ' τις γυναίκες που δεν σκότωσαν. Επίσης ότι τις απειλούσαν συχνότερα ότι θα τις σκοτώσουν χρησιμοποιώντας όπλα για να τις τρομοκρατήσουν. Έκαναν μεγαλύτερη κατάχρηση οινοπνεύματος απ' ότι συνήθως και γίνονταν όλο και πιο επικίνδυνοι για τις γυναίκες, τα παιδιά τους και το στενό τους περιβάλλον.

- Οι κακοποιημένες γυναίκες που σκοτώνουν από εκείνες που δεν σκοτώνουν είναι κατά βάση ετερογενείς ομάδες.

- Οι κακοποιημένες γυναίκες που σκότωσαν βρίσκονταν σε κατάσταση αυτοάμυνας. Πολλές από αυτές τις γυναίκες σκόπευαν αρχικά να αυτοκτονήσουν, αλλά την τελευταία στιγμή κατέληξαν να σκοτώσουν τους βασανιστές τους.
- Όλες οι γυναίκες της έρευνας είχαν υποβληθεί εξαιρετικά βάνουση συμπεριφορά και είχαν βιώσει αφάνταστο τρόμο πριν σκοτώσουν , σε κατάσταση αυτοάμυνας.
- Όπως και υπόλοιπες κακοποιημένες γυναίκες, αυτές που σκότωναν δεν μπορούσαν σε καμία περίπτωση να προβλέψουν πότε ακριβώς θα συνέβαινε το επόμενο βίαιο επεισόδιο ή πόσο έντονη θα ήταν η άσκηση βίας.
- Οι κακοποιημένες γυναίκες που σκότωσαν είχαν υποβληθεί σε χυδαίο λεξιλόγιο και επικρίσεις, που συχνά άγγιζαν τα όρια του ψυχολογικού μαρτυρίου.
- Σχεδόν πάντοτε οι γυναίκες σκοτώνουν αφού βιώσουν ένα ανάλογο οξύ περιστατικό ανεξέλεγκτης βίας ή αφού υποτροπιάσει η φάση της κλιμακούμενης έντασης προκειμένου να αποτρέψουν την

εμφάνιση νέας υποτροπής. (Walker, L. Όταν η αγάπη σκοτώνει, σελ.50-51)

Σε μία έρευνα, όμως, αναφορικά με τον τρόπο αντίδρασης των γυναικών στη βίαιη συμπεριφορά του συζύγου/ συντρόφου τους δεν καταγράφεται ανταποδοτική βία. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι μόνο το 0,03% των γυναικών αντιδρούσε το ίδιο βίαια με τον άνδρα σε κάθε επεισόδιο βίας, το 33% δεν χρησιμοποίησε ποτέ σωματική βία εναντίον του συζύγου/ συντρόφου, το 44% σπάνια το επιχείρησε, ενώ το υπόλοιπο 24% απάντησε το ίδιο βίαια σε ελάχιστες περιπτώσεις. Η συνηθέστερη αντίδραση των γυναικών σύμφωνα με την έρευνα, ήταν η παθητική – αμυντική στάση απέναντι στην επίθεση του συζύγου/ συντρόφου, ενώ εμφανιζόμενη είναι η διαμαρτυρία, ή και το ξέσπασα της γυναίκας σε κλάματα, τα οποία όμως τις περισσότερες φορές πυροδοτούσαν εντονότερα βίαιη συμπεριφορά. (Επιδημιολογική έρευνα, (2003), Αθήνα, σελ.56-57)

Όπως αντιλαμβανόμαστε κλείνοντας το κεφάλαιο που αναφέρεται «Η Γυναίκα που σκοτώνει», προσπαθήσαμε να αναλύσουμε όσο μπορούσαμε περισσότερο την έννοια της κακοποίησης και πως μπορεί αυτή να δημιουργηθεί και να κλιμακωθεί. Τέλος, οι κακοποιημένες γυναίκες είναι γυναίκες με τόλμη, θάρρος, υπερηφάνεια και δύναμη να αντισταθούν σ' αυτό που ονομάζουμε κακοποίηση δίνοντας τέλος στο μαρτύριο που βίωναν κάθε φορά.

4.3 ΤΕΧΝΙΚΕΣ/ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Σ' αυτό το κεφάλαιο θεωρήσαμε ιδιαίτερα σημαντικό να αναφερθούμε στις τεχνικές που χρησιμοποιούν οι άνδρες όταν κακοποιούν τις συζύγους/ συντρόφους τους. Δηλαδή ενδεικτικά θα αναφερθούμε σε κάποιες ενδείξεις κακοποίησης για να έχουμε μια σφαιρική άποψη και γνώμη για το ιδιαίτερο αυτό φαινόμενο της κακοποίησης.

Σύμφωνα με μια έρευνα θα παρουσιάσουμε παρακάτω μερικές ομοιότητες στις ιστορίες των κακοποιημένων γυναικών. (κακοποιημένη γυναίκα της Λ. Ουόκερ,(1989), Αθήνα.).

Η βία των γυναικών πολλές φορές δημιουργεί σύγχυση και οι περισσότερες γυναίκες περιγράφοντας ένα επεισόδιο ζητούν επιβεβαίωση για το αν πραγματικά είναι ένα επεισόδιο κακοποίησης. Πραγματικά είναι δύσκολο κανείς να αντιληφθεί αν και πότε ο σύντροφος/ σύζυγος θα σε κακοποιήσει.

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε τις εντυπωσιακές αυτές ομοιότητες των κακοποιημένων γυναικών.

Αυτές οι γυναίκες αισθάνθηκαν πρώτα απ' όλα αρχικά έκπληξη. Οι περισσότερες δεν μπορούσαν να φανταστούν ότι οι άνδρες τους θα ήταν τόσο βίαιοι. Δεν μπορούσαν να έχουν προβλέψει πως αυτοί οι άνδρες θα γίνονταν τόσο επιθετικοί όσο τους είδαν στο πρώτο επεισόδιο. Σαν δεύτερη ομοιότητα μεταξύ τους, σύμφωνα πάντα με την έρευνα, ήταν η αδυναμία τους να προβλέψουν τα επεισόδια κακοποίησης. Ανεξάρτητα από τον αριθμό των κύκλων κακοποίησης που είχε περάσει η γυναίκα δεν μπορούσε ποτέ να προβλέψει την ένταση της βίας που θα εμφανίζονταν στη διάρκεια αυτού του επεισοδίου. Τα επεισόδια κακοποίησης ελέγχονται μόνο από τους άνδρες.

Μια ακόμη ομοιότητα που παρουσιάστηκε στην έρευνα ήταν η υπερβολική ζηλοτυπία. Οι δράστες των συζύγων/ συντρόφων ζήλευαν τους άλλους άνδρες, τις φίλες και την οικογένεια των γυναικών τους, τα παιδιά τους, τα

εγγόνια τους και την εργασία των γυναικών τους. Όσο η ζηλοτυπία μεγάλωνε τόσο μεγάλωνε και η καταπίεση και η προσπάθεια για πλήρη έλεγχο της ζωής των γυναικών τους.

Όλες οι κακοποιημένες γυναίκες υποστήριξαν ότι υπήρχε ασυνήθιστη σεξουαλικότητα, δηλαδή ότι οι δράστες περίμεναν ασυνήθιστα είδη σεξουαλικής συμπεριφοράς στις σχέσεις τους.

Επίσης, μια άλλη πολύ σημαντική ομοιότητα ήταν οι ακριβείς αναμνήσεις των λεπτομερειών των επεισοδίων κακοποίησης. Οι κακοποιημένες γυναίκες μπορούσαν πάντοτε να θυμούνταν κάθε λέξη που άκουγαν και κάθε χτύπημα που τους έδινε ο δράστης.

Πολλές φορές οι κακοποιημένες γυναίκες αν και δεν είχαν δυσκολία στο να θυμηθούν τις εμπειρίες τους συχνά αρνούσαν να τις κοινοποιήσουν για να προστατεύσουν το δράστη δηλαδή είχαν διάθεση για απόκρυψη της κατάστασης. Άλλη μια ομοιότητα έχει να κάνει με τη υπερβολική κατανάλωση του πότου από τους δράστες. Πολλές από τις κακοποιημένες γυναίκες έλεγαν πως δυσκολεύονταν να ελέγξουν την τάση τους για αλκοόλ. Οι άνδρες τους ήταν προσκολλημένοι στο πότο ανεξάρτητα από την ποσότητα που έπιναν.

Ακόμη, σε όλες τις κακοποιημένες γυναίκες υπήρχε έντονη ψυχολογική κακοποίηση. Αναφέρουν πως υπήρχαν σοβαρές προφορικές επιθέσεις από τους δράστες. Κατηγορία για αδέξια συμπεριφορά. Οι άνδρες ήταν ειδικοί στο να βρίσκουν τα αδύνατα σημεία των γυναικών και να τα χρησιμοποιούν για τους δικούς τους σκοπούς. Χρησιμοποιούσαν τεχνικές πλύσεις εγκεφάλου στις ψυχολογικές τους επιθέσεις.

Επίσης, οι απειλές για την οικογένεια της γυναίκας ήταν μια κοινή ομοιότητα. Μια σημαντική τεχνική καταναγκασμού ήταν οι απειλές για τα μέλη της οικογένειας ή τους στενούς φίλους και φίλες της γυναίκας.

Μια ακόμη σημαντική ομοιότητα ήταν η πρόκληση τρόμου με την χρήση όπλων ή μαχαιριών. Οι δράστες τρομοκρατούσαν τις γυναίκες τους με ανατριχιαστικές περιγραφές πως θα τις βασάνιζαν.

Οι κακοποιημένες γυναίκες πίστευαν ότι οι δράστες ήταν παντοδύναμοι. Δηλαδή θεωρούσαν ότι μπορούσαν να κάνουν πράγματα που οι άλλοι δεν ήταν ικανοί να τα κάνουν. Πράγματα θετικά και αρνητικά. Ο δράστης δημιουργεί μια αίσθηση παντοδυναμίας που η κακοποιημένη γυναίκα πιστεύει. Ταυτόχρονα πιστεύει και το αντίθετο: ότι ο άνδρας της είναι εύθραυστος και μπορεί να καταρρεύσει ανά πάσα στιγμή.

Τέλος, η τελευταία ομοιότητα που εντοπίστηκε σ' αυτήν την έρευνα ήταν η γνώση του ενδεχόμενου θανάτου. Όλες οι κακοποιημένες γυναίκες υποστήριζαν πως ήξεραν ότι οι δράστες θα μπορούσαν να τις σκοτώσουν. Ήξεραν πως οι απειλές βίας δεν ήταν αβάσιμες και πως οι δράστες ήταν ικανοί να τις σκοτώσουν ή να σκοτωθούν. (κακοποιημένη γυναίκα της Λ. Ουόκερ, (1989), Αθήνα, σελ. 63-69)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

5.1 ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΩΝ

Καθώς οι συζυγοκτονίες εντάσσονται στην ευρύτερη προβληματική της βίας κατά των γυναικών επικεντρωνόμαστε στο εάν υπάρχουν οργανωμένες δομές που να υποστηρίζουν με κάθε τρόπο τις γυναίκες που είναι θύματα κακοποίησης. Ένας μικρός έλεγχος δείχνει ότι οι δομές είναι ελλιπέστατες και μάλιστα οι περισσότερες δεν πηγάζουν από το οργανωμένο κράτος. Εξαίρεση αποτελεί το Γραφείο Ισότητας-Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας και Προστασίας Δήμου Αθηναίων. Στην εξαίρεση αυτή ανήκουν δύο ξενώνες κακοποιημένων γυναικών στην Αθήνα και ένας στην Κρήτη. Το ίδιο συμβαίνει με το Κέντρο Υποδοχής Κακοποιημένων Γυναικών, το Κέντρο Κοινωνικής Υποστήριξης Γυναικών, το Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας και ο Τομέας της Περιφερειακής Οργάνωσης-Νομαρχιακές και Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας. Οι υπάρχουσες δημόσιες Κοινωνικές Υπηρεσίες είναι γνωστό ότι πάσχουν από γραφειοκρατία και έλλειψη ευελιξίας.

Που θα απευθυνθούν λοιπόν οι γυναίκες που δέχονται κακοποίηση και θέλουν να σωθούν από εκείνον που μπορεί να είναι ακόμη και ο φονιάς τους ; Για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου αυτού θέματος εργάζεται μέχρι σήμερα κυρίως η “ανεπίσημη φροντίδα” και όχι όπως υποχρεούται το οργανωμένο κράτος.

Κύριοι λοιπόν φορείς φροντίδας είναι τα άτυπα δίκτυα, οικογενειακά σχήματα, συγγενικά πλέγματα καθώς και τα κοινωνικά δίκτυα. Μέσα στην τοπική κοινότητα κυρίαρχος είναι ο ρόλος των γυναικών (εισήγηση Στασινοπούλου Ο, 1993, σελ.237-238).

Τι είναι λοιπόν αυτό που χρειάζεται επείγοντως να γίνει για να προστατευτούν οι γυναίκες που δέχονται κάθε είδους και βαθμού κακοποίηση και κινδυνεύουν άμεσα να χάσουν ίσως και την ίδια τους τη ζωή ;

Αυτό που έχουν ανάγκη οι γυναίκες είναι η ύπαρξη ενός σύγχρονου, οργανωμένου, και αποκεντρωμένου δικτύου κοινωνικής φροντίδας. Επιτακτική είναι η θέσπιση ουσιαστικών μέτρων για την αντιμετώπιση του φαινομένου των συζυγοκτονιών.

Και γιατί ενώ έχουν καθιερωθεί σχετικά πρότυπα για τα δικαιώματα των αντρών να μη δράσει η κοινωνία κατάλληλα ώστε να προασπίσει και τα αντίστοιχα δικαιώματα αυτών των γυναικών ;

Σήμερα, είναι αναγκαίο να επαναπροσδιοριστεί το περιεχόμενο των κοινωνικών πολιτικών προς την κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής στον τομέα αυτό (εισήγηση Στασινοπούλου Ο, 1993, σελ.117).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα θεωρείται ότι ακόμη και στη συνθήκη της Ε.Ο.Κ. ενώ δίνονται οδηγίες σχετικά με την αρχή της ισότητας των αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών, της ισότητας στην απασχόληση και εκπαίδευση και της ισότητας στα ανεξάρτητα επαγγέλματα πουθενά δεν γίνεται λόγος για σύσταση ή οδηγία για εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης και θέσπισης νόμων για τις κακοποιημένες γυναίκες. Χρειάζεται λοιπόν μία πολυεπίπεδη και συστηματική προσέγγιση για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών. Συγκεκριμένα τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης που πρέπει να εφαρμοστούν διακρίνονται σε τρία επίπεδα. Το πρωτογενές, το δευτερογενές και το τριτογενές επίπεδο πρόληψης.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ :

Είναι το επίπεδο πρόληψης που επηρεάζει καταλυτικά τις γυναίκες-θύματα πριν θυματοποιηθούν, τις γυναίκες-δολοφόνους πριν δολοφονήσουν και τους

άντρες-δράστες πριν κακοποιήσουν ή σκοτώσουν. Στο επίπεδο αυτό συναντάμε τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία κάθε ατόμου που είναι εν δυνάμει θύμα ή θύτης. Στόχος του πρωτογενούς επιπέδου είναι ο περιορισμός των αιτιών που οδηγούν στη βία και κατ' επέκταση στις συζυγοκτονίες. Βασική αιτία θεωρείται η διαφορά των αντιλήψεων που επικρατούν σχετικά με την ισότητα των δύο φύλων. Αναλυτικότερα, το πρωτογενές επίπεδο περιλαμβάνει :

- 1) Μία προσπάθεια αποκάλυψης του προβλήματος μέσω μίας πανελλαδικής έρευνας η οποία αναφέρει αναλυτικά τα στοιχεία που συνελέγησαν. Με τον τρόπο αυτό θα γίνει γνωστή η έκταση του προβλήματος στη χώρα μας. Στην προσπάθεια αυτή συμπεριλαμβάνονται και παροδικές μελέτες οι οποίες με τη σειρά τους αναφέρουν την αύξηση ή την καταστολή του φαινομένου.
- 2) Σεμινάρια και εκστρατείες ενημέρωσης για τους ρόλους και την ισότητα των δύο φύλων και την αποκήρυξη της βίας ως φαινόμενο που δεν αρμόζει σε μία κοινωνία που διακηρύσσει την ισότητα. Τα σεμινάρια αυτά θα απευθύνονται τόσο στις γυναίκες όσο και στους άντρες. Επίσης η παρεμβολή των Μ.Μ.Ε. με προγράμματα που θα δίνουν οδηγίες, κατευθύνσεις και συμβουλές στις γυναίκες που κακοποιούνται θα είναι καταλυτική. Τα προγράμματα αυτά θα αναφέρονται στα δικαιώματά τους και στις συνέπειες που θα επιφέρει στο δράστη η πράξη του.
- 3) Προγράμματα διαπαιδαγώγησης από τη βρεφική μόλις ηλικία μέσω της οικογένειας, της παιδείας και των Μ.Μ.Ε. τα οποία θα στοχεύουν στην καταπολέμηση της ανισότητας και στην άρση της εξουσίας ανάμεσα στα δύο φύλλα. Θα προετοιμάζουν τους νέους ώστε να αναλάβουν με επιτυχία τους ρόλους τους ως γονείς και σύζυγοι στο μέλλον.
- 4) Το πολύ σημαντικό μέτρο της δημιουργίας σεμιναρίων με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των αστυνομικών αρχών. Στο συγκεκριμένο αυτό μέτρο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, καθώς

και η αστυνομία είναι μία συνιστώσα της δημοκρατίας. Φέρουσα λοιπόν μία δημοκρατική αγωγή στα πλαίσια της αποστολής της πρέπει να προάγει με τη στάση της τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό σημαίνει ότι οι αστυνομικοί πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα των γυναικών που κακοποιούνται γιατί αυτό συνιστά την νόμιμη λειτουργία του θεσμού της αστυνομίας. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να διώκουν, να ειρωνεύονται και να εξευτελίζουν τις γυναίκες-θύματα, όπως πολύ συχνά συμβαίνει, αλλά αντιθέτως να τις προστατεύουν. Αυτό λοιπόν που χρειάζεται είναι μέσα από σεμινάρια αυτά να ενημερωθούν και να επιμορφωθούν. Παράλληλα μέσα από την εισαγωγή της διδασκαλίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως μαθήματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης των αστυνομικών να επιτευχθεί σταθερά και μεθοδικά η ποιοτική αναβάθμιση του έμπυχου υλικού της αστυνομίας.

- 5) Την επίτευξη βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου καθώς και τη θέσπιση νέων νόμων που θα καταχωρούν τα δικαιώματα των γυναικών που κακοποιούνται, αφού οι επιθέσεις οικογενειακής βίας δεν θεωρούνται εγκλήματα. Οι νόμοι πρέπει να είναι περισσότερο σκληροί από μία απλή σύσταση ή από την επιβολή περιοριστικών μέτρων, για να γίνει σαφές ότι η γυναίκα δικαιούται προστασία και ο δράστης πρέπει να τιμωρείται. Τον Αύγουστο του 2006 κατατέθηκε στη βουλή ένα νομοσχέδιο για την αντιμετώπιση της ενδο-οικογενειακής βίας (βλέπε παράρτημα) αλλά Κατά την άποψη της Διεθνούς Αμνηστίας, ο νόμος θα πρέπει να δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην προστασία του θύματος και να είναι επικεντρωμένος σε αυτή. Στόχος οποιασδήποτε νομοθεσίας για την καταπολέμηση ενδοοικογενειακής βίας θα πρέπει να είναι η προστασία των μελών της οικογένειας από τις πράξεις ή τις απειλές βίας και όχι η με κάθε τρόπο προστασία του θεσμού της οικογένειας. Εξ' άλλου, δεν ορίζεται με σαφήνεια τι συνιστά «βία μεταξύ των μελών της οικογένειας», αφήνοντας έτσι ενδεχομένως περιθώρια ατιμωρησίας.

Βασική παράβλεψη του νόμου είναι ότι εξαιρεί ορισμένες μορφές βίας (υπάγοντάς τις στην κείμενη νομοθεσία), με αποτέλεσμα να μην δίνεται η αρμόζουσα βαρύτητα σε όλες τις εκφάνσεις της ενδοοικογενειακής βίας (λεκτική, ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική), η οποία για την ευρωπαϊκή νομοθεσία τιμωρείται ως βαρύτερο αδίκημα από τα συνήθη ποινικά.

Στόχος της νομοθεσίας θα πρέπει να είναι, πέραν του κολασμού των πράξεων βίας, και η πρόληψη, η αποκατάσταση των θυμάτων, η προστασία μαρτύρων, η εξάλειψη οποιουδήποτε στερεοτύπου για τους ρόλους ανδρών και γυναικών σε όλες τις βαθμίδες και σε όλες τις μορφές της εκπαίδευσης, και την ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω ενημερωτικών εκστρατειών. Αυτό προϋποθέτει ένα πολυεπίπεδο σύστημα δομών, καθώς και την κατάλληλη εκπαίδευση όλων των δημοσίων λειτουργιών που καλούνται να αντιμετωπίσουν περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας. Καλό θα ήταν να προβλέπεται διευκόλυνση και επιτάχυνση δικαστικών διαδικασιών, δημιουργία ειδικώς καταρτισμένου σώματος δικαστών και σύσταση συντονιστικού φορέα για το σύνολο των δομών αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας.

Όσον αφορά τον θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης, που εισάγεται για πρώτη φορά στο ελληνικό νομικό σύστημα, η Διεθνής Αμνηστία επισημαίνει ότι η εφαρμογή ποινικής διαμεσολάβησης προϋποθέτει ότι τα δύο μέρη έχουν την ίδια αυτονομία, την ίδια ελευθερία να εκφράσουν τη βούλησή τους. Ωστόσο, στις περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, οι γυναίκες συνήθως υποβάλλονται σε ένα σύστημα ελέγχου που μειώνει τη δυνατότητά τους να εκφραστούνελεύθερα. Υπάρχουν καταλληλότερα μέτρα, τα οποία πρέπει να συμπληρώνουν και όχι να υποκαθιστούν την ποινική δίωξη. (Ιστοσελίδα Διεθνούς Αμνηστίας, ημερομηνία ανάκτησης, Σεπτέμβριος 2006)

6) Τη δημιουργία ενός οδηγού-χάρτη καταγραφής περιστατικών βίας κάθε μορφής κατά των γυναικών. Η προώθηση του θα ανήκει στα αρμόδια Υπουργεία Υγείας και Πρόνοιας και Δημόσιας Τάξης και

Δικαιοσύνης με τρόπο δεσμευτικό για τις επιμέρους υπηρεσίες (Kethi, 2006).

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ :

Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει μέτρα που απευθύνονται σε γυναίκες-θύματα κακοποίησης και στις εν δυνάμει γυναίκες-δολοφόνους. Στόχος του δευτερογενούς επιπέδου πρόληψης είναι να κατανοήσει η γυναίκα ότι είναι κακοποιημένη και ότι αυτό που της συμβαίνει δεν είναι φυσιολογικό. Το επίπεδο αυτό κάνει αναφορά στις καταλληλότερες και στις πιο περιορισμένες παρεμβάσεις. Δηλαδή, επισκέψεις στο σπίτι, τηλεφωνήματα, νομικές συμβουλές, οικονομική ενίσχυση και παροχή σχετικών πληροφοριών (εισήγηση Χατζηφωτίου Σ., 2000, σελ.478).

ΤΡΙΤΟΓΕΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ :

Το επίπεδο αυτό απευθύνεται:

α) Στις γυναίκες που κακοποιούνται και οι οποίες έχουν ανάγκη από ένα σταθερό περιβάλλον που θα τους παρέχει ασφάλεια και θα περιλαμβάνει τα εξής μέτρα :

1) Δημιουργία ξενώνων-καταφυγίων, δηλαδή σπιτιών βραχυπρόθεσμης στέγασης και φροντίδας των κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους. Για να καλυφθεί ο αδιαμφισβήτητος μεγάλος αριθμός των κακοποιημένων γυναικών θα πρέπει να δημιουργούνται ξενώνες ανά περιφέρεια. Οι παροχές που δίνουν οι ξενώνες είναι προσωρινή στέγη και προστασία, κοινωνική και ψυχολογική στήριξη, νομικές συμβουλές, ιατρική βοήθεια και επαγγελματική εκπαίδευση. Ο κύριος στόχος τους είναι η δραστηριοποίηση των γυναικών αυτών ώστε να

επαναπροσδιορίσουν τη ζωή τους. Η ύπαρξη καταφυγίων είναι πολύ σημαντική γιατί σύμφωνα με μία έρευνα της Pahl το 42% των γυναικών που περνούν από τα καταφύγια μετά από δύο χρόνια ζουν μόνες τους με τα παιδιά τους.

- 2) Δημιουργία τηλεφωνικών υπηρεσιών στήριξης σε εικοσιτετράωρη βάση. Μέσω των γραμμών αυτών θα παρέχονται συμβουλές από ειδικούς επιστήμονες και ανάλογα με τα περιστατικά θα παραπέμπουν στους αρμόδιους φορείς.
- 3) Δημιουργία ειδικής υπηρεσίας με εξειδικευμένο προσωπικό στα γραφεία Κοινωνικής Μέριμνας ή στα Κέντρα Ψυχικής Υγείας, το οποίο θα χειρίζεται περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας (Μουζακίτης Χ., 19σελ.224).
- 4) Δημιουργία θεραπευτικών ομάδων για τις γυναίκες και τα παιδιά τους στα Κέντρα Ψυχικής Υγείας (Μουζακίτης Χ., 1989, σελ.225)
- 5) Στελέχωση των αρμοδίων υπηρεσιών με εξειδικευμένα μέλη. Δηλαδή τόσο τα καταφύγια όσο και οι αστυνομικές αρχές να έχουν στελέχη, άντρες και γυναίκες, εξειδικευμένα για τέτοιες περιπτώσεις. Να γνωρίζουν ακριβώς πώς να συμπεριφέρονται, να δίνουν καθοδηγήσεις, να συνεργάζονται με τις αρμόδιες εισαγγελικές και δικαστικές αρχές και να μαθαίνουν νέες τεχνικές για την αντιμετώπιση των κακοποιημένων γυναικών.
- 6) Δημιουργία ειδικών δικαστηρίων, δηλαδή οικογενειακά δικαστήρια (family courts) σύμφωνα με το πρότυπο των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, Τα δικαστήρια αυτά θα είναι στελεχωμένα με ειδικούς συνεργάτες και εξειδικευμένους επαγγελματίες και θα ασχολούνται μόνο με αδικήματα άσκησης βίας στο οικογενειακό περιβάλλον. Σκοπός αυτών των δικαστηρίων είναι η προαγωγή της οικογενειακής ευημερίας μέσω της επίλυσης των οικογενειακών διαφορών. Τα δικαστήρια μπορούν να λειτουργήσουν ως κατασταλτικοί παράγοντες, να βοηθήσουν στην γρήγορη επίλυση

ζητημάτων οικογενειακής βίας αλλά και να βοηθήσουν και ως προληπτικό μέτρο.

β) Στις γυναίκες που δολοφονούν τους συζύγους τους έπειτα από χρόνια κακοποίηση και περιλαμβάνει το εξής μέτρο :

Ειδικό σύστημα ποινικής δικαιοσύνης το οποίο θα πρέπει να εξετάζει τη δολοφονία όχι ως ανθρωποκτονία από πρόθεση αλλά ως θέμα αυτοάμυνας.

γ) Στους άντρες που κακοποιούν. Περιλαμβάνει τα εξής μέτρα:

1) Τη σύλληψη των ανδρών αυτών (υπάρχει συγκεκριμένα ένα προτεινόμενο νομοσχέδιο που θα κατατάσσει την ενδοοικογενειακή βία σε πλημμέλημα).

2) Ειδικά προγράμματα συμβουλευτικής που θα παρέχονται στους άνδρες σε ειδικά κέντρα και μάλιστα οι δράστες θα έχουν την ευκαιρία να διαλέξουν ανάμεσα στη σύλληψη και σε τέτοιου είδους προγράμματα.

3) Η ύπαρξη μιας παράλληλης υπηρεσίας υποστήριξης που θα επιβλέπει την κατάσταση των ανδρών σε σχέση με τη συμπεριφορά τους για ένα χρονικό διάστημα μετά το πρόγραμμα συμβουλευτικής με σκοπό την υποστήριξη και την κατανόηση ώστε να “διορθωθεί ο ένοχος” (Raynor, 1985).

Η κακοποίηση ως κοινωνικό πρόβλημα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται με ημι-μέτρα. Είναι αναγκαίο οι παροχές κοινωνικών ασφαλίσεων να αυξηθούν ώστε να είναι επαρκείς. Εξίσου αναγκαίο θεωρείται το να θεσπιστούν νομικά πλαίσια, να δοθούν οικονομικοί πόροι και να αναβαθμιστούν οι υπάρχουσες υπηρεσίες. Με αποτέλεσμα να πάψουν να υπάρχουν κενά προστασίας. Για να γίνει πραγματικότητα το όραμα αυτό της γυναικείας χειραφέτησης και της εξάλειψης της βίας απέναντι στις γυναίκες και κατ' επέκταση των συζυγοκτονιών πρέπει να υπάρξει συντονισμός και συνεργασία των διαφόρων υπηρεσιών μεταξύ τους. Αφού αποδεδειγμένα οι μειωμένες κοινωνικές παροχές και η έλλειψη συνεργασίας οδηγούν σε αύξηση του φαινομένου των συζυγοκτονιών. Ένα χαρακτηριστικό

παράδειγμα χώρας με τέτοιου είδους αύξηση είναι η περίπτωση του Οντάριο του Καναδά. Το έτος 2000 οι συζυγοκτονίες αριθμούσαν τις 68 περιπτώσεις ενώ το έτος 2001 αυξήθηκαν σε 86 (Vancouver Rape Relief and Women's Shelter, 2002). Αυτή η αύξηση συνέπεσε με το καθόλου τυχαίο γεγονός της μείωσης των κυβερνητικών

παροχών στη νομική ενίσχυση, την ευημερία και τα κέντρα υπεράσπισης των γυναικών.

5.2) ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΩΝ:

Στα πλαίσια της πτυχιακής μας, συναντήσαμε αρκετές δυσκολίες συλλογής στοιχείων ένας από τους κυριότερους λόγους ήταν ότι ο όρος συζυγοκτονία δεν είναι καθιερωμένος ούτε στην ελληνική ερευνητική κοινότητα (εν αντίθεση με τον αγγλικό όρο domestic homicide που χρησιμοποιείται ευρέως στην αγγλική βιβλιογραφία), ούτε στην εθνική στατιστική υπηρεσία Ελλάδος. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορούμε να συλλέξουμε επαρκείς πληροφορίες. Επίσης, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παραγνωρίζεται ότι η συζυγοκτονία ως ακραία μορφή ενδοοικογενειακής βίας, είναι ένα έντονο κοινωνικό φαινόμενο που απαιτείται να αντιμετωπιστεί.

Όπως γνωρίζουμε, για την ανάδειξη ενός κοινωνικού φαινομένου χρειαζόμαστε έναν τρόπο να το νοηματοδοτήσουμε. Χρειαζόμαστε μια έννοια που να αποδίδει το κοινωνικό φαινόμενο της ακραίας μορφής ενδοοικογενειακής βίας.

Εμείς προτείνουμε τον όρο συζυγοκτονία κατά αντιστοιχία του αγγλικού όρου domestic homicide. Ταυτόχρονα, με την επικράτηση του όρου συζυγοκτονία επιβάλλεται να καθιερωθεί ευρύτερα η χρήση του όρου 'Βία κατά των γυναικών', ώστε να υπάρξει η αναγκαία ανάπτυξη κοινωνικής πολιτικής για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Ο ορισμός που δίνεται στην Βία κατά των γυναικών θα λέγαμε ότι είναι πολυδιάστατος και πλήρης. Περιλαμβάνει πολλές μορφές εκδήλωσης της βίας, όπως η φυσική σωματική βία (δηλ. φόνος και όλες οι σωματικές βλάβες), η φυσική βία κατά περιουσιακών στοιχείων και αντικειμένων του θύματος (π.χ. καταστροφή του αυτοκινήτου του), η βία που ασκείται στο πλαίσιο της οικογένειας η βία που εκδηλώνεται στους χορούς δουλείας ή στον κοινωνικό χώρο, η βία σε περιόδους πόλεμου, η εικονική βία – κυρίως πορνογραφία, το εμπόριο των γυναικών και πορνεία, καθώς και οι διαβαθμίσεις όλων αυτών των μορφών που ξεκινά από ένα απλό άγγιγμα ή το λεκτικό πείραγμα και φτάνουν μέχρι το βιασμό και το φόνο. Η λεκτική βία που μπορεί να περιλαμβάνει την μορφή απειλής και ύβρις και συνεπώς περιέχει στοιχεία ψυχολογικής βίας κ.ο.κ.

Αυτό που διαχωρίζει εννοιολογικά από άλλες μορφές βίας, την βία κατά των γυναικών είναι το κίνητρο που υποδαυλίζει τη συγκεκριμένη συμπεριφορά.

Η προσπάθεια καταγραφής των τάσεων που παρουσιάζει το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών στηρίζεται σε μελέτες, με στοιχεία και στατιστικά δεδομένα που θα πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές της αξιολόγησης της επάρκειας. Στόχος αυτής της συλλογής δεδομένων είναι η συμβολή σε μια πανευρωπαϊκή προσπάθεια χάραξης κάποιων κοινών κατευθυντήριων γραμμών που θα εξασφαλίσουν σταδιακά στα θύματα της βίας και κακοποίησης κατά των γυναικών, ένα κοινό επίπεδο θεσμικής και πραγματικής προστασίας.

Δυστυχώς παρά πολλά κράτη μέλη της Ε. Ε δεν διαθέτουν ένα αποτελεσματικό σύστημα συγκέντρωσης στατιστικών δεδομένων και επιπλέον τα διάφορα συστήματα των κρατών μελών δεν είναι εύκολο να γίνει εξαγωγή συγκεκριμένων αποτελεσμάτων.

Συχνά συμβαίνει να παρατηρούμε πως κράτη μέλη με τα φιλότερων προδιαγραφών συστήματα συλλογής στοιχείων είναι αυτά που παρουσίαζαν και τα μεγαλύτερα ποσοστά συντροφικής βίας με θύμα την γυναίκα και

συνεπώς να νομίζουμε ότι εκεί συμβαίνουν περισσότερα περιστατικά εγκλήματος με θύματα γυναίκες. (συζυγοκτονίες).

Αυτό όμως δεν απηχεί στην πραγματικότητα, είναι εσφαλμένο συμπέρασμα και θα μπορούσε να φανεί του λόγου του αληθές αν κάποια στιγμή θεσπιζόταν ένα ενιαίο σύστημα συλλογής στοιχείων για την βία κατά των γυναικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ένα συμπέρασμα που προκύπτει αβίαστα είναι ότι στις χώρες με ελλιπή ή με καθόλου στατικά στοιχεία από επίσημους δημόσιους φορείς, τα περιστατικά της βίας που αναδύονται τελικά στην επιφάνεια είναι οπωσδήποτε λιγότερα σε αριθμό από αυτά που συμβαίνουν στην πραγματικότητα.

Αυτή η έλλειψη συντελεί με την σειρά της, στην υποβάθμιση και υποτίμηση του ίδιου του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών, με αποτέλεσμα αφ' ενός οι ίδιοι οι δημόσιοι φορείς να μην θέτουν ως προτεραιότητα την ανάληψη θεσμικών πρωτοβουλιών για την εξάλειψη του φαινομένου και αφ' ετέρου, η κοινή γνώμη βυθισμένη στο σκοτάδι να μην μπορεί να ασκήσει την κατάλληλη πίεση προς τις αρχές, ώστε να ενεργήσουν πιο δραστικά...

Στις χώρες όπου υπάρχει επίσημη καταγραφή των πράξεων της βίας κατά των γυναικών γίνεται συνήθως καταχώρηση του αριθμού των θυμάτων. Υπάρχει μια σειρά παραγόντων που εξηγεί το γιατί άλλες χώρες δεν συλλέγουν: για παράδειγμα η ύπαρξη ισχυρών Μ Κ Ο που ασκούν πίεση μπορούν να οδηγήσουν μια κυβέρνηση στο να αποφασίσει την επίσημη συλλογή στοιχείων. Ένας άλλος καθοριστικός παράγοντας είναι η στάση της Αστυνομίας. Έχει διαπιστωθεί δηλαδή, ότι σε χώρες που η Αστυνομία ενθαρρύνει τις γυναίκες να καταγγελούν τα περιστατικά βίας κατ' αυτών, τότε οι καταγγελίες αυξάνονται.

Σε χώρες αντίθετα, όπου η Αστυνομία δεν ασχολείται ιδιαίτερα με το ζήτημα της βίας κατά των γυναικών και συνεπώς δεν εμπνέει εμπιστοσύνη στα θύματα, εκεί οι καταγγελίες μειώνονται.

Μόνο ο εντοπισμός, η καταγραφή και η κατανόηση ενός προβλήματος μπορεί να οδηγήσει στην προσπάθεια επίλυσης του.

Ωστόσο έχουν διατυπωθεί συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών και συνοπτικά είναι οι εξής:

- 1) Θέσπιση πρόβλεψης της για κατηγοριοποίηση όλων των εγκλημάτων της βίας κατά των γυναικών.
- 2) Ενοποίηση της νομοθεσίας που διέπει τη βία κατά των γυναικών και των εγκλημάτων με θύματα γυναίκες στα κράτη – μέλη της Ε. Ε. Επιπλέον να αναγνωριστεί το κίνητρο ως επιβαρυντική περίσταση στον καταλογισμό της ενοχής του δράστη κατά την ανάληψη μιας σωστής απόφασης για οποιαδήποτε πράξη.

Αφού προηγηθούν τα δυο προηγούμενα, θέσπιση ενιαίας μεθολογίας και ενιαίου μηχανισμού, συλλογή στατιστικών στοιχείων στα κράτη – μέλη, ώστε να υπάρξει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ τους. Μόνο αφότου ολοκληρωθούν όλα αυτά θα μπορεί να γίνει σωστή αλλαγή ως προς τη βία κατά των γυναικών, ακριβώς γιατί θα στηρίζεται σε ενιαία επιστημονικά εργαλεία. Η ύπαρξη επιστημονικών εργαλείων θα μας δώσουν την δυνατότητα να αποκτήσουμε αντικειμενικά στατιστικά δεδομένα τα οποία ξέρουμε ότι μπορούν να αναδείξουν το μεγάλο μέγεθος της βίας κατά των γυναικών και την έκταση των συζυγοκτονιών ώστε να περάσουμε στη συνέχεια στην αποτελεσματική θέσπιση μέτρων για την αντιμετώπισή τους (Θεοδωρίδης¹, Ν (2005).

Τέλος, να προστεθεί ότι ακόμα και στο κείμενο σχέδιο του νόμου που κατατέθηκε στις 27 Ιουλίου για την αντιμετώπιση της εδοοικογενειακής βίας (βλ. παράρτημα) δεν εμφανίζεται καν ο όρος «βία κατά των γυναικών» γεγονός που οδηγεί στην παραγνώριση ότι η βία έχει χαρακτηριστικά κοινωνικού φύλου.

---

¹ Η εν λόγω πρόταση στηρίχθηκε σε αντίστοιχη πρόταση που έκανε ο Νάσος Θεοδωρίδης για την αναγκαιότητα καταγραφής εγκλημάτων ρατσιστικής βίας. Εισήγηση σε στρογγυλό τραπέζι, από τον νομικό εισηγητή, διευθυντή (Νάσος Θεοδωρίδης) της Μ. Κ οργάνωσης Αντιγόνης, στις 7/12/2005.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.

6.1 ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, γενικά είναι να προσδιορίζουν το ποια είναι τα σημαντικότερα γεγονότα που διαδραματίζονται γύρω μας καθώς και το ποιες είναι οι προτεραιότητες της κοινωνίας, αναφορικά με τα προβλήματα και τους στόχους της.

Οι προσδιορισμοί αυτοί, είναι αποτελέσματα των επιλογών που καθημερινά κάνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και πρέπει να είναι ουδέτερα και αντικειμενικά στην πληροφόρησή τους. (Μελίνα Σεραφετινίδου: 'κοινωνιολογία των ΜΜΕ', σελ.152-153, έτος 1990). Αυτή η υποτιθέμενη αντικειμενικότητα έχει αμφισβητηθεί όσον αφορά την παρουσίαση θεμάτων φύλου. Όπως αναφέρεται στη μελέτη της Κακαβούλια κ.α (2001: 4) τα ΜΜΕ, ως θεσμός θεωρούνται μηχανισμοί που αναπαράγουν σχέσεις εξουσίας, καθώς και σχέσεις πολιτικού, κοινωνικού και πολιτισμικού ηγεμονισμού (van Dijk 1993). Τα ΜΜΕ αντιμετωπίζονται ως μέσο ελέγχου και διαμόρφωσης της κοινωνικής πραγματικότητας. Με μια πρώτη ανάγνωση δεν γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι μέσω των ΜΜΕ συγκαλυμμένα υπηρετείται μια πολιτικοϊδεολογική άποψη και αναπαράγονται συγκεκριμένα κοινωνικά στερεότυπα αλλά με μία βαθύτερη ανάλυση γίνεται κατανοητή η μονοδιάστατη επίδραση των ΜΜΕ στην αναπαραγωγή στερεοτυπικών απεικονίσεων του φύλου. Τα ΜΜΕ συντελούν στον 'συμβολικό εκμηδενισμό' των γυναικών προκρίνοντας μια διαστρεβλωμένη εικόνα της κοινωνικής εκπροσώπησης και του ρόλου της γυναίκας που εξυπηρετεί την αναπαραγωγή στερεότυπων προτύπων για τον ρόλο και την κοινωνικοποίηση των γυναικών (Κακαβούλια, κ.α. 2001 : 4,5)

Τα παραπάνω δεν θα έπρεπε να συμβαίνουν με βάση τον κώδικα δεοντολογίας των Δημοσιογράφων. Στη συνέχεια παραθέτουμε κάποια βασικά άρθρα από τις αρχές της Δεοντολογίας των δημοσιογράφων:

Άρθρο 1:

Παράγραφος α:

Να θεωρεί πρώτιστο καθήκον του προς την κοινωνία και τον εαυτό του τη δημοσιοποίηση όλης της αλήθειας.

Παράγραφος β:

Να θεωρεί προσβολή για την κοινωνία και πράξη μειωτική για τον εαυτό του τη διαστρέβλωση, την απόκρυψη, την αλλοίωση ή την πλαστογράφηση των πραγματικών περιστατικών.

Παράγραφος δ:

Να μεταδίδει την πληροφορία και την είδηση ανεπηρέαστα από τις προσωπικές πολιτικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, φυλετικές και πολιτισμικές απόψεις ή πεποιθήσεις του.

Άρθρο 2:

Παράγραφος α:

Να αντιμετωπίζει ισότιμα τους πολίτες, χωρίς διακρίσεις εθνικής καταγωγής, φύλου, φυλής, θρησκείας, πολιτικών φρονημάτων, οικονομικής κατάστασης και κοινωνικής θέσης.

Παράγραφος β.

Να σέβεται την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής του ανθρώπου και του πολίτη. Μόνο όταν το επιτάσσει το δικαίωμα της πληροφόρησης μπορεί να χρησιμοποιεί, πάντοτε με τρόπο υπεύθυνο, στοιχεία από την ιδιωτική ζωή προσώπων που ασκούν δημόσιο λειτουργήμα ή έχουν στην κοινωνία ιδιαίτερη θέση και ισχύ και υπόκεινται στον κοινωνικό έλεγχο.

Παράγραφος η:

Να συλλέγει και να διασταυρώνει τις πληροφορίες του και να εξασφαλίζει την τεκμηρίωσή τους (έγγραφα, φωτογραφίες, κασέτες, τηλεοπτικές εικόνες) με δημοσιογραφικά θεμιτές μεθόδους, γνωστοποιώντας πάντοτε τη δημοσιογραφική του ιδιότητα.

(παράθεση συγκεκριμένων άρθρων από τις Αρχές Δεοντολογίας Δημοσιογράφων – Ε.Σ.Η.Ε.Α.- Δεκέμβριος 2005)

Με βάση τα παραπάνω άρθρα προβλέπεται η αντικειμενική λειτουργία των ΜΜΕ. Ωστόσο, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, θεωρούνται από πολλούς σήμερα, ως μηχανισμοί που αναπαράγουν την κυρίαρχη πραγματικότητα και διαιωνίζουν τα ήδη υπάρχοντα στερεότυπα. (Άρθουρ Σερ, (1992) 'Ιδεολογία και ιδεολογικοί μηχανισμοί του κράτους' σελ. 5-6).

Έχουν γίνει έρευνες για τον τρόπο που τα μέσα μαζικής ενημέρωσης συμβάλλουν στο διαιωνισμό του σεξισμού και της οικογενειακής βίας.

(Τσιγκρής Άγγελος, (1998) : Βιασμός το αθέατο έγκλημα, σελ. 118-119)

Για παράδειγμα στην περίπτωση του βιασμού, ο τρόπος και οι εκφράσεις που χρησιμοποιούνται στην καταγραφή των άρθρων, συνηγορούν υπέρ των υπότροπων και καθ' έξη βιαστών άρθρα που παρουσιάζουν το πορτρέτο του βιαστή – δολοφόνου ως ' γοητευτικό και αισθησιακό', άρθρα

που προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και θίγουν βάναισα το δικαίωμα της γυναίκας στη γενετήσια ελευθερία της.

Τα άρθρα αυτά θα πρέπει να μας προκαλούν αγανάκτηση και τρόμο γιατί οι δημοσιογράφοι με αυτό τον τρόπο διαμορφώνουν αντιλήψεις που δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα και έντεχνα καλλιεργούν μία ιδεολογία βίας που τείνει να γίνει κυρίαρχη στις μέρες μας. (Άγγελος Τσιγκρής, (1998), Βιασμός. Το αθέατο έγκλημα, σελ. 120-121.)

Το έγκλημα του βιασμού είναι ένα από τα αγαπημένα θέματα των μέσων και αυτό γιατί παρουσιάζεται μία λανθασμένη εικόνα για το θύμα και το δράστη του βιασμού. Γίνεται μία προσπάθεια να παρουσιαστεί το θύμα ως υπεύθυνο του βιασμού του και ταυτόχρονα να προβληθεί ο δράστης σαν μία ιδιαίτερη, ατομική και πολλές φορές ψυχοπαθολογική περίπτωση. Τίτλοι όπως : ' μπαργούμαν κατήγγειλε βιασμό', ' καταγγελίες για περιέργους βιασμούς', προκαταλαμβάνουν τον αναγνώστη και του δημιουργούν αμφιβολίες σχετικά με την αθωότητα του θύματος.

Και μόνο ο τίτλος του άρθρου, ότι δηλαδή το θύμα ήταν μπαργούμαν, προκαταλαμβάνει την κρίση του αναγνώστη, υπονοώντας ότι το θύμα, λόγω δουλειάς, προκάλεσε το βιασμό του.

Στις περιπτώσεις που ο βιασμός δεν μπορεί να αμφισβητηθεί, ο τύπος επικεντρώνει την προσοχή του στο πρόσωπο του δράστη, και προσπαθεί να τον παρουσιάσει ως μία ιδιαίτερη περίπτωση ανώμαλου και ψυχοπαθολογικού ατόμου που δεν έχει καμία σχέση με το μέσο καθημερινό άνθρωπο. Άλλες φορές πάλι ο τύπος τονίζει τα στοιχεία εκείνα που προκαλούν τον οίκτο και τη συμπάθεια του κοινού απέναντι στο βιαστή. Τέλος, δεν είναι λίγες οι φορές που τα ΜΜΕ δικαιολογούν το βιαστή στα πλαίσια της αντίληψης περί των ασυγκράτητων ανδρικών ορμών.(Άγγελος Τσιγκρής, (1998), Βιασμός. Το αθέατο έγκλημα, σελ. 122-123,) Κατ' αυτόν τον τρόπο η θέση των δραστών ελαφρύνεται.

Η βία από τα ΜΜΕ παρουσιάζεται με ωραιοποιημένο, αισθησιακά ελκυστικό τρόπο και οι αρνητικές της συνέπειες αγνοούνται. Τα μέσα δεν

ασχολούνται με το πριν και το μετά του βιασμού και με τα περιστατικά της ποινικής διαδικασίας. Τέλος οι κοινωνικές και ψυχολογικές βλάβες του θύματος δεν παρουσιάζονται από τα μέσα, που το κύριο βάρος τους δίνεται στις υλικές και σωματικές βλάβες του. (Schneider, H.J. 1989: Το έγκλημα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ελληνική Επιθεώρηση Εγκληματολογίας, σελ. 383-392, τομ. 3-4).

Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάζονται στην "Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης στις 16/10/2004" τα ΜΜΕ συμβάλλουν στην διαιώνιση και αναπαραγωγή της οικογενειακής βίας.

Τα ΜΜΕ παρουσιάζουν το θύμα να προκαλεί το σύζυγο ή το σύντροφο με αποτέλεσμα να τον οδηγεί στην άσκηση βίας. Οπότε με τον τρόπο τους τα μέσα ενοχοποιούν και αποδυναμώνουν το θύμα.

Επίσης, όταν μία γυναίκα η οποία δέχεται συχνά βία από το σύντροφό της πάρει την απόφαση και μιλήσει στα μέσα, τα ίδια τα ΜΜΕ είναι ένας από τους θεσμούς που πολύ συχνά θα τις παρουσιάσουν ως αντάρτισσες, κορίτσια που πάνε γυρεύοντας, γυναίκες απροσάρμοστες. Αυτό συμβαίνει γιατί επικρατεί η άποψη ότι οι κανονικές γυναίκες, παραμένουν σιωπηλές. Η ευθύνη για τη βία λοιπόν βαραίνει τη γυναίκα και είναι καθαρά δικό της το φταίξιμο.

Πολλές φορές, όταν δεν έχουν στοιχεία τα ΜΜΕ να ενοχοποιήσουν τη γυναίκα-θύμα, τότε παρουσιάζουν τον άντρα με κάποιο τρόπο όχι κανονικό. Είτε είναι άρρωστος, είτε έχει κάποια ανωμαλία, είτε είναι μεθυσμένος, - πράγμα πολύ συνηθισμένο σε πολλές κοινότητες, όπου η βία σχετίζεται με τη μέθη και ο αλκοολισμός ουσιαστικά παρουσιάζεται ως αιτία της βίας, που βέβαια δεν είναι. Οπότε ο άντρας πάλι συγχωρείται.

Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα: οι περισσότερες γυναίκες που δέχονται κάθε είδους βία από το σύζυγό τους να αποφεύγουν να μιλήσουν, ή ακόμα 'χειρότερα' να τον καταγγείλουν, γιατί φοβούνται την αντιμετώπιση και το στιγματισμό από τα ΜΜΕ και κατόπιν από την κοινωνία. Οπότε συνεχίζεται

η διαιώνιση της βίας.(“Εκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης στις 16/10/2004’).Η ομάδα της πτυχιακής, αποφασίσαμε να κάνουμε αντίστοιχη έρευνα για τις συζυγοκτονίες.

Τίτλοι άρθρων όπως : ‘τη σκότωση γιατί την αγαπούσα’, ‘τρελός από έρωτα’, ‘ τη σκότωση γιατί τον απατούσε’, απευθείας παραπέμπουν τον αναγνώστη πριν ακόμα διαβάσει το άρθρο να έχει ήδη βγάλει τα συμπεράσματά του για το θύτη και για το θύμα.

Ο θύτης για παράδειγμα σκότωση τη σύζυγο για να υπερασπίσει την τιμή του, στην περίπτωση που τον απατούσε. Έτσι ο αναγνώστης και η αναγνώστρια θα σκεφτεί, ότι ο καθένας είναι υπεύθυνος για τις πράξεις του και ο θύτης δεν είχε άλλες επιλογές. Εάν ο θύτης, τη σκότωση γιατί την αγαπούσε πολύ, ο αναγνώστης θα σκεφτεί ότι το θύμα έφταιγε, γιατί δεν μπόρεσε να αναγνωρίσει τα αληθινά αισθήματα του συντρόφου του.

Σε περίπτωση βέβαια, που βρεθούν κατηγορίες μόνο για το θύτη και πάλι θα υπάρξει κάποια προσπάθεια δικαιολόγησης. Για παράδειγμα, ο θύτης ήταν μεθυσμένος ή είχε κάποια ψυχολογικά προβλήματα. Οπότε, αυτόματα δικαιολογείται στην σκέψη του αναγνώστη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ :

1) ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Η αποδελτίωσή μας στηρίχθηκε στην ερευνητική μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου. Μελετήθηκαν και αποδελτιώθηκαν 38 δημοσιεύματα, εκ των οποίων τα 35 δημοσιεύματα ήταν συζυγοκτονίες ανάμεσα σε ζευγάρια που είχαν ερωτική σχέση μεταξύ τους ή βρίσκονταν σε έγγαμο βίο. Τα υπόλοιπα 3 αναφέρονται σε δολοφονία που διαπράχθησαν επειδή το θύμα δεν ενέδινε στις πιέσεις του θύματος για σύνοψη ερωτικής σχέσεις.

2) ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Τα ερευνητικά μας ερωτήματα που διατυπώθηκαν με βάση το θεωρητικό πλαίσιο της παρούσας εργασίας είναι τα παρακάτω:

- 1.** πως τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τις συζυγοκτονίες με άντρα δράστη και θύμα γυναίκα;
- 2.** πως τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τις συζυγοκτονίες με γυναίκα δράστη και θύμα άντρα;
- 3.** πως τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τις αιτίες που οδήγησαν τον άντρα δράστη να δολοφονήσει τη γυναίκα θύμα;

4. πως τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τις αιτίες που οδήγησαν την γυναίκα δράστη να δολοφονήσει τον άντρα θύμα;
5. πως παρουσιάζουν τα ΜΜΕ το προφίλ του άντρα δράστη;
6. πως παρουσιάζουν τα ΜΜΕ το προφίλ της γυναίκας δράστη;
7. πως παρουσιάζουν τα ΜΜΕ το προφίλ θύματος (άνδρα);
8. πως παρουσιάζουν τα ΜΜΕ το προφίλ του θύματος (γυναίκα);

3) ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ:

Οι ερευνητικές μας υποθέσεις (οι προβλέψεις μας) ήταν οι παρακάτω:

1. Τα δημοσιεύματα των ΜΜΕ που αφορούν συζυγοκτονίες αναπαράγουν τα στερεότυπα με βάση το φύλο.
2. Τα δημοσιεύματα των ΜΜΕ που αφορούν συζυγοκτονίες αποσιωπούν τον κοινωνικό χαρακτήρα του φαινομένου εστιάζοντας στα ατομικά χαρακτηριστικά του δράστη και του θύματος.
3. Τα δημοσιεύματα των ΜΜΕ που αφορούν συζυγοκτονίες με άντρα δράστη και θύμα γυναίκα προσπαθούν να απενοχοποιήσουν τον δράστη.
4. Τα δημοσιεύματα των ΜΜΕ αφορούν συζυγοκτονίες προσπαθούν να επηρεάσουν την κρίση των αναγνωστών /αναγνωστριών.

5. Τα δημοσιεύματα των ΜΜΕ τα άρθρα της δεοντολογίας τους με αποτέλεσμα να έρχονται σε αντίθεση με την πραγματικότητα.

4) ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΔΕΙΓΜΑ:

Τα στοιχεία της έρευνάς μας αποτέλεσαν τα δημοσιεύματα που σχετίζονταν με συζυγοκτονίες όπως είχαν καταγραφεί από την Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία». Η εφημερίδα Ελευθεροτυπία επιλέχθηκε για δυο λόγους: α) επειδή έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά κυκλοφορίας στην Ελλάδα και β) γιατί έχει το μεγαλύτερο σε χρονική διάρκεια ηλεκτρονικό αρχείο γεγονόσ που έκανε ευκολότερη την αναζήτηση των σχετικών δημοσιευμάτων. Ο αριθμός των δημοσιευμάτων που εντοπίσαμε είναι 35.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ)

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΜΑΣ ΗΤΑΝ:

1. Τα δημοσιεύματα που αναφέρονται σε συζυγοκτονίες που διαπράχθηκαν στην Ελλάδα, σε ζευγάρια που βρίσκονταν σε έγγαμο βίο αλλά και σε ζευγάρια που είχαν ερωτική σχέση μεταξύ τους.
2. Η ανάλυση των δημοσιευμάτων αναφέρεται στο χρονικό διάστημα από το 1995 – 2005.

Η υπεύθυνη του ηλεκτρονικού αρχείου μας έστειλε 38 δημοσιεύματα τα οποία πληρούσαν τα κριτήρια που είχαμε θέσει. Τα “ κλειδιά” που χρησιμοποιήθηκαν για την εύρεση και την ανάλυση των άρθρων ήταν οι λέξεις-φράσεις: “συζυγοκτονίες”, “δολοφονία από έρωτα”, “πάθος που κατέληξε σε άσχημο τέλος”, “ζήλια”, “θυμός”, “απιστία”, “μεθύσι”, “ψυχική διαταραχή”. και “ψυχολογικά προβλήματα”.

1) ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ :

Τα δημοσιεύματα προέρχονταν από το 1995 έως το 2005 στην Ελλάδα.

2) ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ:

Τα δημοσιεύματα τα αναλύσαμε καταγράφοντας τις ημερομηνίες, το ονοματεπώνυμο θύτη και θύματος, τον χαρακτηρισμό του θύτη ή του θύματος από την εφημερίδα, μαρτυρίες γειτόνων ή συγγενών και την έκταση του άρθρου. Επίσης, θελήσαμε να καταγράψουμε στοιχεία σχετικά με

1. τη σχέση μεταξύ του θύτη και του θύματος
2. Τα αίτια που οδήγησαν το/ τη σύζυγο/ σύντροφο στο να εκτελέσει το έγκλημα
3. Το προφίλ του θύτη και του θύματος
4. Τις ποινές που κατεβλήθησαν στο θύτη
5. Τα στατιστικά στοιχεία και η έκταση των συζυγοκτονιών στην Ελλάδα

6. Τα ποσοστά που πραγματοποιήθηκαν μέσα από την ανάλυση των δημοσιευμάτων στην Ελλάδα
7. Τα ελαφρυντικά που δόθηκαν στον δράστη

7.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ:

Πριν ξεκινήσουμε την ανάλυση των δημοσιευμάτων, θα σας παρουσιάσουμε θεωρητικά με ποιον τρόπο έγινε η έρευνα. Για την ανάλυση του υλικού μας ταξινομήσαμε και οργανώσαμε τα δημοσιεύματα της εφημερίδας 'Ελευθεροτυπία', που αφορούσαν τις συζυγοκτονίες στο χρονικό διάστημα από το 1995-2005, στην Ελλάδα ώστε να γίνουν αντικείμενο συστηματικής επεξεργασίας.

Για να γίνει αυτό φροντίσαμε να δημιουργήσουμε ένα πιστό αντίγραφο του υλικού το οποίο και επεξεργαστήκαμε.

Το υλικό μας το αναλύσαμε έτσι ώστε να γίνει η κατηγοριοποίηση των στοιχείων που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ των συζύγων / συντρόφων. Η ανάλυση του περιεχομένου έγινε με στόχο την κατηγοριοποίηση και την ομαδοποίηση των δημοσιευμάτων, ώστε η ανάλυση να γίνει ποσοτική.

Οι παράμετροι της ανάλυσής μας ήταν να δημιουργήσουμε ποσοστά όπου θα μας επιτρέψει να εστιάσουμε την προσοχή μας στους παράγοντες αυτούς που μπορεί να είναι διαφορετικοί ή και ίδιοι, για το κοινωνικό θέμα των συζυγοκτονιών.

Το κοινό μας πλαίσιο ήταν οι συζυγοκτονίες όμως επιδιώξαμε μέσα από την ανάλυση να παρουσιάσουμε τους διαφορετικούς παράγοντες και τις διαφορετικές ερμηνείες που αποδίδονται από τους δημοσιογράφους, όσον αφορά το σύζυγο / σύντροφο που δολοφονεί τη σύζυγο / σύντροφό του, όπως και το αντίθετο. (Ζαιμάκης, Γ (2002), Εκτίμηση Αναγκών και Μέθοδοι Ποιοτικής Έρευνας, Ξάνθη, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο).

7.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 11/09/1995

ΘΥΜΑ: Δήμητρα Χουσαλά ΗΛΙΚΙΑ: 48 ετών

ΘΥΤΗΣ: Μιχάλης Χουσαλάς ΗΛΙΚΙΑ: 62 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι επί 30 χρόνια

ΠΑΙΔΙΑ: 3

ΔΙΑΜΟΝΗ: Πειραιάς Αττικής.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Ο δράστης είχε από νωρίς στήσει ένα ακόμη καυγά με τη γυναίκα του στο διαμέρισμά τους. Ο θύτης άρπαξε κάποια στιγμή το τραπεζομάχαιρο και της επιτέθηκε. Εκείνη άρχισε να τρέχει και έπεσε στα σκαλοπάτια. Ο κ. Χουσαλάς την μαχαίρωσε στη ράχη, στο σβέρκο και στα χέρια.

Ο δράστης τελικά πιάστηκε από την αστυνομία.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Το θύμα συζούσε τελευταία με κάποιον γνωστό της οικογένειας.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΘΥΤΗ: Τα Μ.Μ.Ε. ξεκινάνε την συγγραφή του άρθρου με την πρόταση “Μετά από τριάντα χρόνια γάμου η μοιραία στιγμή!”. Τον χαρακτηρίζουν “απατημένο και μαινόμενο”. Ελαφρύνουν τη θέση του με τη δικαιολογία ότι κυριάρχησε η τρέλα και όχι η λογική.

ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΟΤΙ: Ξεκινάει το άρθρο με τη φράση “Απατημένος” και τελειώνει με τη πρόταση “Ότι το θύμα τελικά συζούσε με κάποιον.”. Εκείνο

που μένει στον αναγνώστη και αποτυπώνεται στη μνήμη του είναι ότι την σκότωσε γιατί τον απατούσε και γιατί πρόσβαλε την τιμή του.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΡΞΗΣ ΒΙΑΣ: Επισημαίνεται μέσα στο άρθρο ότι είχαν από νωρίς στήσει ένα ακόμη καυγά. Δηλαδή δεν ήταν η πρώτη φορά που καυγάδιζαν τόσο ώστε να ακούγονται και στους γείτονες σύμφωνα με πληροφορίες.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Σχεδόν μία σελίδα εφημερίδας αρκετά μεγάλη με αρκετά στοιχεία για το φονικό, για το δράστη και για το θύμα.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 06/1995

ΘΥΜΑ: Ερασμία Λινάρδου   **ΗΛΙΚΙΑ:** 17 ετών

ΘΥΤΗΣ: Νίκος Μπακάλης   **ΗΛΙΚΙΑ:** 24 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Απλή γνωριμία. Το θύμα δεν ενέδιδε στις ερωτικές επιθυμίες του θύτη.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Φτέρη Αιγίου

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Ο Νίκος Μπακάλης τυφλωμένος από το ερωτικό του πάθος σκότωσε τη νεαρή που δεν ενέδιδε στο ερωτικό του κάλεσμα, αλλά και τη μητέρα αυτής.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Δεν επιβλήθηκε καμία ποινή, αφού ο δράστης μετά την αποτρόπαια πράξη του συνειδητοποιώντας τι έκανε, αυτοπυροβολήθηκε.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΘΥΤΗ: “Το ερωτικό πάθος κυρίευσε τον νεαρό και τον οδήγησε στο διπλό φόνο και στην αυτοκτονία!”

ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΟΤΙ: Σύμφωνα με τα Μ.Μ.Ε. ένα άμεσο ελαφρυντικό στοιχείο είναι η κυρίευση από ερωτικό πάθος. Τονίζεται ότι δεν λειτούργησε σύμφωνα με τη λογική, οπότε δεν μπορούμε να κατηγορήσουμε ολότελα έναν άνθρωπο χωρίς λογική!

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΡΞΗΣ ΒΙΑΣ: Δεν έχουμε στοιχεία ούτε για βία, ούτε μαρτυρίες, ούτε άλλες πληροφορίες.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Μία απλή αναφορά στο διπλό φονικό και την αυτοκτονία. Όλα μέσα σε τρεις γραμμές για τη τραγική αυτή ιστορία.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 07/1995

ΘΥΜΑ: Κούλα Αρβανίτη-Παπαδάκου   **ΗΛΙΚΙΑ:** 17 ετών

ΘΥΤΗΣ: Παναγιώτης Παπαδάκος   **ΗΛΙΚΙΑ:** 35 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Μανιάτικα-Πειραιά

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Ο Παναγιώτης Παπαδάκος πυροβόλησε και σκότωσε τη σύζυγό του. Στη συνέχεια με το ίδιο όπλο αυτοκτόνησε μπροστά στα μάτια περαστικών.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΘΥΤΗ: Δεν γίνεται κανένας χαρακτηρισμός

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Μια πολύ απλή αναφορά για το τι ακριβώς έγινε χωρίς περισσότερες πληροφορίες για το αν είχαν διαμάχη σαν ζευγάρι, για το πως έφτασαν σε αυτό το σημείο του φόνου και της αυτοκτονίας.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Μία απλή αναφορά στο διπλό φονικό και την αυτοκτονία, χωρίς περισσότερα στοιχεία και πληροφορίες.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Δεν επιβλήθηκε καμία ποινή, αφού ο δράστης μετά την δολοφονία του θύματος αυτοκτόνησε.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 11/1996

ΘΥΜΑ: Σαχάρ Σαράφ

ΗΛΙΚΙΑ: 19 ετών

ΘΥΤΗΣ: Αντρέας Κοντογεωργόπουλος

ΗΛΙΚΙΑ: 24 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Ανύπαντρο ζευγάρι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Κορωπί Αττικής

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ο Αντρέας Κοντογεωργόπουλος ύστερα από καβγά με τη φίλη του, την οδήγησε σε ερημική περιοχή και την σκότωσε με μια πέτρα, χτυπώντας την στο κεφάλι.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΘΥΤΗ: Δεν γίνεται κάποιος συγκεκριμένος χαρακτηρισμός υπάρχει ωστόσο μία λέξη με την οποία ο φόνος μπορεί να θεωρηθεί ως μία πράξη οργής ή κάτω από την επήρεια θυμού όπου δεν επικρατεί η λογική. Η λέξη ερωτικός καβγάς! Δηλαδή για λόγους ερωτικούς οδηγήθηκε ο νεαρός στο έγκλημα.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Και πάλι ελάχιστη με μία απλή αναφορά στο τι έγινε ποιος σκότωσε ποιόν και τελειώνει το άρθρο εκεί. Δεν υπάρχουν πληροφορίες, ούτε μαρτυρίες για περισσότερα στοιχεία.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 03/1996

ΘΥΜΑ: Μαρία Θωμά-Σύρου ΗΛΙΚΙΑ: 30 ετών

ΘΥΤΗΣ: Γιόζεφ Μπουχείζ ΗΛΙΚΙΑ: 45 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Ανύπαντρο ζευγάρι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αθήνα

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Ο Γιόζεφ Μπουχείζ πυροβόλησε και σκότωσε τη φίλη του, όταν εκείνη αρνήθηκε να τον ακολουθήσει στη Γαλλία όπου είχαν γνωριστεί.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Η εφημερίδα κάνει απλώς μια μικρή αναφορά στο τι διαδραματίστηκε! Χωρίς μαρτυρίες γνωστών ή γειτόνων, ούτε για ποινή που επιβλήθηκε γνωρίζουμε , ούτε για κάποιες άλλες πληροφορίες.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 04/1996

ΘΥΜΑ: Παναγιώτα Γιουβάνη   **ΗΛΙΚΙΑ:** 19 ετών

ΘΥΤΗΣ: Κων/νος Πασένοφ (Ρώσος)   **ΗΛΙΚΙΑ:** 26 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Απλή γνωριμία. Το θύμα δεν ενέδιδε στις ερωτικές επιθυμίες του θύτη.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αθήνα

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Ο Κωνσταντίνος Πασένοφ μπήκε στο διαμέρισμα της νεαρής κρατώντας ένα μαχαίρι και τη σκότωσε. Στη συνέχεια διέφυγε πεζός.

Προφίλ δράστη: Η απόρριψη οδήγησε το νεαρό σε ένα φονικό. Δεν μπορούσε προφανώς να δεχτεί ότι δεν ήταν σωστό ότι ήθελε να μπορεί να το έχει.

Έκταση εφημερίδας: Επίσης μία πολύ μικρή αναφορά για το έγκλημα. Ένα συνοπτικό άρθρο με το ποίος ήταν το θύμα? Ποίος ο θύτης και την αιτία? Δεν έχουμε πληροφορίες για το αν υπήρξε βία ή μαρτυρίες γειτόνων. Το μόνο που γνωρίζουμε είναι ότι ο δράστης συνελήφθη και ομολόγησε το έγκλημά του 2 μέρες αργότερα.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15/05/1996

ΘΥΜΑ: Αγαθονίκη Κουσκούνη

ΗΛΙΚΙΑ: 51 ετών

ΘΥΤΗΣ: Ευάγγελος Κουσκούνης

ΗΛΙΚΙΑ: 44 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Λυσιμαχεία Αγρινίου

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Ο Ευάγγελος Κουσκούνης προσπάθησε να πνίξει τη σύζυγό του μ' ένα μαντήλι, την ώρα που αυτή βρισκόταν στην κουζίνα. Η γυναίκα βρίσκεται σε κωματώδη κατάσταση στο νοσοκομείο του Ρίου.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: "Επίδοξος συζυγοκτόνος στη Λυσιμαχεία"

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Χαρακτηρίζεται από εφημερίδες ως ψυχοπαθής ο οποίος μάλιστα είχε επανειλημμένως νοσηλευτεί σε νευρολογικές κλινικές. Κατά πόσο ισχύει ή κατά πόσο είναι δικαιολογίες δεν δίνονται περισσότερες πληροφορίες. Ωστόσο τα Μ.Μ.Ε. ξεκινάνε και εστιάζουν την αναφορά τους στην ψυχοπάθεια.

Έχουμε στοιχεία ότι υπήρχε βία στην οικογένεια και ότι την έδερνε συχνά χωρίς λόγο (στοιχεία εφημερίδας). Επίσης την απειλούσε.

ΠΟΙΝΕΣ: Υπάρχουν στοιχεία ότι συνελήφθη και μάλιστα όταν συνελήφθη δεν είχε συνειδητοποιήσει ακόμα την πράξη του και έγινε η προσαγωγή του στον εισαγγελέα.

ΕΚΤΑΣΗ: Μια σχετική αναφορά στο περιστατικό με αρκετά στοιχεία για τη σχέση του ζευγαριού (χωρίς ωστόσο να γνωρίζουμε την πηγή των πληροφοριών)

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Μάιος 1995

ΘΥΜΑ: Χάν Γιαβίντ

ΗΛΙΚΙΑ: άγνωστο

ΘΥΤΗΣ: Χριστίνα Ζήση

ΗΛΙΚΙΑ: άγνωστο

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι, με ένα τρίχρονο παιδί

ΠΕΡΙΟΧΗ: Νέα Λιόσια

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της εφημερίδας, η θύτης Χριστίνα Ζήση, βρισκόταν σε κατάσταση "ιομιζόμενης άμυνας". Πίστευε δηλαδή ότι κινδύνευε η ζωή της. Σκότωσε τον Πακιστανό σύζυγό της με μαχαίρι που αυτός είχε στρέψει εναντίον της. Κατόπιν παραδόθηκε στην ασφάλεια.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Πρόκειται για μία γυναίκα η οποία, σύμφωνα με την εφημερίδα, αμύνθηκε για τη ζωή της. Ωστόσο χαρακτηριστική είναι η φράση που χρησιμοποιεί η εφημερίδα ότι δηλαδή "πίστευε ότι κινδύνευε η ζωή της.. και ενώ με το σκεπτικό ότι στο ίδιο άρθρο έχουμε στοιχεία ότι το θύμα είχε γυρίσει μεθυσμένος στο σπίτι του και της επιτέθηκε με το μαχαίρι. Συνεπώς επιτέθηκε, σύμφωνα με τα στοιχεία, όχι γιατί πίστευε ότι κινδύνευε η ζωή της αλλά γιατί όντως κινδύνευε η ζωή της άμεσα.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΓΕΙΤΟΝΕΣ: Δεν υπάρχουν.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Αρκετά μικρό-αρκετά περιεκτικό στο πως εξελίχθηκε το συγκεκριμένο έγκλημα και καθορίζεται η ποινή του δράστη. Χωρίς ωστόσο να καταφεύγει σε άλλα σχόλια ή άλλες πληροφορίες για τη σχέση του ζευγαριού.

ΠΟΙΝΗ ΠΟΥ ΚΑΤΑΒΛΗΘΗΚΕ: Αρχικά το δικαστήριο επέβαλλε ποινή στην ζήση 10,5 χρόνια. Στη συνέχεια, η κατηγορούμενη υπέβαλλε έφεση και το Μικτό Ορκωτό Εφετείο μείωσε την ποινή στα 4 χρόνια.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 25/04/1995

ΘΥΜΑ: Ζαχαρούλα Τσιτούνη **ΗΛΙΚΙΑ:** 26 ετών

ΘΥΤΗΣ: Πέτρος Τσιτούνης **ΗΛΙΚΙΑ:** 30 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι με ένα παιδί

ΠΕΡΙΟΧΗ: Νεάπολη Θεσ/κης

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: “Ηθελε τεστ αίματος.... και το έκανε!”

Λίγο πριν την Ανάσταση ο 30χρονος θύτης στραγγάλισε τη γυναίκα του μέσα στο σπίτι τους. “Αφορμή” για το φονικό ήταν το 24 μόλις ημερών αγοράκι τους για το οποίο πίστευε ότι ήταν καρπός της σχέσης με το γαμπρό του. Μετά το φονικό ύστερα από 5 ώρες τηλεφώνησε στην αστυνομία και παραδόθηκε.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Παρουσιάζεται ο δράστης ως “τυφλωμένος από ζήλια” για τη γυναίκα του. Μετά το φονικό, όταν παραδόθηκε στην Αστυνομία, οι αστυνομικοί αντίκρισαν έναν άνθρωπο ήρεμο και έτοιμο να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της πράξης του. Όταν οδηγήθηκε στον εισαγγελέα και στη συνέχεια στις φυλακές Διαβατών δήλωνε στους δημοσιογράφους μετανιωμένος.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ: Ο δράστης παρουσιάζεται με αρκετά ελαφρυντικά στοιχεία από την άποψη ότι τον χαρακτηρίζουν, ως ένα άνθρωπο «τυφλωμένο από ζήλια» και ως ένα σύζυγο που «ζήλευε παθολογικά» τη γυναίκα του. Τη ζήλευε τόσο, ώστε να αμφιβάλλει για την πατρότητα του γιου του και να ζητάει να γίνει αιματολογική εξέταση για την απόδειξη της πατρότητας του παιδιού του.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ: Οι κάτοικοι της περιοχής δηλώνουν ότι ο δράστης, ζήλευε τη σύζυγό του παθολογικά. Οι καυγάδες τους, αναστάτωναν συχνά την πολυκατοικία όπου κατοικούσαν.

ΠΟΙΝΗ: Ο εισαγγελέας, απήγγειλε στον Πέτρο Τσιτούνη την κατηγορία της ανθρωποκτονίας από πρόθεση και μεταφέρθηκε στις φυλακές των Διαβατών

(Θεσσαλονίκη). Ένα ακόμη στοιχείο που γνωστοποιήθηκε ήταν ότι η υπερασπιστική γραμμή που θα ακολουθηθεί, θα βασιστεί στην επιμονή του δράστη για την αιματολογική εξέταση.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Ένα αρκετά μεγάλο άρθρο, με αρκετές πληροφορίες για το έγκλημα, για τις γενικότερες σχέσεις του ζευγαριού από μαρτυρίες γειτόνων και πληροφορίες για την καταβολή της ποινής.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 08/01/1998

ΘΥΜΑ: Διονύσης Νεοχωρίτης

ΗΛΙΚΙΑ: 45 ετών

ΘΥΤΗΣ: Ελισάβετ Νεοχωρίτη

ΗΛΙΚΙΑ: 42 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι επί 30 χρόνια με 3 παιδιά.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αττική

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

Η Ελισάβετ Νεοχωρίτη πυροβόλησε και σκότωσε το σύζυγό της και στη συνέχεια αυτοκτόνησε.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ: Η Ελισάβετ Νεοχωρίτη, πριν από 6 μήνες είχε μάθει για την εξωσυζυγική σχέση του συζύγου της και αυτός ήταν και ο λόγος που την οδήγησε και στο έγκλημα.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Η εφημερίδα κάνει μία ελάχιστη αναφορά στην δολοφονία-αυτοκτονία του ζευγαριού.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Μάιος 1995

ΘΥΜΑ: Πέτρος Παραθύρας   **ΗΛΙΚΙΑ:** 48 ετών

ΘΥΤΗΣ: Κλεονίκη Παραθυρά   **ΗΛΙΚΙΑ:** 40 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Μυτιλήνη

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Η συζυγοκτόνος στη Μυτιλήνη».

Η 40χρονη Κλεονίκη Παραθυρά συνελήφθη και ομολόγησε ότι με το μονόκαννο κυνηγετικό όπλο, σκότωσε τον 48χρονο σύζυγό της. Για το θύμα δεν βρέθηκε κανείς να πει μια καλή κουβέντα. Όλοι στάθηκαν δίπλα της με ένα καλό λόγο και με αρκετή συμπάρασταση.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΤΙ ΠΡΟΪΠΗΡΧΕ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Ο λόγος που η Κλεονίκη Παραθυρά, σκότωσε τον σύζυγό της, ήταν οι καθημερινοί ξυλοδαρμοί, οι συνεχείς σκηνές βίας (όπως το ότι την είχε πετάξει μισόγυμνη επί 13 ημέρες στην διπλανή οικοδομή) και το ότι ασελγούσε εις βάρος των θυγατέρων του.

ΠΟΙΝΗ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΘΗΚΕ: Η Κλεονίκη Παραθυρά καταδικάστηκε σε 10 χρόνια φυλάκιση για φόνο εκ προμελέτης.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΝΟΥΝ «ΕΛΑΦΡΥΝΤΙΚΟ» ΣΤΟ ΘΥΤΗ: Δεν υπάρχουν φράσεις που να «δικαιολογούν» ή να «ελαφρύνουν» την θέση της Παραθυρά. Αναφέρεται μόνο η υποστήριξη που είχε από τον κόσμο.

ΈΚΤΑΣΗ ΆΡΘΡΟΥ: Το άρθρο είναι αρκετά μικρό σε έκταση με ελάχιστες αναφορές στο γεγονός.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 01/09/1997

ΘΥΜΑ: Ανδρονίκη Γαργαλά   **ΗΛΙΚΙΑ:** 73 ετών

ΘΥΤΗΣ: Χρήστος Γαργαλάς   **ΗΛΙΚΙΑ:** 83 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Άνω Τούμπα Θεσσαλονίκης

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Φονιάς στα 83 του».

Ο 83χρονος συνταξιούχος, τραυμάτισε θανάσιμα την κατά δέκα χρόνια νεότερη σύζυγό του.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ο δράστης δεν φάνηκε να μετανιώνει ακόμα και μετά τη σύλληψη του στο αστυνομικό τμήμα της Τούμπας.

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ: Το μόνο που αναφέρεται είναι ότι ο 83χρονος, οδηγήθηκε στον εισαγγελέα.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο, έχει πολύ μικρή έκταση σε σχέση με το μέγεθος και την τραγικότητα του συμβάντος.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΟΫΠΗΡΧΕ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ:

Δεν υπάρχει κανένα τέτοιο στοιχείο, ούτε κάποια συγκεκριμένη μαρτυρία.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 17/11/2000

ΘΥΜΑ: Μαρία-Κική Αυλωνίτη **ΗΛΙΚΙΑ:** 42 ετών

ΘΥΤΗΣ: Σπύρος Αυλωνίτης **ΗΛΙΚΙΑ:** 48 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Εν διαστάσει σύζυγοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Πετράλωνα Αττικής

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Παραλήρημα από το συζυγοκτόνο».

Ο Σπύρος Αυλωνίτης πυροβόλησε και σκότωσε την εν διαστάσει σύζυγό του με την οποία είχαν αποκτήσει ένα παιδί.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: «Στο παραλήρημά του μιλούσε για μία γυναίκα που αγαπούσε πολύ, για την οποία ήθελε να αυτοκτονήσει». Ο ίδιος δηλώνει: «Την αγαπούσα, θέλω να πεθάνω για να τη συναντήσω. Ήταν ατύχημα, πήγα να αυτοκτονήσω, τράβηξε όπλο και ορίστε τι έγινε...Γιατί να μετανιώσω αφού δεν τη σκότωσα επίτηδες σας λέω».

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ: Ως αιτία του φονικού, προβάλλεται το γεγονός ότι ο Αυλωνίτης δεν ήθελε να χωρίσει με τη γυναίκα του. Σε βάρος του ο εισαγγελέας, άσκησε ποινική δίωξη, για ανθρωποκτονία από πρόθεση, παράνομη οπλοφορία και οπλοχρησία και τον παρέπεμψε στον ανακριτή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΟΫΠΗΡΧΕ ΒΙΑ: Δεν αναφέρονται στοιχεία.

ΛΕΞΕΙΣ-ΦΡΑΣΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ ΠΟΥ «ΕΛΑΦΡΥΝΟΥΝ» ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ

ΔΡΑΣΤΗ: Το άρθρο προβάλλει συνεχώς στην αγάπη που ένιωθε ο δράστης για τη σύζυγό του και την έντονη επιθυμία του να μην χωρίσουν. Καθώς και το γεγονός ότι ήθελε να αυτοκτονήσει.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Η έκταση του άρθρου είναι ελάχιστη. Μοναδικά στοιχεία, είναι η κατάθεση του δράστη και η ποινή που του καταβλήθηκε.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/10/2001

ΘΥΜΑ: Μαρία Χριστοδουλοπούλου

ΗΛΙΚΙΑ: 38 ετών

ΘΥΤΗΣ: Ευστράτιος Κεχράς

ΗΛΙΚΙΑ: 41 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Εν διαστάσει σύζυγοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Πάτρα

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Συζυγοκτόνος με σχέδιο».

Ο Κεχράς, το απόγευμα του Σαββάτου, έφτασε στο σπίτι του θύματος, στην οδό Ναυαρίνου στην Πάτρα από την Πρέβεζα όπου κατοικούσε. Εκεί βρισκόταν και τα 5 παιδιά τους. Κάποια στιγμή, το μυαλό του θόλωσε, πήγε στην κουζίνα και σκότωσε «εν ψυχρώ» τη σύζυγό του.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Ο δράστης αναφέρει, ότι στο σπίτι βρήκε τα 5 παιδιά τους και άρχισε να τα ρωτάει συνεχώς πώς έλεγαν τον άγνωστο άντρα που πήγαινε σπίτι αλλά και μερικές ακόμη λεπτομέρειες που αφορούσαν την εν διαστάσει σύζυγό του. Κάποια στιγμή, χτύπησε το τηλέφωνο, ο Κεχράς απάντησε και τότε ακούστηκε μία βαριά αντρική φωνή. Τότε θόλωσε, πήγε στην κουζίνα όπου βρισκόταν η σύζυγός του και τη σκότωσε. Στη συνέχεια, παραδόθηκε στην αστυνομία και ομολόγησε το έγκλημα με απόλυτη ψυχραιμία.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: Οι αστυνομικοί, δήλωσαν ότι ο Κεχράς φαίνεται να είχε προσχεδιάσει την πράξη του. Ο λόγος είναι ότι είχαν βρει ένα σημείωμα στην κουζίνα του που έγραφε: «Θα σκοτώσω αυτήν και το φίλο της».

ΠΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗ: Δεν αναφέρονται στοιχεία για την ποινή που καταβλήθηκε στο δράστη.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ: Ο συνήγορος, δήλωσε και έχει ως υπερασπιστική γραμμή ότι ο δράστης φοβόταν για την ασφάλεια των παιδιών του, υποστηρίζοντας ότι ο «φίλος» του θύματος τα «χάιδευε».

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΝΑ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΥΠΗΡΧΕ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Δεν υπάρχουν στοιχεία.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ «ΕΛΑΦΡΥΝΟΥΝ» ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΘΥΤΗ: «Το μυαλό του θόλωσε». Επίσης, το γεγονός ότι αναφέρονται αναλυτικά στη συζήτηση, που είχε ο δράστης με τα παιδιά του, για τις σχέσεις της εν διαστάσει συζύγου του και την έμφαση που δίνεται στο «τηλεφώνημα με την αντρική φωνή». Από αυτά τα στοιχεία, συμπεραίνεται η έντονη ζήλια του δράστη και η αναμενόμενη πράξη του.

ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Η έκταση που δίνεται είναι ελάχιστη σε σχέση με την τραγικότητα του γεγονότος.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 08/04/2005

ΘΥΜΑ: Σπυριδούλα Γεωργοπούλου

ΗΛΙΚΙΑ: 49 ετών

ΘΥΤΗΣ: Απόστολος Γεωργόπουλος

ΗΛΙΚΙΑ: 57 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Λάρισα

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Σκότωσε τη γυναίκα του και παραδόθηκε στο Alter. Ο Γεωργόπουλος χτύπησε με μεταλλική σιδερόβεργα (κομμάτι ντέξιου), τη σύζυγό του πολλές φορές στο κεφάλι και το σώμα.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΕΣ: Ο Γεωργόπουλος είχε έντονα ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία συχνά εκδηλώνονταν με κρίσεις ζηλοτυπίας και καυγάδες με τη σύζυγό του.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΟ΄ΠΗΡΧΕ ΒΙΑ: Από μαρτυρίες γειτόνων, παρατηρούμε ότι υπήρχαν καυγάδες στην οικογένεια.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: Δεν υπάρχουν φράσεις που να δικαιολογούν ή να ελαφρύνουν τη θέση του δράστη από το άρθρο. Αντιθέτως, μέσω των γειτόνων, υποστηρίζεται ότι ο δράστης έπασχε από ψυχολογικά προβλήματα.

ΕΚΤΑΣΗ: Η έκταση είναι αρκετά μικρή. Γίνεται απλώς μία αναφορά του γεγονότος, χωρίς λεπτομέρειες και σχολιασμούς.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ – ΠΟΙΝΗ: Το μόνο που γνωστοποιείται, είναι ότι ο δράστης ταξίδεψε από τη Λάρισα στην Αθήνα, για να παραδοθεί σε τηλεοπτικό σταθμό. Οι υπεύθυνοι του σταθμού, ειδοποίησαν τις αρχές.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23/01/2001

ΘΥΜΑ: Αναστασία Ζουμπουρλή

ΗΛΙΚΙΑ: 42 ετών

ΘΥΤΗΣ: Αχιλλέας Παπαδημητρίου

ΗΛΙΚΙΑ: 48 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Νέα Μάκρη – Αττική.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Ο συζυγοκτόνος αρχιφύλακας με κατάρες στο εδώλιο – Βαρύ το ‘κατηγορώ’ των παιδιών του».

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο αρχιφύλακας σκότωσε τη σύζυγό του λόγω ζήλιας και ότι είχε σχέση με άλλον. Στο δικαστήριο που έγινε 16 μήνες μετά οι βασικοί μάρτυρες κατηγορίας ήταν τα ίδια τα παιδιά του. Η 15χρονη Σταυρούλα και οι δύο αδερφές της.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΚΟΡΗΣ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: «Ήταν βίαιος και χτυπούσε συχνά τη γυναίκα του. Υπήρξε και βιασμός υπό την απειλή όπλου.»

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΛΛΩΝ ΣΥΓΓΕΝΩΝ: Η αδερφή του θύματος στο δικαστήριο, φώναζε λέγοντας: «Δολοφόνε, άφησες 3 παιδιά στο δρόμο.»

Ο 80χρονος Γιώργος Ζουμπουρλής, πατέρας του θύματος, φώναζε στους δικαστές « Σκότωσε το στολίδι μου για μια άλλη γυναίκα». Απαίτησε επίσης, την παραδειγματική τιμωρία του δράστη.

ΈΚΤΑΣΗ ΆΡΘΡΟΥ: Αν και το άρθρο είναι αρκετά μεγάλο σε έκταση, δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία για το ποια ήταν η βασική αιτία του φόνου. Οι πληροφορίες είναι ανεπαρκείς και δεν εστιάζουν την προσοχή του αναγνώστη στο δράστη, το θύμα και την προβληματική τους σχέση.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/01/2001

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ : «Συγγνώμη» από το συζυγοκτόνο αρχιφύλακα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΚΟΡΗΣ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: «Ήταν βίαιος και χτυπούσε συχνά τη γυναίκα του. Υπήρξε και βιασμός υπό την απειλή όπλου.»

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗ: Ο δράστης επέμενε ότι τα λόγια της κόρης του ήταν ψέματα και ισχυριζόταν ότι η γυναίκα του είχε εξωσυζυγική σχέση. Σε κάποια

στιγμή ζήτησε «συγνώμη» αλλά μετά από λίγο συνέχισε τη δική του άποψη σχετικά με την εξωσυζυγική σχέση του θύματος.

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΣΥΓΓΕΝΩΝ: Ο αδερφός του δράστη υποστήριξε ότι το θύμα και τα παιδιά χτυπούσαν το δράστη. Η δήλωσή του προκάλεσε μεγάλη σύγχυση και βίαιη αντίδραση των συγγενών του θύματος.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 02/02/2001

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: Ισόβια στον συζυγοκτόνο αρχιφύλακα.

ΠΟΙΝΗ: Η ποινή που καταβλήθηκε στο δράστη ήταν η ισόβια κάθειρξη.

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ: Τα 3 ανήλικα κορίτσια – οι σκληρότεροι κατηγοροί του πατέρα τους ζήτησαν να τιμωρηθεί η πράξη του δράστη. Η μεγαλύτερη κόρη ξέσπασε σε λυγμούς από την απόφαση του δικαστηρίου.

Ο Γιώργος Ζουμπουρλής, ισχυρίστηκε ότι αισθάνθηκε δικαιωμένος, λέγοντας ότι το παιδί του να μην ξαναδεί φως αλλά και αυτός θα βλέπει για όλη του τη ζωή τον ήλιο μέσα από τα κάγκελα της φυλακής.

ΔΙΚΑΣΤΕΣ-ΕΝΟΡΚΟΙ: Δεν αναγνώρισαν κανένα ελαφρυντικό στον 48χρονο δράστη και απέρριψαν τον ισχυρισμό της υπεράσπισης ότι «το έγκλημα τελέστηκε εν βρασμώ ψυχικής ορμής».

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 04/10/2004

ΘΥΜΑ: Μάρθα Μπαρδούση ΗΛΙΚΙΑ: 34 ετών

Ιωάννης Μπαρδούσης ΗΛΙΚΙΑ: 9 ετών

Ιωάννης Ποταμίτης ΗΛΙΚΙΑ: 66 ετών

Αγγελική Ποταμίτη ΗΛΙΚΙΑ: 65 ετών

ΘΥΤΗΣ: Γεώργιος Μπαρδούσης ΗΛΙΚΙΑ: 34 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Η Μάρθα Μπαρδούση ήταν η σύζυγος του θύτη, ο Ιωάννης γιος και η Αγγελική-Ιωάννης Ποταμίτης τα πεθερικά του θύτη.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αλικανά Ζακύνθου.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Το ταραγμένο του μυαλό σκόρπισε το θάνατο»

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο δράστης σκότωσε τη σύζυγο, το γιο και τα πεθερικά του με κυνηγετική καρμπίνα και στη συνέχεια αυτοκτόνησε. Πρώτα όμως, καθάρισε τα αίματα από τα πτώματα, τα τοποθέτησε έπειτα στα κρεβάτια τους τοποθετώντας πάνω τους εικόνες Αγίων.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Ο δράστης αντιμετώπιζε σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα και κατά το παρελθόν είχε παραπεμφθεί στην Δικαιοσύνη για παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΕΣ: Ο αυτόχειρας, το τελευταίο χρονικό διάστημα αντιμετώπιζε ψυχολογικά προβλήματα και έπαιρνε ψυχοφάρμακα χωρίς ωστόσο να έχει νοσηλευτεί σε ψυχιατρική κλινική. Ψυχολογικά προβλήματα όμως, φέρεται να αντιμετώπιζε και η σύζυγός του την οποία παρακολουθούσε γιατρός της περιοχής.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΤΙ ΠΡΟΪΠΗΡΧΕ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Σύμφωνα με μαρτυρίες γειτόνων, οι συνεχείς καυγάδες ήταν η αιτία που έφυγε η σύζυγος από το σπίτι.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: Οι αστυνομικοί που βρέθηκαν στο χώρο των εγκλημάτων, βρήκαν και μία επιστολή γραμμένη από τον αυτόχειρα

δράστη. Ήταν μία επιστολή με ασυναρτησίες και χωρίς νόημα. Στοιχείο που επιβεβαιώνει το διαταραγμένο μυαλό του δράστη.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο είναι αρκετά μικρό σε έκταση σε σχέση με τα τραγικά εγκλήματα που διαδραματίστηκαν.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 14/05/1996

ΘΥΜΑ: Ελένη Πίσχου   **ΗΛΙΚΙΑ:** Δεν αναφέρεται

ΘΥΤΗΣ: Ιωσήφ Βαγιωνής   **ΗΛΙΚΙΑ:** Δεν αναφέρεται

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Ερωτική σχέση.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αττική.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: «Βαγιωνής: Ολέθρια σχέση»

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ Το ανεξέλεγκτο πάθος οδήγησε το Βαγιωνή στην τραγική κατάληξη μίας παράφορης σχέσης. Στο δικαστήριο, ποτάμια ιδρώτα έσταζε η αγωνία του «Σήφη της Νέλλης» να πείσει για το ακριβό τίμημα της «οριακής πρόκλησης» ενός ακραίου ερωτικού σμιξίματος. Στην προσπάθειά του να ξορκίσει το πορτραίτο του βίαιου, αδιάφορου ακόμα και απάνθρωπου εραστή, ο Βαγιωνής επιδόθηκε στην αρχή της απολογίας του σε έναν αγώνα ανατροπής αυτής της εικόνας.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Ο Βαγιωνής, ξεκίνησε την απολογία του κάνοντας μία αναδρομή στο παρελθόν του. Ξεκινάει από την παιδική του ηλικία και φτάνει στη χρονική στιγμή που το αμοιβαίο πάθος με την Πίσχου κατέληξε στο θάνατο – δυστύχημα. Δηλώνει: «Παίζαμε ένα παιχνίδι που δεν ήμαστε ικανοί να παίξουμε. Το μυαλό μας είχε «κολλήσει» εκείνη την ημέρα. Μου μιλούσε για αυτοκτονία, για αφρικανικά μαχαίρια. Ήμασταν μεθυσμένοι και τραβήξαμε στα άκρα όπως τόσες άλλες φορές. Όταν έπεσε πάνω στο μαχαίρι, νόμιζα ότι με κορόιδευε. Για όνομα του Θεού, αγαπιόμαστε. Ήταν το ερωτικό ταίρι της ζωής μου και το ξέρω βαθιά δεν θα υπάρξει άλλο. Ήθελα να την πείσω λογικά για τα παράλογα που έλεγε και κάναμε αυτό το παιχνίδι και έγινε ότι έγινε. Η τραγωδία μας». Απολογείται και ζητάει 'συγγνώμη' για τον πόνο που έδωσε σε τόσους ανθρώπους και για την άδικη απώλεια που προκάλεσε άθελά του. Αναφέρει το θύμα ως την πρέζα του. Είχανε μία ερωτική σχέση μοναδική . Είχανε ανακαλύψει έναν δικό τους κόσμο. Ωστόσο τον κούραζαν οι ψυχικές της μεταπτώσεις. Απέκτησε ένα παιδί μαζί της αν και ο ίδιος δεν

ήθελε. Ωστόσο αυτό τους έδεσε με έναν ισχυρό κρίκο . Προσπάθησαν να χωρίσουν αλλά δεν γινόταν. Η ερωτική τους ζωή, θα μπορούσε να είχε ακόμα και το στοιχείο της αθλιότητας. Αναφέρει: ' Δεν μπορώ να νιώθω περηφάνια γιατί κάποια στιγμή ανακαλύψαμε τη βία στον έρωτα. Δεν υπήρχε κοινή λογική. Είχαμε δημιουργήσει προβλήματα στους δικούς μας ανθρώπους. Λέγαμε τους εαυτούς μας πρεζάκηδες. Υπήρχαν στιγμές πολύ τρυφερές και άλλες άσχημες, απελπισμένες. Δεν είμαι περήφανος για τη συμπεριφορά μου. Όμως είχαμε κοινή μέθη. Εκείνη τη μέρα το μυαλό μας ήταν κολλημένο. Ήταν μία οριακή πρόκληση στην οποία παρασυρθήκαμε και οι δύο. Δεν είμαι δολοφόνος. Είμαι θύμα μίας τραγωδίας. Της τραγωδίας μας.'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ: Το θύμα παρουσιάζει το Βαγιωνή ως βίαιο, αδιάφορο ακόμα και απάνθρωπο εραστή. Επίσης και ανάλγητο πατέρα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΥΠΗΡΧΕ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Ο ίδιος ο θύτης αναφέρει ότι η σχέση τους άγγιζε τα όρια της αθλιότητας και αργότερα ανακάλυψαν τη βία στον έρωτα.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗ ΑΠΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ: Ο θύτης χαρακτηρίζεται ως ένας άνθρωπος που το 'ανεξέλεγκτο πάθος του' οδήγησε στην τραγική κατάληξη μίας παράφορης σχέσης. Όταν μιλάει για τη σχέση του με το θύμα, στο άρθρο αναφέρεται: 'ποτέ ξανά τα αδύνατα σημεία ενός θύματος δεν έχουν ειπωθεί με τόση προσεγμένη λεπτότητα από το θύτη. Η απολογία του διακόπτεται από πολλά «φλας-μπακ». Στο τέλος ο αρθρογράφος αναρωτιέται: "Ένα ατύχημα λοιπόν? Μία τραγωδία που βιώνει καθημερινά όντας ο μόνος ζωντανός πρωταγωνιστής του δράματος?"

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Γίνεται μία εκτενή αναφορά στην δολοφονία που διαπράχθηκε μέσω της απολογίας του ίδιου του δράστη με πολλά στοιχεία για το προφίλ και του θύτη και του θύματος. Επίσης αναφέρονται αρκετά στοιχεία για τη μεταξύ τους σχέση.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 29/05/2000

ΘΥΜΑ: Άντα Σίμου **ΗΛΙΚΙΑ:**38 ετών

ΘΥΤΗΣ: Γρηγόρης Κούλας **ΗΛΙΚΙΑ:**40 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αττική

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: Δικάζεται για το φόνο ο δικηγόρος συζυγοκτόνος.
'Κλειδί η ψυχική νόσος'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο πετυχημένος δικηγόρος με την υψηλή οικονομική επιφάνεια αλλά και την εξ όψεως ήρεμη και ευτυχισμένη οικογενειακή ζωή στραγγάλισε τη γυναίκα του μέσα στο ίδιο τους το σπίτι. Ο δράστης ομολόγησε το έγκλημα μετά από μέρες.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Ο θύτης δήλωσε ότι το Δεκέμβριο του 1998, έμαθε ότι η γυναίκα του τον απατούσε. Από εκείνη τη στιγμή η ζωή του έχασε το νόημά της. Δεν τον ενδιέφερε τίποτα. Άρχισε να επισκέπτεται ψυχιάτρους και να ακολουθεί συγκεκριμένη θεραπευτική αγωγή.

ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ: Η υπερασπιστική γραμμή που ακολουθήθηκε αναφερόταν στην ψυχική διαταραχή του και μειωμένο καταλογισμό σύμφωνα με τους ειδικούς που τον εξέτασαν. Οι συνήγοροι της υπεράσπισης δεν κατάφεραν να στοιχειοθετήσουν βρασμό ψυχικής ορμής.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: Η πολιτική αγωγή ενδέχεται να επικαλεσθεί και 'κακή συμπεριφορά του δράστη προς τη σύζυγό του, για μεγάλο χρονικό διάστημα πριν από την πράξη, που ενδεχομένως να οφειλέτο σε εξωσυζυγικές του δραστηριότητες.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 08/11/2000 και 31/01/2000

ΤΙΤΛΟΣ: 'Ισόβια στον συζυγοκτόνο Γρήγορο Κούλα. -Κανένα ελαφρυντικό για το δολοφόνο'.- 'Απέρριψαν το «εν βρασμό»

ΜΑΡΤΥΡΕΣ: Κεντρικό ρόλο στην υπόθεση έπαιξε η αυτόκλητη παρουσία μάρτυρα, του μεσήλικα βιοτέχνη Κόντου ο οποίος ισχυρίστηκε ότι διατηρούσε παράνομο ερωτικό δεσμό με το θύμα.

ΠΟΙΝΗ: Ένοχος για ανθρωποκτονία από πρόθεση κρίθηκε ο Κούλας και του καταβλήθηκε η ποινή της ισόβιας κάθειρξης. Η επίκληση της υπεράσπισης για ψυχική διαταραχή δεν έφερε αποτέλεσμα και δεν αναγνωρίστηκε ως ελαφρυντικό.

ΈΚΤΑΣΗ: Η έκταση είναι αρκετά μεγάλη χωρίς ωστόσο επαρκείς πληροφορίες για το θύτη και το θύμα.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18/03/1996

ΘΥΜΑ: Ελένη Ζώνη   ΗΛΙΚΙΑ:45 ετών

ΘΥΤΗΣ: Σωτήρης Ζώνης   ΗΛΙΚΙΑ:54 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Λαδοχώρι Θεσπρωτίας

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Οικογενειακή τραγωδία'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο Ζώνης σκότωσε τη σύζυγό του με καραμπίνα μέσα στο σπίτι τους. Στη συνέχεια, αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Παρουσιάζεται, ο Ζώνης ως ένας άνθρωπος που ζήλευε υπερβολικά τη σύζυγό του και έφτασε στο σημείο να την πυροβολήσει και να τη σκοτώσει.

ΦΡΑΣΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ ΠΟΥ ΕΛΑΦΡΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ: Το άρθρο, δίνει έμφαση στην υπερβολική ζήλια του δράστη και εστιάζεται εκεί. Παρουσιάζει για μία ακόμη φορά, ένα συζυγοκτόνο που δεν μπόρεσε να λειτουργήσει υπό την επήρεια της λογικής εξ αιτίας αυτού του συναισθήματος δηλαδή της ζήλιας.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ο δράστης νοσηλεύεται, με σοβαρά τραύματα στο νοσοκομείο 'Χατζηκώστα' Ιωαννίνων . Όταν έγινε η δολοφονία, τα δυο τους παιδιά βρίσκονταν μπροστά. Υπέστησαν ισχυρό σοκ με αποτέλεσμα το ένα από αυτά να νοσηλεύεται στο νοσοκομείο 'Φιλιατών'.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο, σχετικά με το μέγεθος της οικογενειακής τραγωδίας είναι πολύ μικρό και με ανεπαρκείς πληροφορίες.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 13/06/1996

ΘΥΜΑ: Ευδοκία Πιτσούνη   **ΗΛΙΚΙΑ:**41 ετών

ΘΥΤΗΣ: Ιωάννης Πιτσούνης **ΗΛΙΚΙΑ:**58 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Ευαγγελίστρια

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Φόνος από ζήλια'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο Πιτσούνης σκότωσε τη σύζυγό του χτυπώντας τη με το κοντάκι κυνηγετικού όπλου. Ο δράστης έκρυψε το όπλο και τα ρούχα του εγκλήματος, αλλά στην ανάκριση ομολόγησε τα πάντα.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ 'ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΟΥΝ' ΤΗΝ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ: Από τον τίτλο του άρθρου 'φόνος από ζήλια' αυτόματα, ο δράστης έχει ένα 'ελαφρυντικό', αυτό της ζήλιας. Επίσης και στο υπόλοιπο κείμενο τονίζεται το έντονο αυτό συναίσθημα

ΈΚΤΑΣΗ: Η έκταση είναι πολύ μικρή και οι πληροφορίες είναι ελλείψεις.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 10/12/1996

ΘΥΜΑ: Δέσποινα Κώτση   ΗΛΙΚΙΑ:20 ετών

ΘΥΤΗΣ: Βασίλης Μουζακίτης   ΗΛΙΚΙΑ:25 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι. Βρίσκονταν εν διαστάσει.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αττική

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Ζωή – κόλαση . Θάνατος θρίλερ. 'Θεατής η αστυνομία στο διπλό φόνο εν ψυχρώ.'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο Μουζακίτης πήγε στο διαμέρισμα της εν διαστάσει συζύγου του για να την πείσει να επιστρέψει σπίτι τους. Εκείνη αρνήθηκε. Άρχισαν να τσακώνονται και εκείνος πήρε ένα μαχαίρι και την τραυμάτισε ελαφρά στο στήθος. Η κοπέλα βγήκε αιμόφυρτη στο δρόμο. Ο δράστης το έβαλε στα πόδια. Αργότερα επέστρεψε στο σπίτι της κοπέλας. Πυροβόλησε στα παράθυρα και έσπασε τα τζάμια. Ύστερα από πληροφορίες έμαθε, σε ποιο νοσοκομείο νοσηλευόταν η σύζυγός του. Πήγε εκεί, πυροβόλησε και τη σκότωσε. Στη συνέχεια σκότωσε και την πεθερά του.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Ο Μουζακίτης υποψιαζόταν απιστία. Η παθολογική ζήλια που της είχε και οι ξυλοδαρμοί που είχε υποστεί η σύζυγός του τον οδήγησε τελικά στο έγκλημα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΑΣ: Υπάρχουν στοιχεία βίας στο ζευγάρι. Αναφέρεται ότι η κοπέλα δεχόταν πολύ συχνά ξυλοδαρμούς.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΕΣ: Η σχέση δεν πήγαινε πολύ καλά. Οι φασαρίες ήταν συχνό φαινόμενο. "Ένωθα ότι θα φύγει η μεσοτοιχία από το θόρυβο που έκαναν" έλεγε μία γειτόνισσα. Οι περίοικοι είχαν καλέσει αρκετές φορές την αστυνομία, αλλά πάντα κάποτε τελείωναν. Η κοπέλα αποφάσισε να φύγει από το σπίτι. Εκείνος την ήθελε σπίτι, εκείνη όμως αρνιόταν πεισματικά.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΠΑΤΕΡΑ ΘΥΤΗ: ' Ήταν η καλύτερη κοπέλα. Αυτός ο κύριος (έτσι αποκάλεσε το γιο του) είχε πάρει από το στρατό απολυτήριο διότι είχε

ψυχολογικά προβλήματα. Έφευγε από το σπίτι συνεχώς και γυρνούσε με τουρίστριες. Αυτό γινόταν συνεχώς.'

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ο δράστης δηλώνει μετανιωμένος και ρίχνει τα βάρη στη πεθερά του. Δικαιολογεί τη ζήλια του ότι την έπιασε να τον απατά. Ωστόσο μετανιώνει και δήλωσε στους δημοσιογράφους ότι 'θα πάω στην κηδεία της γυναίκας μου, ο μισός εαυτός μου είναι εδώ και ο άλλος μισός μαζί της.

ΠΟΙΝΗ: Σε βάρος του Μουζακίτη ασκήθηκε δίωξη για παράνομη οπλοφορία και οπλοχρησία, δολοφονία εκ προθέσεως, διακεκριμένη περίπτωση φθοράς και κατοχή παρανόμου. Παραπέμφθηκε να απολογηθεί σε τακτικό ανακριτή.

ΈΚΤΑΣΗ: Αρκετά μεγάλη είναι η έκταση του άρθρου με αρκετά στοιχεία για τη σχέση του ζευγαριού. Επίσης και πληροφορίες για το πώς ακριβώς εξελίχθηκαν τα γεγονότα.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:26/06/1996

ΘΥΜΑ: Δέσποινα Μάντζιου   **ΗΛΙΚΙΑ:**26 ετών

ΘΥΤΗΣ: Κώστας Μάντζιος   **ΗΛΙΚΙΑ:**32 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Ιωάννινα

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: ‘Μάρτυρες τα παιδιά – Σκότωσε τη γυναίκα του και αυτοπυρπολήθηκε μπροστά στα κοριτσάκια του ο 32χρονος αστυφύλακας’.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο 32χρονος αστυφύλακας πυροβόλησε με περίστροφο τη γυναίκα του. Η σφαίρα την βρήκε κατευθείαν στο κεφάλι και ο θάνατος ήταν ακαριαίος. Στη συνέχεια ο Μάντζιος έβαλε το περίστροφο στο σαγόνι του και αυτοπυροβολήθηκε. Μάρτυρες του τραγικού περιστατικού τα 2 ανήλικα κοριτσάκια του ζευγαριού 7 και 4 ετών.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Δεν υπάρχουν στοιχεία για το γιατί ο δράστης οδηγήθηκε στο έγκλημα και στη συνέχεια αυτοκτόνησε. Δεν υπάρχει επίσης κανένας σχολιασμός από εφημερίδες.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΕΣ: Το περιστατικό συγκλόνισε την κοινωνία των Ιωαννίνων και ιδιαίτερα τους γείτονες και φίλους του ζευγαριού. Όλοι έλεγαν και πίστευαν ότι το ζευγάρι ήταν ευτυχισμένο και δεν αντιμετώπιζε προβλήματα. Επίσης οι γείτονες δεν άκουγαν κανένα τσακωμό ή φασαρία.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑ: Γίνονται ανακρίσεις για τα αίτια που οδήγησαν τον αστυνομικό σε αυτή την πράξη. Το νέο αυτό περιστατικό επανέφερε το θέμα της οπλοφορίας των αστυνομικών και μετά τη λήξη της βάρδιάς του.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Ένα άρθρο σχετικά μικρό. Δεν υπάρχουν στοιχεία και μαρτυρίες που να ρίχνουν ‘φως’ στην υπόθεση. Απλά αναφέρεται το περιστατικό και κάποιες μαρτυρίες γειτόνων που όμως δεν αποδεικνύουν τα αίτια.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:26/10/1996

ΘΥΜΑ: Βασίλης Παπαγιαννίδης **ΗΛΙΚΙΑ:**52 ετών

ΘΥΤΗΣ: Χουνίτα Γκιλέτ **ΗΛΙΚΙΑ:**27 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Εξάρχεια Αττικής

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: “Έπνιξε τον άντρα της”

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Η Παπαγιαννίδα επιτέθηκε στο σύζυγό της και αφού τον χτύπησε στο πρόσωπο, έσφιξε δυνατά το λαιμό του με τα χέρια της και τον σκότωσε.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Σύμφωνα με τα λεγόμενα της στους αστυνομικούς η Παπαγιαννίδα, δεν είχε καταλάβει τι είχε συμβεί. Όταν τον έσφιξε στο λαιμό με τα χέρια της νόμιζε ότι απλά λιποθύμησε και η ίδια έφυγε από το δωμάτιο. Όταν αργότερα ξαναπήγε, συνειδητοποίησε ότι ήταν νεκρός. Ειδοποίησε το Ε.Κ.Α.Β. και στη συνέχεια, ειδοποίησε και την αστυνομία.

ΑΙΤΙΑ ΠΟΥ ΤΗΝ ΟΔΗΓΗΣΕ ΣΤΗ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ: Σύμφωνα με τα λεγόμενα της Παπαγιαννίδα, τα αίτια που την οδήγησαν στην επίθεση-δολοφονία ήταν ότι το ζευγάρι αντιμετώπιζε οικονομικά προβλήματα. Έγινε καυγάς και στη συνέχεια η ίδια του επιτέθηκε με αποτέλεσμα να προκαλέσει το θάνατό του.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΟΫΠΗΡΧΕ ΒΙΑ: Δεν υπάρχουν τέτοιου είδους πληροφορίες ή μαρτυρίες από συγγενείς ή γείτονες.

ΠΟΙΝΗ ΠΟΥ ΕΠΙΒΛΗΘΗΚΕ: Το μόνο στοιχείο που έγινε γνωστό είναι ότι η Παπαγιαννίδα οδηγήθηκε στον Εισαγγελέα.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Η εφημερίδα, παρουσιάζει το άρθρο με θέμα ‘συζυγοκτονία’, με μία σύντομη περιγραφή. Δεν υπάρχουν σχόλια, ούτε παρεμβάλλονται περαιτέρω πληροφορίες.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 19/04/2002

ΘΥΜΑ: Αδαμαντία Σαμοθράκη **ΗΛΙΚΙΑ:** 63 ετών

ΘΥΤΗΣ: Ευστράτιος Σαμοθράκης **ΗΛΙΚΙΑ:** 67 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Μυτιλήνη

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Σκότωσε τη γυναίκα του και αυτοκτόνησε. Ο πόνος έγινε φονιάς'.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο Ευστράτιος Σαμοθράκης, πρόσφατα, έμαθα ότι έπασχε από καρκίνο του παγκρέατος. Μαχαίρωσε τη σύζυγό του και στη συνέχεια αυτοκτόνησε.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Ο δράστης και αυτόχειρας, παρουσιάζεται, ως ένα άτομο που έπασχε από ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία επιδεινώθηκαν με το πρόβλημα υγείας του. Στο σπίτι, βρέθηκαν πολλές ιατρικές εξετάσεις, αλλά και ψυχιατρικές γνωματεύσεις καθώς ο ηλικιωμένος άντρας είχε πέσει σε κατάθλιψη αφού είχε μάθει ότι ήταν άρρωστος.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΟΥΝ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ: Τα ΜΜΕ μέσα από τον τίτλο, επιβεβαιώνουν με τον δικό τους τρόπο, την αιτία του φονικού – τον πόνο. Αλλά και τα ψυχιατρικά προβλήματα που είχε ο δράστης είναι γεγονότα που 'δικαιολογούν' το φονικό και την αυτοκτονία.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΕΣ: Η κοινωνία της Αγιάσου ήταν συγκλονισμένη από την απίστευτη τραγωδία. Όλοι μιλούσαν για ένα ζευγάρι αγαπημένο και φιλήσυχο. Ήταν και οι δυο αγρότες, δεν είχαν παιδιά και δεν αντιμετώπιζαν οικονομικά προβλήματα.

Ιδιοκτήτης καφενείου απέναντι από το σπίτι του ζευγαριού δήλωσε: 'ήταν ήσυχος άνθρωπος. Ερχόταν τακτικά εδώ και τρία χρόνια στο μαγαζί. Ήταν μία χαρά, δεν είχε προβλήματα. Εδώ και ένα μήνα όμως περίπου δεν ήταν καλά. Πήγαινε συχνά στους γιατρούς, έλεγε ότι πονούσε στην κοιλιά και από εξετάσεις βρήκαν τι είχε.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Αρκετά μεγάλο και περιληπτικό με αρκετά στοιχεία και μαρτυρίες γνωστών και γειτόνων.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 24/12/2003

ΘΥΜΑ: Δημήτρης Τσιάμης **ΗΛΙΚΙΑ:** 48 ετών

ΘΥΤΗΣ: Παρασκευή Τσιάμη **ΗΛΙΚΙΑ:** 52 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Βόλος

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Καρατόμησε το σύζυγό της.'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Η Παρασκευή Τσιάμη έκοψε με μπαλτά το κεφάλι του συζύγου της, την ώρα που αυτός κοιμόταν στον καναπέ. Κατόπιν παραδόθηκε στην αστυνομία και ομολόγησε την πράξη της.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗ: Η δράστης υποστηρίζει ότι ο σύζυγός της την κακομεταχειριζόταν. Αποφάσισε για αυτό το λόγο να τον σκοτώσει.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Δεν παρουσιάζει το άρθρο περισσότερα στοιχεία για τη δράστη. Δεν υπάρχουν γενικότερες πληροφορίες. (όπως αν υπήρχε οικογενειακή

βία, μαρτυρίες γειτόνων και αστυνομίας) για να σχηματιστεί το προφίλ.

ΠΟΙΝΗ: Δεν δίνονται πληροφορίες για την ποινή που καταβλήθηκε.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο κάνει μία τυπική αναφορά, στο τι ακριβώς διαδραματίστηκε. Δεν γίνεται κανένα σχόλιο για το θύτη αλλά ούτε και για το θύμα.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 30/01/2004

ΘΥΜΑ: Αθανασία Καραππουκίδη

ΗΛΙΚΙΑ:39ετών

ΘΥΤΗΣ: Θεόδωρος Καραππουκίδης

ΗΛΙΚΙΑ:46 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Κομοτηνή.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: '21 χρόνια στο συζυγοκτόνο'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο Καραππουκίδης, πυροβόλησε εξ' επαφής μία φορά στο στήθος τη σύζυγό του και τη σκότωσε.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Δεν παρουσιάζεται κανένα στοιχείο για το δράστη παρά μόνο ότι σκότωσε τη σύζυγό του. Δεν υπάρχουν πληροφορίες για την αιτία που οδήγησαν το δράστη στο έγκλημα.

ΠΟΙΝΗ: Η ποινή που καταβλήθηκε στο δράστη ήταν 21 χρόνια κάθειρξη με την κατηγορία της ανθρωποκτονίας από πρόθεση. Επίσης και για παράνομη οπλοφορία και οπλοχρησία. Μετά τη δίκη, οδηγήθηκε στις δικαστικές φυλακές της Κομοτηνής.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Η έκταση του άρθρου, είναι πολύ μικρή. Αναφέρεται απλώς το έγκλημα και η ποινή του δράστη.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 17/07/1997

ΘΥΜΑ: Θεοδώρα Κατσάνου   **ΗΛΙΚΙΑ:**38 ετών

ΘΥΤΗΣ: Ευάγγελος Κατσάνος   **ΗΛΙΚΙΑ:**65 ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Λαύριο Αττικής.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: ‘65χρονος σκότωσε από ζήλια την 38χρονη σύζυγό του. τη σκότωσε και το μετάνιωσε.’

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Στις 16/07/1997 η Θεοδώρα Κατσάνου, ετοιμάστηκε να πάει στην δουλειά της. Σε ένα εργοστάσιο χρωμάτων στο Κορωπί. Ο σύζυγός της ξύπνησε και το ζευγάρι άρχισε να καυγαδίζει. Ο Κατσάνος, της είπε να μην πάει στη δουλειά. Εκείνη όμως επέμενε να φύγει. Ο 65χρονος, πήρε ένα παλιό πιστόλι που είχε στο συρτάρι και πυροβόλησε εναντίον της 5 φορές. Το φονικό εκτυλίχτηκε, μπροστά στα δυο τους παιδιά 19 και 16 ετών.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ‘ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΟΥΝ’ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ: Πρώτα από όλα, ο τίτλος της εφημερίδας δίνει την αιτία του φονικού «την εκτέλεσε από ζήλια». Στη συνέχεια αναφέρεται στο δράστη η φράση «...φορτισμένος από την ερωτική ζήλια που τον κυρίευε...». Φράσεις που απενοχοποιούν το δράστη. Υπό την επήρεια της ζήλιας και του ερωτικού συναισθήματος, δεν μπόρεσε ο δράστης να αντιδράσει ψύχραιμα. Ο Κατσάνος παρουσιάζεται ως ο κλασσικός ζηλιάρης σύζυγος που πίστευε ότι η γυναίκα του τον απατούσε και τον προκάλεσε να οδηγηθεί σε ακραίες λύσεις.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗ: Ο δράστης πίστευε ότι η σύζυγός του τον απατούσε για αυτό το λόγο της απαγόρευσε να πάει να δουλέψει. Επειδή όμως εκείνη επέμενε, ‘θόλωσε’, όπως χαρακτηριστικά ομολογεί. Στη συνέχεια παραδόθηκε στην αστυνομία λέγοντας : ‘Πάρτε το όπλο μου. Σκότωσα τη γυναίκα μου’. Αναφέρεται και στα παιδιά του λέγοντας: ‘Τα λυπάμαι γιατί έμειναν χωρίς πατέρα και μητέρα’

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΟΨΠΗΡΧΕ ΒΙΑ ΣΤΟ ΖΕΥΓΑΡΙ:

Υπάρχουν πληροφορίες που πιστοποιούν ότι υπήρχε βία στο ζευγάρι.

Εξαιτίας της πεποίθησης του Κατσάνου ότι η σύζυγός του τον απατούσε, γίνονταν συχνά καυγάδες. Σύμφωνα με την αστυνομία ο Κατσάνος είχε απειλήσει τη σύζυγό του ότι θα την σκοτώσει αλλά όσοι τον είχαν ακούσει δεν τον είχαν πάρει στα σοβαρά.

ΠΟΙΝΗ: Σε βάρος του ασκήθηκε ποινική δίωξη για ανθρωποκτονία από πρόθεση, παράνομη οπλοφορία, οπλοχρησία και παράνομη κατοχή φυσιγγιών. Παραπέμφθηκε να απολογηθεί σε τακτικό ανακριτή.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο έχει αρκετά μεγάλη έκταση. Παραθέτει αρκετά στοιχεία καθώς και την ποινή που καταβλήθηκε στον συζυγοκτόνο.

Παρουσιάζεται, μία αρκετά ολοκληρωμένη εικόνα του συμβάντος.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23/06/1998

ΘΥΜΑ: Αγγελική Πολίτη

ΗΛΙΚΙΑ: 52ετών

ΘΥΤΗΣ: Στυλιανός Φραγκάκης

ΗΛΙΚΙΑ: 57ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Περιστερί Αττικής.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Στα 57 του αυτόχειρας και συζυγοκτόνος'.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο Στυλιανός Φραγκάκης εισέβαλε στο διαμέρισμα του. Απέναντι του στεκόταν τρομαγμένοι η σύζυγός του, ο γιος τους και κάποιοι ένοικοι της πολυκατοικίας. Ζήτησε να περάσουν όλοι έξω εκτός από τη σύζυγό του. Λίγο αργότερα ακούστηκαν τρεις πυροβολισμοί. Όταν εισέβαλλαν οι αστυνομικοί, αντίκρισαν, την Αγγελική Πολίτη στο πάτωμα και δίπλα της τραυματισμένο το Φραγκάκη.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΕΣ: Το τελευταίο διάστημα, το ζευγάρι δεν τα πήγαινε πολύ καλά. Η Πολίτη έφυγε από το σπίτι της και πήγε να μείνει με το μεγαλύτερο γιο της. Ο Φραγκάκης, της ζήτησε πολλές φορές να γυρίσει στο σπίτι. Εκείνη όμως αρνιόταν.

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Ο θύτης χρησιμοποίησε ως έσχατη λύση το φόνο αφού δεν υπήρχε άλλος τρόπος να την κάνει να γυρίσει πίσω. Προφανώς δεν μπορούσε να δεχτεί την απόρριψη από τη σύζυγό του και έτσι οδηγήθηκε στο έγκλημα και στη απόπειρα αυτοκτονίας.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Το μόνο που γνωστοποιείται είναι ότι ο Φραγκάκης, διεκομίσθη στο νοσοκομείο 'Ευαγγελισμός' σε κρίσιμη κατάσταση.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Οι εφημερίδες περιγράφουν την τραγωδία σε αρκετά μικρή έκταση. Ωστόσο οι πληροφορίες που δίνονται είναι αρκετά ικανοποιητικές.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 20/03/1996

ΘΥΜΑ: Μαρία Μαλαπέτσα

ΗΛΙΚΙΑ:38ετών

ΘΥΤΗΣ: Παναγιώτης Μαλαπέτσας

ΗΛΙΚΙΑ:62ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι.

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αλικανά Ζακύνθου

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Πήγε να κάψει τη γυναίκα του'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο δράστης είχε υποψίες ότι η γυναίκα του τον απατά. Αφού την περιέλουσε με οινόπνευμα, επιχείρησε να την κάψει. Η άτυχη γυναίκα, νοσηλεύεται με σοβαρά εγκαύματα στο πρόσωπο.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ 'ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΟΥΝ': Ο δράστης παρουσιάζεται, ως ένας ζηλιάρης σύζυγος που οι υποψίες και μόνο ότι η γυναίκα του τον απατά τον 'εξώθησαν στα άκρα'. (χαρακτηριστική φράση άρθρου). Μία τάση δικαιολόγησης του δράστη στοχεύοντας πάλι στην έλλειψη λογικής που προκαλεί η ζήλια.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ο δράστης μαζί με το γιο του από τον προηγούμενο γάμο που του συμπαραστάθηκε, εξαφανίστηκαν και αναζητούνται από τις αρχές.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο είναι σχετικά μικρό και με ελάχιστες πληροφορίες. Επίσης, δεν υπάρχουν καθόλου μαρτυρίες γνωστών ή γειτόνων.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 07/10/1995

ΘΥΜΑ: Μαργαρίτα Γκιαουράκη **ΗΛΙΚΙΑ:**38ετών

ΘΥΤΗΣ: Εμμ. Γκιαουράκης **ΗΛΙΚΙΑ:**62ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Εν διαστάσει σύζυγοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αμπελόκηποι Αττικής

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: 'Οριστικά ισόβια για τον αστυνομικό'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο δράστης πυροβόλησε και σκότωσε την εν διαστάσει σύζυγό του με το υπηρεσιακό του περίστροφο, μπροστά στο τρίχρονο παιδί τους.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗ: Ο δράστης αρχικά είχε υποστηρίξει, ότι ο θάνατος της γυναίκας του ήταν ατύχημα. Υποστήριξε, ότι η σύζυγός του έκανε κάποια παρατήρηση για τα παιχνίδια, που μόλις είχε αγοράσει με το γιο τους. Αυτός, σηκώθηκε, να φτιάξει το όπλο του, που είχε πέσει από τη θήκη. Η γυναίκα του, φοβήθηκε, πήγε να τον πιάσει από τον καρπό και το όπλο εκπυρσοκρότησε.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Ο δράστης, στο δικαστήριο παραδέχθηκε τη πράξη του ισχυριζόμενος ότι: «βρέθηκε σε βρασμό ψυχικής ορμής από καβγά που είχε προηγηθεί μεταξύ τους».

ΠΟΙΝΗ: Η ποινή που καταβλήθηκε στο δράστη, ήταν ανθρωποκτονία από πρόθεση, η οποία ενισχύθηκε, από τη μετέπειτα συμπεριφορά του δράστη: όπως έγινε γνωστό, δεν αιφνιδιάστηκε από το θάνατο της μητέρας του παιδιού του. Την εγκατέλειψε αιμόφυρτη, χωρίς να καταβάλλει καμία προσπάθεια να την σώσει ή να φροντίσει την παροχή κάποιας βοήθειας. Κρίθηκε ένοχος, χωρίς κανένα ελαφρυντικό και καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη.

ΈΚΤΑΣΗ ΆΡΘΡΟΥ: Η έκταση του άρθρου, είναι αρκετά μικρή. Αναφέρεται περιληπτικά η απόφαση της δίκης. Ωστόσο, δεν υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες ή μαρτυρίες για το περιστατικό.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 28/02/2005

ΘΥΜΑ: Ζωή Ντόντου   **ΗΛΙΚΙΑ:** 36ετών

ΘΥΤΗΣ: Άγγελος Κράδαρη   **ΗΛΙΚΙΑ:** 50ετών

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αλμυρός Βόλου

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: ' Το μωρό έκλαιγε ανάμεσα στα πτώματα'

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο αστυνομικός Κραδάρης πυροβόλησε με το υπηρεσιακό του περίστροφο, τη σύζυγό του και τη σκότωσε. Η 69χρονη πεθερά του, έτρεξε να δει τι συμβαίνει και την πυροβόλησε εξ' επαφής.

Έπειτα, έβαλε το περίστροφο στον κρόταφο και αυτοκτόνησε. Το μωρό που επρόκειτο να υιοθετήσουν, έκλαιγε για δέκα ολόκληρες ώρες, μέχρι να έρθουν ν βρουν τα τρία πτώματα.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΦΟΝΙΚΟΥ: Το θύμα, επιθυμούσε πολύ να υιοθετήσει το επτά μηνών αγοράκι. Είχαν ξεκινήσει τις διαδικασίες, αλλά ο δράστης είχε πολλές αμφιβολίες αν μπορούσε να αναλάβει τέτοια ευθύνη. Επίσης αισθανόταν υπερβολική πίεση από τη σύντροφό του.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΥΠΗΡΧΕ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Το μόνο που γίνεται γνωστό, είναι ότι υπήρχαν συχνοί καυγάδες ανάμεσα στο ζευγάρι. Ο λόγος συνήθως ήταν, αν θα προχωρούσαν στην υιοθεσία του παιδιού ή όχι.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ 'ΕΛΑΦΡΥΝΟΥΝ' ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ: Το γεγονός ότι τονίζουν και δίνουν έμφαση στην υπερβολική πίεση που ένιωθε από τη σύζυγό του, ενώ εκείνος είχε δηλώσει ότι δεν ήξερε αν ήταν έτοιμος για να αναλάβει τέτοια ευθύνη.

ΈΚΤΑΣΗ ΆΡΘΡΟΥ: Το άρθρο είναι σχετικά μικρό σε έκταση. Δεν υπάρχουν μαρτυρίες γειτόνων ή γνωστών.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 05/09/1998

ΘΥΜΑ: Αργυρώ Ρούσση

ΗΛΙΚΙΑ: άγνωστη

ΘΥΤΗΣ: Γιώργος Ρούσσης

ΗΛΙΚΙΑ: άγνωστη

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Παντρεμένοι

ΠΕΡΙΟΧΗ: Αλεποχώρι Αττικής

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: “Ένας φόνος με πολλά θύματα”

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Ο Ιάκωβος Ρούσσης, γιος της οικογένειας Ρούσση, γύρισε από τη θάλασσα σπίτι. Αναζήτησε τη μητέρα του και την αντίκρισε νεκρή μέσα σε λίμνη αίματος. Ο άγνωστος μέχρι εκείνη την ώρα δράστης, είχε πυροβολήσει την άτυχη γυναίκα στο κεφάλι με κυνηγετικό όπλο. Αργά το βράδυ, ο Γιώργος Ρούσσης, σύζυγος του θύματος, παραδόθηκε στην αστυνομία, όπου ομολόγησε την πράξη του. Στην κατοχή του βρέθηκε και το όπλο του εγκλήματος.

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο είναι πολύ μικρό, χωρίς επιπλέον πληροφορίες για τα αίτια της τραγωδίας ή για το προφίλ του δράστη.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία, πέρα από τη δολοφονία και την παράδοση του δράστη στην αστυνομία.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 21/04/1999

ΘΥΜΑ: Παρασκευή Τερζοπούλου   **ΗΛΙΚΙΑ:** 24 ετών

ΘΥΤΗΣ: Νίκος Σεβαστέρης   **ΗΛΙΚΙΑ:** άγνωστη

ΣΧΕΣΗ ΘΥΜΑ-ΘΥΤΗ: Εν διαστάσει σύζυγοι

ΠΕΡΙΟΧΗ:Αττική

ΤΙΤΛΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: “ Τη σκότωσε μπροστά στα μάτια του 4χρονου γιου της”.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: Το ζευγάρι βρισκόταν σε διάσταση. Η μητέρα έμενε μαζί με το παιδί. Ο δράστης τους επισκέφτηκε, το βράδυ και σκότωσε την 24χρονη μητέρα.

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΕΙΤΟΝΩΝ: Μία γειτόνισσα περιγράφει: «άκουσα το μικρό να φωνάζει: ‘σε παρακαλώ μπαμπά μη’». «ύστερα από λίγα λεπτά ακούσαμε πυροβολισμούς. Ο μικρός είχε πατήσει πάνω στο νεροχύτη και φώναζε από το φωταγωγό βοήθεια. Μου έδινε το χέρι του να τον πάρω από εκεί. Έκλαιγε και ήταν γεμάτος αίματα. Κατάφερα και τον τράβηξα. Τον πήρα αγκαλιά. Προσπάθησα να τον ηρεμήσω. ‘η μαμά μου είναι νεκρή.’, έλεγε και ξανάλεγε. Την ίδια στιγμή ο σύζυγός μου τηλεφώνουσε στην Αστυνομία. Τυλίξαμε το παιδί σε μια κουβέρτα και τον πήγαμε στο νοσοκομείο. Ήταν και αυτός τραυματισμένος».

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ: Το μόνο που γίνεται γνωστό, είναι ότι ο δράστης ήταν σε διάσταση με τη σύζυγό του. Έγινε μεγάλη φασαρία γιατί οι αστυνομικοί είδαν το σπίτι άνω κάτω και το τηλέφωνο κομμένο. Η άτυχη γυναίκα, ήταν μαχαιρωμένη στο στέρνο με απανωτά χτυπήματα και στη μέση. Ο δράστης δεν φαίνεται να επηρεάστηκε ούτε από τα παρακάλια του παιδιού του. Υπάρχουν στοιχεία ότι ο δράστης και το θύμα είχαν οικονομικές διαφορές, χωρίς να αποκλείονται και τα άλλα ενδεχόμενα.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Το μόνο που γίνεται γνωστό είναι ότι το παιδί, υπέστη ισχυρό σοκ και νοσηλεύτηκε στο νοσοκομείο Παιδων «Αγία Σοφία».

ΈΚΤΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ: Το άρθρο σε σχέση με την τραγωδία που εκτυλίχτηκε είναι μικρό. Δεν υπάρχουν πληροφορίες για το τι απέγινε ο δράστης, για το αν προϋπήρχε βία και οτιδήποτε άλλο θα μπορούσε να φανεί χρήσιμο.

7.4 ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ

Από τα παραπάνω άρθρα προέκυψαν τα εξής στοιχεία:

1. Σε χρονικό διάστημα 10 ετών στην Ελλάδα είχαμε συνολικά 35 φόνους εκ των οποίων :

Οι 31 φόνοι διαπράχθηκαν από το σύζυγο / σύντροφο και

Οι 4 φόνοι διαπράχθηκαν από τη σύζυγο / σύντροφο

2. Αριθμός δημοσιευμένων συζυγοκτονιών με βάση το φύλο του/της συζυγοκτόνου:

Σε χρονικό διάστημα από το 1995-2005, εξετάσαμε και αναλύσαμε 35 δημοσιεύματα της εφημερίδας Ελευθεροτυπίας, όπου ο αριθμός των συζυγοκτονιών είναι: 30.

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε αναλυτικά με πίνακες και ποσοστά, την περιγραφή των δημοσιευμάτων που αναφέρονται στις συζυγοκτονίες μεταξύ των συζύγων που εκτελέστηκαν το χρονικό διάστημα 1995 – 2005.

Αρχικά θα παρουσιάσουμε τον αριθμό των δημοσιευμένων συζυγοκτονιών με βάση το φύλο του / της συζυγοκτόνου όπως αναφέρονται στα δημοσιεύματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΩΝ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΟΥ / ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΟΥ		
ΦΥΛΟ ΤΟΥ / ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΟΥ	N = ΑΡΙΘΜΟΣ	% = ΠΟΣΟΣΤΑ
ΑΝΔΡΑΣ ΔΡΑΣΤΗΣ	31	87 %
ΓΥΝΑΙΚΑ ΔΡΑΣΤΗΣ	4	13 %
ΣΥΝΟΛΟ	35	100 %

Όπως παρατηρούμε από τα ποσοστά που προκύπτουν, το 87 % είναι άνδρας / συζυγοκτόνος σε αντίθεση με το 13 % που είναι η γυναίκα / συζυγοκτόνος. Μια πολύ μεγάλη διαφορά, όπου παρακάτω θα εντοπίσουμε και θα αναλύσουμε τους λόγους και τις αιτίες που υπάρχει αυτό το μεγάλο ποσοστό των ανδρών / συζυγοκτόνων.

Έπειτα συνεχίζουμε με τον πίνακα της ανάλυσης των τίτλων των δημοσιευμάτων. Οι τίτλοι των δημοσιευμάτων για τις συζυγοκτονίες αναλύθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής:

1) Η πρώτη κατηγορία τίτλων παρουσιάζονταν στο δημοσίευμα όπως:

-ζήλια

-ερωτικό πάθος

-ψυχική νόσος ή ψυχολογικά προβλήματα

2) Η δεύτερη κατηγορία ήταν τα άρθρα που δεν ανέφεραν αυτές τις λέξεις/ κλειδιά στον τίτλο. Παρ' όλα αυτά στο περιεχόμενο των δημοσιευμάτων αναφέρονταν αρκετοί χαρακτηρισμοί για τον δράστη που του 'ελαφρύνουν' τη θέση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΤΙΤΛΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΩΝ ΓΕΝΙΚΑ

ΤΙΤΛΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ:	N = ΑΡΙΘΜΟΣ	% = ΠΟΣΟΣΤΑ
- ΖΗΛΙΑ - ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΑΘΟΣ -ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ / ΨΥΧΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΕΝ ΒΡΑΣΜΩ ΨΥΧΗΣ	18	51 %
ΤΙΤΛΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ	17	49 %
ΣΥΝΟΛΟ	35	100 %

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα που αναφέρεται γενικά στην ανάλυση των τίτλων των δημοσιευμάτων το ποσοστό που αναφέρεται σε φράσεις ζήλια, ερωτικό πάθος κλπ, αγγίζει το 51 %.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2^Α : ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΤΛΟΥ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ ΠΟΥ ΔΟΛΟΦΟΝΕΙ

ΤΙΤΛΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ:	N = ΑΡΙΘΜΟΣ	% = ΠΟΣΟΣΤΑ
- ΖΗΛΙΑ - ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΑΘΟΣ - ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ / ΨΥΧΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΕΝ ΒΡΑΣΜΩ ΨΥΧΗΣ	18	58 %
ΤΙΤΛΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ	13	42 %
ΣΥΝΟΛΟ	31	100 %

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό των τίτλων που αναφέρονται στον άνδρα που δολοφονεί αγγίζει το 58 % με φράσεις όπως : ζήλια, ερωτικό πάθος κλπ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2B : ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΤΛΟΥ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΔΟΛΟΦΟΝΕΙ

ΤΙΤΛΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ:	N = ΑΡΙΘΜΟΣ	% = ΠΟΣΟΣΤΑ
<ul style="list-style-type: none"> - ΑΜΥΝΑ - ΦΟΒΟ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥΣ - ΥΠΟΨΙΑ ΓΙΑ ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	1	25 %
ΤΙΤΛΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ	3	75 %
ΣΥΝΟΛΟ	4	100 %

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα που αναφέρεται στην ανάλυση τίτλου των δημοσιευμάτων, παρατηρούμε ότι οι τίτλοι που αναφέρονται στο σύζυγο/ σύντροφο που δολοφονεί το 58% περιέχουν λέξεις που αυτομάτως στα μάτια του αναγνώστη/ αναγνώστρια τον απενεχοποιούν. Αντίθετα, όσον αφορά τους τίτλους που αναφέρονται στην γυναίκα που δολοφονεί, μόνο το 25% των τίτλων περιέχουν λέξεις που δικαιολογούν τη θέση της γυναίκας.

Στην συνέχεια της ανάλυσής μας θα παρουσιάσουμε το προφίλ του δράστη (γενικά), αλλά και ειδικά.

Το προφίλ του δράστη (συζυγοκτόνου) αναλύθηκε βάσει κάποιων φράσεων-κλειδιών των δημοσιευμάτων. Με αυτόν τον τρόπο διαμορφώθηκαν κάποιες κατηγοριοποιήσεις με βάση το προφίλ, εκ των οποίων ο/ η συζυγοκτόνος παρουσιάζεται πάντα σύμφωνα με τα ΜΜΕ ότι:

- υπήρχε υπερβολική ζήλια
- έπασχε από ψυχολογικά / ψυχικά προβλήματα
- βρίσκονταν εν βρασμώ ψυχής
- κυριευόταν από ερωτικό πάθος
- βρίσκονταν σε αυτοάμυνα.

Το μεγαλύτερο ποσοστό το συναντάμε στο ερωτικό πάθος, όπου έχουν διαπραχθεί 9 φόντοι από τους 35.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΑ

ΠΡΟΦΙΛ ΔΡΑΣΤΗ	N = ΑΡΙΘΜΟΣ	% = ΠΟΣΟΣΤΑ
ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΖΗΛΙΑ	8	23 %
ΕΠΑΣΧΕ ΑΠΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ-ΨΥΧΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	7	20 %
ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΝ ΕΝ ΒΡΑΣΜΩ ΨΥΧΗΣ	4	11 %
ΚΥΡΙΕΥΟΝΤΑΝ ΑΠΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΑΘΟΣ	9	26 %
ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΝ ΣΕ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ	3	9 %

ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4	11 %
ΣΥΝΟΛΟ	35	100 %

Σύμφωνα με τα παραπάνω αποτελέσματα που αφορούν το προφίλ του δράστη γενικά εντοπίσαμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό είναι το 26 % που αναφέρεται στο ότι κυριευόταν από ερωτικό πάθος. Και στην συνέχεια ακολουθεί το 23 % που αναφέρεται στην υπερβολική ζήλεια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3^Α : ΠΡΟΦΙΛ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΟΥ (ΑΝΔΡΑ) ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΠΡΟΦΙΛ ΑΝΔΡΑ	N = ΑΡΙΘΜΟΣ	% = ΠΟΣΟΣΤΑ
ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΖΗΛΙΑ	8	25 %
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	7	22 %
ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ	0	0 %
ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΑΘΟΣ	9	29 %
ΕΝ ΒΡΑΣΜΩ ΨΥΧΗΣ	4	12 %
ΔΕΝ ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΛΟΓΩ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ	4	12 %
ΣΥΝΟΛΟ	31	100 %

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε το προφίλ του άνδρα συζυγοκτόνου το 29 % οφείλεται από ερωτικό πάθος και το αμέσως επόμενο είναι το ποσοστό με 25% από υπερβολική ζήλια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3B : ΠΡΟΦΙΛ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΟΥ (ΓΥΝΑΙΚΑ) ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

<i>ΠΡΟΦΙΛ ΓΥΝΑΙΚΑΣ</i>	<i>N = ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>% = ΠΟΣΟΣΤΑ</i>
ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΖΗΛΙΑ	0	0 %
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	0	0 %
ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ	3	75 %
ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΑΘΟΣ	0	0 %
ΕΝ ΒΡΑΣΜΩ ΨΥΧΗΣ	1	25 %
ΔΕΝ ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ	0	0 %
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	<i>4</i>	<i>100 %</i>

Όπως παρατηρούμε από τους παραπάνω πίνακες, διαπιστώνουμε ότι το προφίλ του δράστη (άνδρα), όπως παρουσιάζεται από τα ΜΜΕ είναι τελείως διαφορετικό από το προφίλ (γυναίκα-δράστη) που παρουσιάζεται.

Οι άνδρες – δράστες παρατηρούμε ότι κυριεύονται από ερωτικό πάθος ή υπερβολική ζήλια, σε αντίθεση με τις γυναίκες που παρουσιάζονται ως άτομα που αφαιρούν τη ζωή του συντρόφου / συζύγου, λόγω της αυτοάμυνας που βρίσκονται για να προστατέψουν τη ζωή τους.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα, μελετήσαμε τη διαφορά ηλικίας ανάμεσα στο δράστη (άνδρα) και στο θύμα (γυναίκα) και αντίστροφα.

Μέσα από την ανάλυση εντοπίσαμε ότι, το μεγαλύτερο ποσοστό διαφοράς ηλικίας ανάμεσα στο ζευγάρι είναι 4-6 χρόνια (μεγαλύτερος ο άνδρας δράστης). Το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό είναι η διαφορά ηλικίας 7-10 χρόνια (μεγαλύτερος ο άνδρας δράστης). Μόλις 1 φόνος διεπράχθη από γυναίκα δράστη που ήταν μεγαλύτερη από το σύντροφο / σύζυγο της (4 χρόνια).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΑ – ΔΡΑΣΤΗ, ΓΥΝΑΙΚΑ – ΘΥΜΑ ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΑΝΔΡΑΣ ΔΥΝΑΣΤΗΣ	ΓΥΝΑΙΚΑ ΘΥΜΑ	% = ΠΟΣΟΣΤΑ
ΚΑΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΘΥΜΑ	1	5 %
ΕΩΣ 3 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ Ο ΑΝΔΡΑΣ	4	10 %
4 ΕΩΣ 6 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ	9	40 %
7 ΕΩΣ 10 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ	8	30 %
11 ΕΩΣ 15 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ	6	10 %
16 ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΑΝΩ	3	5 %
ΣΥΝΟΛΟ	31	100 %

ΠΙΝΑΚΑΣ 4^A : ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΔΡΑΣΤΗ –ΓΥΝΑΙΚΑ , ΑΝΔΡΑ – ΘΥΜΑ ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

<i>ΔΡΑΣΤΗ – ΓΥΝΑΙΚΑ</i>	<i>ΑΝΔΡΑΣ – ΘΥΜΑ</i>	<i>% = ΠΟΣΟΣΤΑ</i>
ΚΑΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	1	25 %
4 – 6 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ Ο ΑΝΔΡΑΣ	2	50 %
16 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ Ο ΑΝΔΡΑΣ	1	25 %
ΣΥΝΟΛΟ	4	100 %

ΠΙΝΑΚΑΣ 4B : ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΔΡΑΣΤΗΣ ΘΥΜΑΤΟΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ	
4 – 6 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ Η ΓΥΝΑΙΚΑ	1

Όπως παρατηρούμε από τα στοιχεία που αποδείχθηκαν μέσα από την ανάλυση των δημοσιευμάτων εντοπίσαμε ότι το 40% ο άνδρας – δυνάστης είναι μεγαλύτερος από την γυναίκα – θύμα, δηλαδή διαφορά 4-6 έτη. Επίσης, το 50% μας έδειξε ότι η γυναίκα – δράστη είναι μικρότερη από τον άνδρα – θύμα τουλάχιστον 4-6 χρόνια. Κι ένας φόνος τελέστηκε από γυναίκα – δράστη μεγαλύτερη 4-6 χρόνια από τον άνδρα – θύμα.

Στην συνέχεια θα παρουσιάσουμε τα ποσοστά που αφορούν το προφίλ του θύματος (ανδρών και γυναικών) με βάση τα δημοσιεύματα των άρθρων.

Το προφίλ του θύματος αναλύθηκε με βάση την περιγραφή του από τα ΜΜΕ. Κάποιες φράσεις – κλειδιά (όπως εξωσυζυγικές σχέσεις – συνεχείς διαφορές/διαφωνίες) ήταν η βάση για τις κατηγοριοποιήσεις, εκ των οποίων :

- εξωσυζυγικές σχέσεις του θύματος
- άρνηση του θύματος να 'υπακούσει' στην απαίτηση του θύτη
- εγκατάλειψη του θύτη από το θύμα
- βάνανυση συμπεριφορά θύτη από τη μεριά του θύματος

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΠΡΟΦΙΛ ΘΥΜΑΤΟΣ ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΑ

<i>ΠΡΟΦΙΛ ΘΥΜΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΑ</i>	<i>N=ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΑ %</i>
1. ΤΟ ΘΥΜΑ ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΕ ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ / Ή ΘΕΩΡΟΥΤΑΝ ΥΠΟΠΤΟ ΓΙΑ ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	11	32 %
2. ΤΟ ΘΥΜΑ ΑΡΝΙΟΤΑΝ ΝΑ 'ΥΠΑΚΟΥΣΕΙ' ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΥΤΗ / ΥΠΗΡΧΑΝ ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ	12	34 %
3. ΤΟ ΘΥΜΑ ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΕ ΤΟ ΘΥΤΗ / ΣΥΝΤΡΟΦΟ/ ΣΥΖΥΓΟ	4	11 %
4. ΤΟ ΘΥΜΑ ΦΕΡΟΤΑΝ ΒΑΝΑΥΣΑ ΣΤΟ ΘΥΤΗ / ΣΥΝΤΡΟΦΟ / ΣΥΖΥΓΟ	3	9 %
5. ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ. ΣΥΝΗΘΩΣ Ο ΘΥΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΗΣ Ή ΑΥΤΟΚΤΟΝΕΙ	5	14 %
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	35	100 %

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα που αφορά το προφίλ θύματος γενικά όπως παρουσιάζονται από τα δημοσιεύματα, μας έδειξε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό, 34 %, οφείλεται στην άρνηση του θύματος να 'υπακούσει' σε ερωτικές επιθυμίες του συντρόφου / συζύγου. Το αμέσως επόμενο ποσοστό είναι το 32 % το οποίο αναφέρεται στο ότι το θύμα διατηρούσε εξωσυζυγικές σχέσεις ή ήταν ύποπτο από τον θύτη ότι διατηρούσε εξωσυζυγική σχέση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5^Α: ΠΡΟΦΙΛ ΘΥΜΑΤΟΣ – ΓΥΝΑΙΚΑ ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΠΡΟΦΙΛ ΘΥΜΑΤΟΣ (ΓΥΝΑΙΚΑ)	N=ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ %
1. ΤΟ ΘΥΜΑ ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΕ ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ / Ή ΘΕΩΡΟΥΤΑΝ ΥΠΟΠΤΟ ΓΙΑ ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	11	36%
2. ΤΟ ΘΥΜΑ ΑΡΝΙΟΤΑΝ ΝΑ 'ΥΠΑΚΟΥΣΕΙ' ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΥΤΗ / ΥΠΗΡΧΑΝ ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ	4	13%
3. ΤΟ ΘΥΜΑ ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΕ ΤΟ ΘΥΤΗ / ΣΥΝΤΡΟΦΟ / ΣΥΖΥΓΟ	2	6%
4. ΤΟ ΘΥΜΑ ΦΕΡΟΤΑΝ ΒΑΝΑΥΣΑ ΣΤΟ ΘΥΤΗ/ ΣΥΝΤΡΟΦΟ / ΣΥΖΥΓΟ	9	29%
5. ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ. ΣΥΝΗΘΩΣ Ο ΘΥΤΗΣ ΕΊΝΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΗΣ Ή ΑΥΤΟΚΤΟΝΕΙ	5	16%
	31	100%

ΣΥΝΟΛΟ		
---------------	--	--

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα το μεγαλύτερο ποσοστό για το προφίλ της γυναίκας θύματος είναι με 36% διότι ο θύτη υποψιαζόταν ότι το θύμα είχε εξωσυζυγικές σχέσεις, ή ότι διατηρούσε εξωσυζυγική σχέση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5^B : ΠΡΟΦΙΛ ΘΥΜΑΤΟΣ – ΑΝΔΡΑ ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ		
<i>ΠΡΟΦΙΛ ΘΥΜΑΤΟΣ (ΑΝΔΡΑ)</i>	<i>N=ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΑ %</i>
1. ΤΟ ΘΥΜΑ ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΕ ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ / Ή ΘΕΩΡΟΥΤΑΝ ΥΠΟΠΤΟ ΓΙΑ ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	1	25%
2. ΤΟ ΘΥΜΑ ΑΡΝΙΟΤΑΝ ΝΑ ‘ΥΠΑΚΟΥΣΕΙ’ ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΥΤΗ / ΥΠΗΡΧΑΝ ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ	1	25%
3. ΤΟ ΘΥΜΑ ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΕ ΤΟ ΘΥΤΗ / ΣΥΝΤΡΟΦΟ / ΣΥΖΥΓΟ	0	0%
4. ΤΟ ΘΥΜΑ ΦΕΡΟΤΑΝ ΒΑΝΑΥΣΑ ΣΤΟ ΘΥΤΗ/ ΣΥΝΤΡΟΦΟ / ΣΥΖΥΓΟ	2	50%
5. ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ. ΣΥΝΗΘΩΣ Ο ΘΥΤΗΣ ΕΊΝΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΗΣ Ή ΑΥΤΟΚΤΟΝΕΙ	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	4	100%

--	--	--

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα το μεγαλύτερο ποσοστό για το προφίλ του θύματος είναι 50 %, λόγω του ότι το θύμα φερόταν βάνουσα στο θύτη με καθημερινή κακοποίηση και βία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΠΡΑΧΘΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1995 – 2005 ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

<i>ΠΕΡΙΟΧΕΣ</i>	<i>N=ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΑ %</i>
ΑΤΤΙΚΗ	19	55 %
ΘΕΣ/ΚΗ	2	5 %
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	2	5 %
ΝΗΣΙΑ	5	15 %
Ν.ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2	5 %
Ν.ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	1	3 %
Ν.ΛΑΡΙΣΣΗΣ	1	3 %
Ν.ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	1	3 %
ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	1	3 %
Ν.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1	3 %
ΣΥΝΟΛΟ	35	100 %

Μετά την ανάλυση του παραπάνω πίνακα που αφορούν τις περιοχές που έγινε ανά την Ελλάδα, βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό, 55 % διαδραματίζεται στην Αττική και αμέσως μετά το επόμενο ποσοστό, 15 % έγινε στα νησιά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΠΡΑΞΑΝ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1995- 2005

	<i>N=ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΑ %</i>
ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΝ ΣΕ ΕΓΓΑΜΟ ΒΙΟ	26	74 %
ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΝ ΣΕ ΕΡΩΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	5	14 %
ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΝ ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	4	12 %
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	<i>35</i>	<i>100 %</i>

Μετά την ανάλυση του παραπάνω πίνακα που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ των ζευγαριών, αποδείχθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό συζυγοκτονιών 74 % είναι μεταξύ των συζύγων που βρίσκονταν σε έγγαμο βίο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΣΥΖΥΓΟΚΤΟΝΙΑ ΓΕΝΙΚΑ

<i>ΑΙΤΙΕΣ</i>	<i>N=ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΑ %</i>
ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΑΘΟΣ	5	14 %
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΖΗΛΙΑ	11	31 %
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ / ΕΝ ΒΡΑΣΜΩ ΨΥΧΗΣ	8	22 %
ΑΠΟΡΡΙΨΗ	2	6 %
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ / ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ	2	6 %
ΥΠΟΨΙΕΣ ΓΙΑ ΑΠΑΤΗ	2	6 %
ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	2	6 %
ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΑΙΤΙΕΣ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ	3	9 %
ΣΥΝΟΛΟ	35	100 %

Όπως παρατηρούμε από τον παραπάνω πίνακα που αφορά τις αιτίες που οδήγησαν στην συζυγοκτονία γενικά, το μεγαλύτερο ποσοστό οφείλεται στην παθολογική ζήλια με 31 % και συνεχίζει με μικρότερο ποσοστό 22 % εξαιτίας ψυχολογικών προβλημάτων ή εν βρασμώ ψυχής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8^Α : ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΤΟ ΣΥΝΤΡΟΦΟ / ΣΥΖΥΓΟ ΣΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

<i>ΑΙΤΙΕΣ</i>	<i>N=ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΑ %</i>
ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΑΘΟΣ	5	16 %
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΖΗΛΙΑ	12	38 %
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ / ΕΝ ΒΡΑΣΜΩ ΨΥΧΗΣ	8	26 %
ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ	2	7 %
ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ / ΘΥΜΟ / ΛΥΠΗ	4	13 %
ΣΥΝΟΛΟ	31	100 %

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα που αφορά στις αιτίες που οδήγησαν τον σύντροφο / σύζυγο να δολοφονήσει τη σύζυγο / σύντροφό του οφείλεται με 38 % το μεγαλύτερο ποσοστό αιτιών, λόγω παθολογικής ζήλιας. Και στην συνέχεια ακολουθεί το ποσοστό 26 % εξαιτίας ψυχολογικών προβλημάτων ή βρίσκονταν εν βρασμώ ψυχής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8B : ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΤΗ ΣΥΖΥΓΟ / ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΣΤΟ ΝΑ ΔΙΑΠΡΑΞΕΙ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

<i>ΑΙΤΙΕΣ</i>	<i>N=ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΑ %</i>
ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ	2	50 %
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ /ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ	1	25 %
ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	1	25 %
ΣΥΝΟΛΟ	4	100 %

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα που αφορούν τις αιτίες που οδήγησαν τη σύζυγο / σύντροφο στο να δολοφονήσει το σύζυγο / σύντροφό της, το μεγαλύτερο ποσοστό είναι το 50 %, λόγω του ότι βρίσκονταν σε αυτοάμυνα για να προστατέψει τη ζωή της από την βάνουση συμπεριφορά του συζύγου της / συντρόφου της.

7.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέσω της διεξοδικής ανάλυσης των δημοσιευμάτων σχετικά με το θέμα των συζυγοκτονιών, εκτός των άλλων αποδείχτηκε ότι :

Τα ΜΜΕ, προσπαθούν να αποδώσουν τις ευθύνες στο ίδιο το θύμα και να απενεχοποιήσουν το θύτη. Τίτλοι άρθρων όπως: « την εκτέλεσε από ζήλια» ή «η ζήλια έγινε φονιάς», προκαταλαμβάνουν την κρίση του αναγνώστη / αναγνώστρια και του/ της προκαλούν ίσως και αισθήματα συμπάθειας για το δράστη, ο οποίος κατέληξε στο φονικό ορμώμενος από ερωτικό πάθος ή από υπερβολική ζήλια (συναισθήματα τα οποία θεωρούνται 'αποδεκτά' από την κοινωνία γιατί δεν σκότωσαν από μίσος ή κακία, αλλά από ένα πολύ αγνό συναίσθημα, αυτό του έρωτα...(βλ. πίνακα 2, 2^α)

Δημοσιεύματα που ξεκινούν τα άρθρα τονίζοντας ότι η σύζυγος / σύντροφος 'απατούσε' το σύζυγο / σύντροφο, έχουν ως στόχο να 'ξυπνήσουν' τα κοινωνικά στερεότυπα στον αναγνώστη / αναγνώστρια, να δικαιολογήσουν το θυμό και την οργή που τον οδήγησαν στο έγκλημα και να κατηγορήσουν το θύμα που δεν φέρθηκε σύμφωνα με τα ήθη και τις αξίες της κοινωνίας, με αποτέλεσμα να μην σέβονται την μνήμη του θύματος όπου τις περισσότερες φορές είναι γυναίκα θεωρώντας ότι εκείνη είναι υπεύθυνη για τη τραγική κατάληξή της.(βλ. πίνακα 5^α.)

Αρκετά είναι τα άρθρα που αναφέρουν ότι ο δράστης έπασχε από ψυχολογικά προβλήματα ή ήταν υπό την επήρεια αλκοόλ. Αυτά τα στοιχεία έχουν σαν αποτέλεσμα την παρουσίαση του δράστη ως μια ιδιαίτερη ή προβληματική περίπτωση, οπότε για μια ακόμη φορά ο δράστης παρουσιάζεται με ελαφρυντικά.(βλ. πίνακα 3, 3^α)

Αυτό που θέλουμε να τονίσουμε είναι οι αντιθέσεις που προκύπτουν και από τα ποσοστά αλλά και από την γενικότερη ανάλυση, ότι μπορεί οι δράστες

άνδρες να απενεχοποιούνται λόγω της παρουσίας της εγκληματικής δραστηριότητας, όμως καλό θα ήταν να δούμε με ποιον τρόπο παρουσιάζονται από τα ΜΜΕ η εγκληματική δραστηριότητα των γυναικών / δραστών.

Η εγκληματική δραστηριότητα των γυναικών / δραστών όπου δολοφονούν το σύζυγο / σύντροφό τους, παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα αυτοάμυνας, δηλαδή ότι οι γυναίκες βρίσκονταν σε νόμιμη άμυνα. Επίσης, σκότωσαν εξαιτίας καθημερινής βίας, ξυλοδαρμού και υπερβολικής βαναυσότητας από το σύζυγο / σύντροφο, για να σώσουν την ψυχική και σωματική τους ακεραιότητα.(βλ. πίνακα 2β.)

Έτσι μ' αυτόν τον τρόπο και σύμφωνα με τα παραπάνω επιβεβαιώνονται οι ερευνητικές μας υποθέσεις, που αφορούν τα εξής:

- A) τα ΜΜΕ αναπαράγουν τα στερεότυπα με βάση το φύλο,
- B) τα ΜΜΕ αποσιωπούν τον κοινωνικό χαρακτήρα του φαινομένου εστιάζοντας στα ατομικά χαρακτηριστικά του δράστη και θύματος,
- Γ) τα ΜΜΕ προσπαθούν να απενεχοποιήσουν τον άνδρα/ δράστη,
- Δ) τα ΜΜΕ προσπαθούν να επηρεάσουν την κρίση του αναγνώστη / αναγνώστρια,
- Ε) τα ΜΜΕ δεν τηρούν τα άρθρα της δεοντολογίας τους, με αποτέλεσμα να 'κρύβουν' την αλήθεια.

Κι αυτό γίνεται γνωστό σύμφωνα με τα παρακάτω ερωτήματα μας, σχετικά με την δική μας ανάλυση των δημοσιευμάτων:

- Μόνο οι άντρες αγαπούν παράφορα?
- Μόνο οι άντρες ζηλεύουν παθολογικά?
- Πως είναι δυνατόν μέσα από την αγάπη να οδηγούμαστε στο φόνο?
- Αγάπη / έρωτας – φόνος μήπως είναι αντιφατικά αυτά τα στοιχεία?
- Μήπως τελικά συμβαίνει κάτι άλλο πίσω απ' αυτό?

Αυτό που πρέπει να σημειώσουμε είναι ότι η συζυγοκτονία είναι η τελευταία μορφή χρόνιας κακοποίησης και κακομεταχείρισης ενάντια στη σύζυγο / σύντροφό του. Ο σύζυγος / σύντροφός αισθάνεται ότι η σύζυγος / σύντροφός του είναι κτήμα του , ιδιοκτησία του και ότι έχει όλο το δικαίωμα να της αφαιρέσει ακόμα και τη ζωή, έχοντας βέβαια διαπράξει όλες τις προηγούμενες μορφές βίας (λεκτική, σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική κακοποίηση.)

Αυτό μάλιστα επιβεβαιώνεται και από τις διαφορετικές ερμηνείες που δίνουν οι δημοσιογράφοι των δημοσιευμάτων, ότι δηλαδή ο άνδρας σκοτώνει τη σύζυγο / σύντροφό του επειδή τη ζηλεύει παθολογικά, εν αντιθέσει με την γυναίκα /δράστη, η οποία σκοτώνει το σύζυγο / σύντροφό της εξ' αιτίας του ότι δεν άντεχε άλλο την καθημερινή κακομεταχείριση.

Επίσης, διαπιστώθηκε μέσα από την ανάλυση των δημοσιευμάτων ότι οι συζυγοκτονίες παρουσιάζονται ως μεμονωμένα ατομικά γεγονότα και όχι ως κοινωνικό πρόβλημα. Με αποτέλεσμα να μην προκύπτει από τον τρόπο παρουσίασης τους κάποια σύνδεση με το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών. Κατά αυτόν τον τρόπο η κοινωνία δεν ευαισθητοποιείται στην αναγκαιότητα καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών.

Τα ΜΜΕ σαφώς και μπορούν να συμβάλουν στην καταπολέμηση και στην εξιχνίαση της βίας κατά των γυναικών. Δυστυχώς όμως στην πραγματικότητα τα πράγματα είναι αλλιώς. Αυτό αποδεικνύεται στο ότι οι περισσότεροι δημοσιογράφοι δεν ακολουθούν και πράττουν τα αντίθετα, ακολουθώντας στη συγγραφή των άρθρων τους τα κοινωνικά στερεότυπα και τις προκαταλήψεις.

Συγκεκριμένα : Στο άρθρο 1, παράγραφος α και β: πολλοί αρθρογράφοι, δεν δημοσιεύουν όλη την αλήθεια (όπως ορίζει το άρθρο 1), για τα πραγματικά αίτια του φόνου και προσπαθούν να ελαφρύνουν τη θέση του θύτη (στην πλειοψηφία είναι άντρες), παρουσιάζοντας τους ως εξαρτημένα από ερωτικό πάθος.

Έτσι, όπως επισημαίνει η Μ. Σεραφιμίδου στο βιβλίο της 'Κοινωνιολογία των ΜΜΕ, σελ. 152-153, (1990), κεφ. 'τα ΜΜΕ και ο ρόλος τους', δηλαδή η ενημέρωση από τα ΜΜΕ θα πρέπει να είναι αντικειμενική και ουδέτερη και ότι πρέπει να προσδιορίζονται τα προβλήματα και οι στόχοι.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία κρίνεται επιτακτική η ανάγκη των δημοσιογράφων που καλύπτουν τα θέματα των συζυγοκτονιών να ευαισθητοποιηθούν πάνω στο φαινόμενο ώστε να μπορούν να τα καταγράφουν με την δέουσα προσοχή αντί να διαιωνίζουν στερεότυπες αντιλήψεις. Πρέπει να μάθουν να σέβονται τον κώδικα δεοντολογία τους και να παρουσιάζουν όλη την αλήθεια.

Για ποιο λόγο όμως τα ΜΜΕ διαιωνίζουν τα ήδη υπάρχοντα στερεότυπα? Ποια είναι η αιτία για αυτή την κατάσταση? Τι πρέπει να γίνει για να βελτιωθεί η στάση των ΜΜΕ?

Παρακάτω, θα σας παραθέσουμε συνέντευξη από τον Γενικό Γραμματέα της Ε.Σ.Η.Ε.Α (Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών) Κο Δημήτρη Τρίμη με τον οποίο συζητήσαμε στις 15 Ιουνίου 2006, ο οποίος απαντάει στα παραπάνω ερωτήματα.

Τα ΜΜΕ, είναι το βασικό πρόβλημα και το κύριο υπεύθυνο μέσο για τη διαιώνιση στερεοτύπων και την επιφανειακή ανασκόπηση των γεγονότων. Αυτό συμβαίνει γιατί τα ΜΜΕ, λειτουργούν εξ' ορισμού με όρους εμπορικούς.

Για παράδειγμα, ένα από το πιο άμεσο μέσο για την ενημέρωση του κοινού είναι η τηλεόραση, που είναι οπτικοακουστικό. Η πηγή εσόδων της τηλεόρασης, είναι η διαφήμιση. Κυνηγάει την τηλεθέαση για να «παγιδεύσει» το κοινό.

Οι ενημερωτικές εκπομπές και οι ειδήσεις «πουλούν», ότι κραυγαλέο και εμπορικό κυκλοφορεί, με στόχο τον εντυπωσιασμό.

Στο πλαίσιο εντυπωσιασμού, ανήκουν και τα εγκλήματα πάθους, τα οποία και κατέχουν τον πρώτο ρόλο. Είναι ένα υλικό θεαματικό και παράλληλα γοητευτικό.

Στο πλασάρισμα αυτού του θεαματικού προϊόντος, προφανώς, αναπαράγονται τα στερεότυπα. Επομένως, ότι συντηρητικό επικρατεί, θα αναπαράγεται για να αποκτήσει αποδοχή και διεισδυτικότητα. Κοινώς πουλάνε, αυτό που θέλουν να δουν και να ακούσουν οι περισσότεροι. Αυτή η τάση, οδηγεί σε συντηρητικές και ιδεολογικές κατασκευές από τα ΜΜΕ.

Μία συζήτηση ψύχραιμη, παραδείγματος χάριν για την «ενδοοικογενειακή βία» ή για τους ρόλους των δύο φύλων δεν συζητείται ποτέ, γιατί δεν πουλάει. Εάν γίνει, γίνεται στο ελάχιστο δυνατό ποσοστό που λειτουργεί ως άλλοθι για τα υπόλοιπα. Δηλαδή, ένα 70-80% είναι η συζήτηση για το έγκλημα πάθους και ένα 20% η συζήτηση για τη βία. Αυτό γίνεται, για να υπάρξει, κάποια υποτυπώδης ισορροπία.

Σύμφωνα με τους θεσμούς, εποπτεύουσα αρχή, είναι η Ε.Σ.Ρ. Θεσμικά, έχει τη δυνατότητα, να παρεμβαίνει στην ποιότητα του θεάματος, καθότι τα κανάλια θεωρούνται, δημόσιο αγαθό. Επομένως, έχουν το δικαίωμα όλοι οι άνθρωποι να το απολαμβάνουν.

Παρ' όλα αυτά, οι παρεμβάσεις της Ε.Σ.Ρ., είναι αποσπασματικές και αναποτελεσματικές, οπότε δεν μπορούν να αλλάξουν το γενικό τοπίο.

Οι ενώσεις των δημοσιογράφων, ενώ έχουν τον κώδικα δεοντολογίας, δεν διαθέτουν τη δύναμη να επιβάλλουν αυτές τις αρχές στις επιχειρήσεις (κανάλια).

Ωστόσο, οι ενώσεις μπορούν, να ενημερώνουν χειραφετώντας (με την έννοια της επιμόρφωσης), ώστε να κάνουν καλά τη δουλειά τους.

Ένα ισχυρό συνδικάτο δημοσιογράφων, προϋποθέτει και τη στήριξη, από ένα σημαντικό κομμάτι της κοινωνίας, το οποίο απαιτεί καλύτερη ενημέρωση, ουτοσώστε να επιβληθούν μέσα από τα ίδια τα ΜΜΕ. Όπως:

- συμβούλιο δεοντολογίας,
- επιμόρφωση δημοσιογράφων,
- συνήγορος του ακροατή, του τηλεθεατή και του αναγνώστη,
- αισθητική των ειδήσεων και των επιμορφωτικών προγραμμάτων: Δηλαδή :

-ποιοι ειδικοί καλούνται σε εκπομπές ενημερωτικές και ειδήσεις και πόσο κατάλληλοι είναι για το θέμα που θα παρουσιάσουν,

-με τι εικόνες επενδύονται τα θεάματα,

-πόσος χρόνος δίνεται στους δημοσιογράφους, για να αναλύσουν και να μεταδώσουν μία είδηση.

Σημείωση 1: Όσον αφορά το χρόνο, όταν ο δημοσιογράφος, επιβάλλεται, να γράψει κατευθείαν, αφότου έγινε. Παραδείγματος χάριν, η δολοφονία της συζύγου που απατούσε το σύζυγο, ο δημοσιογράφος, δεν θα προλάβει, να σκεφτεί, να αναλύσει, να το επεξεργαστεί αλλά θα λειτουργήσει τελείως αυθόρμητα και μηχανικά. Αποτέλεσμα, να συντελέσει στην αναπαραγωγή των στερεοτύπων (π.χ. αφού τον απάτησε, καλά έκανε και την σκότωσε). Μία σκέψη που ασυνείδητα, όλοι οι άνθρωποι έχουν στο μυαλό τους.

Σημείωση 2: Στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων, πρώτη προτεραιότητα, είναι η μάχη της ποιότητας και της ακρίβειας της είδησης. Δηλαδή, της επεξεργασίας της, ενάντια στο χρόνο. Αυτό είναι το κλειδί, για τη σωστή και αντικειμενική ενημέρωση!'

Συμπερασματικά, λοιπόν, μπορούμε να καταλήξουμε στην άποψη ότι αυτό δεν συμβαίνει στην δική μας έρευνα, ότι δηλαδή η ενημέρωση δεν είναι αντικειμενική, δεν παρουσιάζουν όλη την αλήθεια, αποσιωπούν το φαινόμενο των συζυγοκτονιών όπου είναι ιδιαίτερα έντονο, βασίζονται στα στερεότυπα και στις προκαταλήψεις τους, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η κρίση του κοινού.

7.6 ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ:

Ως τελειόφοιτοι κοινωνικοί λειτουργοί και σαν άτομα με μεγάλη ευαισθησία για το θέμα που παρουσιάσαμε στην τελευταία μας εργασία στα πλαίσια των σπουδών που είναι η πτυχιακή μας, προτείνουμε κάποιες προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.

Θα ήταν ενδιαφέρον να μελετηθούν, από επόμενους συναδέλφους, τα εξής:

- 1) Εάν το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης αντιμετωπίζει διαφορετικά τους άντρες /δράστες / συζυγοκτόνους, από τις γυναίκες / δράστες / συζυγοκτόνους.
- 2) Ποιες είναι οι ποινές που επιβάλλονται στις γυναίκες συζυγοκτόνους και ποιες για του άνδρες συζυγοκτόνους;
- 3) Θα ήταν επίσης ενδιαφέρον να διερευνήσουμε αν το ευρύτερο κοινωνικό / οικογενειακό περιβάλλον γνώριζε για τις σχέσεις κακοποίησης που κατέληξαν σε συζυγοκτονία
- 4) Θα ήταν ενδιαφέρον να διευρυνθεί εάν το θύμα πριν την δολοφονία του είχε αποτανθεί στην αστυνομία και εάν είχε απευθυνθεί ποια ήταν η αντίδραση της αστυνομίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Αδαμάκη, Ν. (2000). *Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας, έρευνα για την βία των γυναικών στην Ελλάδα. Αθήνα: ΚΕΘΙ*
2. Βλάχου, Μ. (2001). « Η στάση των Αστυνομικών και των Δικαστικών απέναντι στην κακοποίηση των γυναικών», διδακτορική διατριβή, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.
3. Γκόβα, Ε. (2002). *Η πτώση των φύλ(λ)ων, κείμενα – προτάσεις για το σεξισμό. Αθήνα: ΚΕΘΙ.*
4. Ζαιμάκης, Γ.(2002). *Εκτίμηση Αναγκών και Μέθοδοι Ποιοτικής Έρευνας. Ξάνθη: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο.*
5. Κάκκου, Ι.(1996), *Κοινωνική Εργασία* τεύχος 41^ο. *Ο ρόλος της Κοινωνικής Πρόνοιας στο Σύγχρονο σύστημα του ποινικού δικαίου :μετριάζει την τιμωρία ή επεκτείνει τον κοινωνικό έλεγχο;*
6. Μουζακίτης, Χ, (1989), *Κοινωνική Εργασία* τεύχος 16. *Συζυγική βία, αιτιολογία – επιπτώσεις – παρέμβαση.*
7. Μιχαλοπούλου, Α. Α., Πιερρό, Φ. *Η Κοινωνική πολιτική της ΕΟΚ, εκδόσεις Παπαζήση*
8. Παπαμιχαήλ, Π. Σ.(2004). « Η γυναίκα ως θύμα ενδο-οικογενειακής βίας: Τα χαρακτηριστικά δράστη – θύματος και η μεταξύ τους σχέση», διδακτορική διατριβή, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.
9. Παπαρρήγα, – Κωσταβάρα Κ. *Η ενδο- οικογενειακή βία και η αντιμετώπισή της, [Μορφές και αιτίες της ενδο-οικογενειακής βίας, οικογένεια και οικογενειακή πολιτική σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο], Αθήνα: ΚΕΘΙ.*
10. Σαγκανά, Δ. *Βία στην οικογένεια. Αθήνα: ΚΕΘΙ.*
11. Σαγκανά, Δ. (1999). *Βία κατά των γυναικών ‘ανοχή μηδέν’, Πρακτικά του Συνεδρίου με την ευθύνη της κίνησης των Δημοκρατικών γυναικών. Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.*

12. Σαριδάκη, Β. *Εγκληματίες και θύματα στο κατώφλι του 20^{ου} αιώνα, «Ενδοοικογενειακή βία με επίκεντρο τη βία κατά της γυναίκας»*. Αθήνα:ΚΕΘΙ.
13. Σεραφεινίδου, Μ. *Κοινωνιολογία των ΜΜΕ*, εκδόσεις Gutenberg.
14. Στασινοπούλου, Ό. (1993). *Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική, η σύγχρονη προβληματική*, Εκδ. Θεμέλιο.
15. Τριανταφυλλίδου, Τ.(1998), *Κοινωνική Εργασία*, τεύχος 4^ο. *Κακοποιημένες Γυναίκες, μια σύγχρονη αντιμετώπιση*.
16. Τσαλίκoglou, Φ. *Μυθολογίες βίας και καταστολής*, Αθήνα:ΚΕΘΙ.
17. Τσιγκρής, Α. Α. *Βιασμός Το αθέατο έγκλημα*, Αθήνα :ΚΕΘΙ
18. Τσιγκρής, Α. Α. *Τα σεξουαλικά εγκλήματα εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας*, Αθήνα :ΚΕΘΙ
19. Χαραλάμπου, Ζ. Α. (1990). *Η αστυνομία σήμερα*. Εκδόσεις Εστία, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.
20. Χατζηφωτίου, Σ. (1998), *Κοινωνική Εργασίας*, τεύχος 49^ο. *Συζυγική Κακοποίηση στην Ελλάδα και κοινωνική υποστήριξη: μια πιλοτική έρευνα*.
21. Χρονάκη, Ζ.(1999). *Ανοχή Μηδέν Βία κατά των γυναικών, πρακτικά συνεδρίου*. Αθήνα :ΚΕΘΙ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ:

1. *Εθνικό κέντρο κοινωνικών ερευνών ,εγκληματίες και θύματα στον 21^ο αιώνα.*
2. *Ενδο-οικογενειακή βία κατά των γυναικών, 1^η Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα,(2003), Αθήνα :ΚΕΘΙ.*
3. *Δειγματοληπτική στατιστική αξιοποίηση στοιχείων που αφορούν την κακοποίηση γυναικών, ενδο-οικογενειακή βία, Συμβουλευτικά Κέντρα (Αθήνα-Πειραιά),(Νοέμβριος 2004), Γενική Γραμματεία Ισότητας, Αθήνα: ΚΕΘΙ.*
4. *Ενδο-οικογενειακή βία, ποσοτική ανάλυση στοιχείων για τις γυναίκες – θύματα βίας στην οικογένεια που απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα (Αθήνας-Πειραιά),(2005), Γενική Γραμματεία Ισότητας, Αθήνα: ΚΕΘΙ.*
5. *Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας,(Απρίλιος 2005), κλάδος διοικητικού, Διεύθυνση Οργάνωσης – Νομοθεσίας, Η αντιμετώπιση της Ενδο-οικογενειακής βίας, Τυπογραφείο Ελληνικής Αστυνομίας, Αθήνα :ΚΕΘΙ.*
6. *Προς ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο για τον έλεγχο της προόδου στον αγώνα εναντίον της βίας κατά των γυναικών,(Φεβρουάριος 2003), Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα:ΚΕΘΙ.*
- 7.*Σπάζοντας τη σιωπή, Πρακτικά Συνεδρίου 15-16 Ιουνίου 2000 στο Ζάπειο, Αθήνα:ΚΕΘΙ.*
- 8.*Έκθεση του συμβουλίου της Ευρώπης της κοινοβουλευτικής συνέλευσης, 16/10/2004.*

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. *Arthur, S. Ιδεολογία και ιδεολογικοί μηχανισμοί του κράτους.*
2. *Douglas, K. Carol J C., Gender. Race and class in media.*
3. *Etienne de Greeff, Έρωτας και εγκλήματα από έρωτα.*
4. *Fog, T. Όταν οι άντρες μισούν οι γυναίκες λατρεύουν.*
5. *Schneider, H. J. (1989), Το έγκλημα στα ΜΜΕ, Ελληνική Επιθεώρηση Εγκληματολογίας.*
6. *Walker, L. (1989), Γυναίκα και κοινωνία, η κακοποιημένη γυναίκα.*
7. *Walker, L. Όταν η αγάπη σκοτώνει.*

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ:

1. WWW.NEO.GR, βία κατά των γυναικών, ένα παγκόσμιο έγκλημα, 21/02/2006.
2. WWW.HRI.ORG/E/2000/00-11-08.DIR/STILES/ANALISI.HTM, ο φαύλος κύκλος της οικογενειακής επιθετικότητας, Ν. Παρασκευόπουλος, 03/11/2005.
3. *Adapted from 'Violence Against Women', WHO, FRH/WHD/97.8, 'Women in Transition, 'Regional Monitoring Report, UNICEF 1999, and a study by Domestic Violence Research Centre, Japan.*
4. *Anthropos. gr, ημερομηνία ανάκτησης, Σεπτέμβριος 2006*
5. *WWW. Amnesty. gr / actforwomen*

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

1. Ένθετο ΙΟΣ, (3-11-2005), Εγκλήματα ζηλοτυπίας, Οι δολοφόνοι του Αγίου Βαλεντίνου.
2. Αγάθωνος – Γεωργοπούλου Ε. (1990), τεύχος 43-44. ‘Η Βία στην οικογένεια – ανασκόπηση’, σύγχρονα θέματα.
3. Δασκαλάκης Η. τεύχος 5. ‘ Η Βία κατά των γυναικών του κοινωνικού φαινομένου’.
4. Λάμψα Ρ. (1980), τεύχος 5. ‘ Ψυχολογία και Μυθολογία της βίας’. Ο αγώνας της γυναίκας.
5. Μηνιάτης Α. (Ιανουάριος – Μάρτιος 80). « Τα αίτια της βίας στην Ελλάδα, Ο Αγών της γυναίκας.
6. Φερέτη Ε. (1987), τεύχος 33. « Η γυναίκα θύμα συζυγικής κακοποίησης». Ο αγών.
7. Χουρδάκη Μ. (Οκτώμβριος – Δεκέμβριος 19), τεύχος 4. «Σκέψεις για την ισοτιμία στην οικογένεια». Ο Αγών.

